

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Metaphysica - Cod. Ettenheim-Münster 300

[S.l.], 1744

Pars 2da

[urn:nbn:de:bsz:31-130965](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130965)

Ea res est identica ut o. solum unum potest fieri al, sed n. fal
sum admodum lucis veritatis de hys ad: sive ut lyta S: An
gustinus u. Cognitis veritatis oia falsa: firmo profran
ho, in quod prius in audita raut, et diu dicore et sboverlen
Donea est.

Ex: ii 8
alias S. 6.
n: i 2 alias
c: 2.

Part 2da Metaphysica

sive

Præsentia matologia.

Partem altera metaphysicæ pneumatologia sive spi
rituum suam vocamus. spiritus sive mens est, sive
substantia cogitans. Et res sive substantia, in quatuor geni
bus convenit dicitur cogitans, id est, sapiens, et volens, in
qua generibus sequitur: solum et oia spiritus cogitans, ni
hil ex generis ipsa cogitans in spiritu potest inveniri.
Sedemus plurius plura generis spiritus estare agrosunt
et substantia sunt spiritus, Deum, Angelos, et mentes huma
nas. ad quodam modum illis etiam addiderunt, spiritus
bellorum aias, quos et spiritus, quos et ceteris longe
imperfectorum adstruunt. quod et capitibus hanc 2da
metaphysicæ parte concludemus.
Incipit de Deo agens, illud quod rationem ut vocant, hinc

M. nichilum
ad.
in a blagg
forma et
dem rarij
occidit. l
in affabu
a. hinc
are p. n. f. d.
rege form
d. suo loco
hinc.
seu d. d. g.
a. d. g. i. f. d.
d. Et h. o. i. o.
g. d.

Logiam complecteb.

In 2do. de Angelis, galum rati: rati: attingi potest
tractabimus.

In 3to mente humana expendemus.

In 4to de rebus num bonorum ~~et~~ spiritibus dei quibus,
examinabimus.

Caput imū.

De Deo.

Cum demonstretur rati: et factum in librorum aucto-
ritate, ut is qui sc: et super ratiem thelogiam docet,
usu verit, sc: et ipsa rati: rati: communibus qd sc:
dicitur: nihil hu: nobis agenda videtur: nisi ut quid
rati: de Deo sola ei potest, qd la potest, dili-
gentia diffinitis paragraphis et ponamus.
Imò igitur quidem quid dei rati: oibz in mente veri al,
et quomodo a nobis cognoscatur.

2do qd potissimum rati: essentia dei demonstra-
ri potest.

3to: de p:ncipis dei atq: de deo, et spec: al: m de

in agibile, et in idale, et in finidale ipis.
4to De profua voluntate et potentia libertate et decretis
 Divinis.
5to De Deo creatore et conservatore agens.
6to De Deo motore et conservatore.

Si:

Quid Dei nomine in rationem veniat,
 et quomodo a nobis cognoscatur.

Dei nomine intelligitur substantiam spiritalem, ac sim-
 plicem a se ipsa et a materia, immensam, infinitam,
 omnipotentem, omnividentem, omniscientem, gubernan-
 tem, ac moventem, uno verbo, omni perfectionem gene-
 rantem altissimam. hancque Deum non rationem, immo
 do habet in, qui Deum existere confidenter, sed et in finit
 deorum, qui se Atheos professi sunt, si tamen ulli un-
 quam existere ad Dei. si in abissis, que sunt
 fuisse, quidnam illud est, quod existere negant,
 et si non dissent ab his Deum, sive substantiam spiritalem
 sive plenam sive naturam, eternam, immensam, uno
 verbo infinite perfectam, que communis est omnibus a ratione in
 fide Dei nobis.

estabigte in robis in alia Dei, siue entis suū ē pfecti. fides
quod pbr.

fides Dei est fides entis suū pfecti ut dicitur, aliquid
estab in robis fides entis pfecti. gō est fides Dei.

Obi: o aliter nos in pfectos a promissionibus, quā
quod ab illa fides entis pfecti deside nos advertimus,
gō estab in robis fides entis pfecti.

Obi: Mens nra nihil se ipsa pfectis in hoc
pfectabili mundo deprehendit, et sic se suū rebus,
quas pfectis pfectis, confidit, o extrā, ut se illis compa-
rando pfecta se despectu illarū o iudicet.
Atque in hoc loco mens nra multarū in pfectis =
num sibi ultro confidit est, gō illis o alimide repletur
aut exprobat o pfectis, quam in illa sui tunc ente adhuc
pfectione in o pfectissimo comparatione, a quod desic
sibi intine confidit est. gō estab in robis talis entis pfecti ad comp
Dei fides, eago in alia.

illa quippe fides est in alia, quae a imo ortu divinitus
robis est concessa, siue quae est ipse Deus, qualem nra
nra pfectis est, cā gō pfectis illuminati aliquid fides Dei
a imo ortu robis est concessa, siue est Deus ipse.

quatenus modo non se se saltu imperiale ppendu esse
belli, ra nulla res creata, ut pole in profulu, ~~et~~
~~in profulu~~ Dea illam nobis in pmo pl. qd Dea De:
oibus duibus ordinata.

obis i: illa Dea q est nobis finitata, q non per
Ihu acquirimus, atq in Dea Dei per Ihu acquiri
mus, nre et mundi Ihu contemplant: nam ut docet
Aplius in visibilia Ihu per ea, qua facta Iu, intellecta
conspiciunt. qd Dea Dei q est nobis inata, su con
genita.

Rom: 1: 20.
20.

Et. At. ni: si in Dea Dei et non Ihu Ihu
hauriremus, eam arte componeremus et in Ihu Ihu
qua, quoribus inu Ihu Ihu, pulsa et claritate et solis
et stellam, et calore ignis, et frigore glaciis, et con
dore nivis, et rigore gaganem. atq in huius
modi, ~~qua in huiusmodi Ihu Ihu~~ Dea Dei corpore
oportet: alia, conipremus Deum ut solen flui
dum, calidum ut ignem, frigidum ut glaciem, candi
dum ut nivem, nigrum ut gaganem et. quod absurdif
simu est, qd Dea Dei et non Ihu Ihu q du
cimus.

Ad lectu. Apł: respondemus, in visibilia Dei per ea quae facta
sunt, sive spiritalia, quae est mens humana; sive genera-
lia, quae est & lucet. intellecta conspiciuntur per
ocasionis, quae sunt Dei robis congeita ex illis,
et inquam per eos, quae suppeditant illa, non neg-
mus, rra, neque genera visibilia rationi sui Deum in visi-
bilem representare possunt: imo et occasionem quae dicitur
sunt creaturae, ut de Deo cogitaremus, nisi dei
robis seu sua mentibus nostris à natura id est, deum ab
author foret in secula.

Idem quibus dicitur, ut in iusto instat venerabilis se-
ris, ut dicitur instat formosi adolescentis, alis instructi
atque hinc modo fidei ortu dicitur, à flos, quod fidei
Dei ortu dicitur à flos.

Al. d. ma. vulgo con iusto Deo instat venerabilis
seris, conceptu abstracto, qui minime est Dei conceptus
Co: conceptu iusto, et proprio: ne: unde conceptus a iustore
n: flos a. ista quippe conceptus Dei ut venerabilis
seris, prout absurdum videtur. n. v. longe aliter con-

pite ab is, qui vna illis qdem expriment. Demonstrat
 quippe thelyi, deo o ei gorem, aut ex partibus compositu
 eu ei sunt intelligibilem, ubiq; presentem, ubiq; presen
 tem, inuenta oia in motum, nunquam fuerunt,
 nunquam rova, et huius oia in orantem. atq; in huius oia
 attilla venerabilis seris o coarctant, sed ubi sunt pfecto
 quod qd in telligi, o v imaginatioe, aut phantasma
 tis gorem, et huius p. go Deo o instar venerabilis seris
 est concipiendus, et p ubiq; adorandus, o p ubiq; et huius
 in finitum, uno verbo, ubiq; unde quaq; pfectu, quod
 nulla p in agere vix pfectu, resp in Angelis instar
 vivens allati cogitandus est, li ut modo a pictoribus
 effingit, ~~hanc pfectu~~, sed langm spiritibus ali quis
 aut pfectu cogitandus, quam in telligere qdem potimus
 ad in agere requimus.

Instar: nulla modibus tris inest Dei ratio, seu pfectu,
 nisi per imaginem quaedam gorem nobis ipsum et
 hibeamus. atq; in o alia ei pfectu imago illius, qua
 venerabilis seris, go concipiendus est instar vera-
 bilis seris.

A: ut mai: eu n huius p in agere quaedam gorem

neri videtur.

urgelis. firs ista scila hbril, nulli unquam firsant

Athei.

A: D: nulli firsant athei si ad Deum Dei sibi con-
genita corde attendere voluissent C: firs: n: con-
credibile est ullis unquam, qui ad Deum Dei atten-
derint, firs Atheismu firsse pofessos, quia o-
mnia clara est oibus hoibus a raã in siba Dei rotis,
sed in super oru pulcherrima conpactu indefi-
nenter exilato.

Est hoc in forsan ponal barbari quidam madri-
mitu in rfi, qui Deum illam sopit om aliquam
Dei bene anti, sed sua No, o creatis culpa i tunc ad illa.
Deum in nobis pulcherrimis cornoli o attendant, in se
~~Deum~~ Deum quod dicit, si forte attrahent in, and
inveniant, quamvis o longe sibi ab uno quocumq: rum:
in ipso a vivimus et nos venimus et sumus, ut nos ad

Aplos. ^{ob: 2} nulla in nobis est Deum ei in finit, alyni Deo ad: C: 17
est in finit, go nulla in nobis est Deum Dei. J: 27 et 28.

A: n: ma: in finit a noie in lili gi mi id, quod nullus

sed finis, & siue quod finitum est, est cui nihil, ne per
cogitationem quodam adiu per, aliquid clarè et distinctè uo-
uimus, quod sit, nullus habere finem, aut limites, seu finitum
esse, nec ulli in adiectis potè amplificationi: nam uel
uouimus subijctione perfectis nihil omnino addi potè, alioquin
o esset finitum per se. et uouimus pariter uel numerum uel
cognationem in finitum, quia nullus est partem numerus, aut per-
tinentiam adiectum aliquid ualeamus, uel quod o est a et
terseu conijunctio, quia illius est basis per se et amplius,
prodeunt quodam, quod clarè et distinctè uouimus in finitum.
prostat: o ponimus in finitum cognationem, nisi per quodam
da negationem finitum: ope huius rei aliquid finis o uide-
mus in infinitum uocamus, quod clarè et distinctè o no-
uimus in finitum.

Ad. et. arg. o per negationem finitum in finitum uouimus
si potius finitum per quodam in finitum dimi-
nutionem. aliquid quod finitum est, per quodam dimi-
nutionem in finitum ponimus: nam finitum speculamus, uel
aliquidem de huiusmodi, siue uel parte eius quodam
hinc; adeo, uel ipsius subijctionem, quod nullus limitis

sibus clausu intelligimus, parti aliqua decepta bene-
 mus, ut re finita piamus: siq; prius ordine infini-
 tioribus, qua finita, qd infini. per infini. rego-
 e intelligimus.

Sed inquis. Si habemus Ideam Dei cognoscimus qd
 sit Deus, atqui e cognoscimus qd sit Deus, ut multi
 Philo: dicit, ^{cont} ipse s: thomas nos ait o sumus de Deo i part: 9:
 qd est. qd nulla habemus Dei Ideam: aut si qd o-
 angp habemus, ea rati: est, sed e agt parentibus
 a magistris aut alijs profeta.

A. D. mi: e cognoscimus ipse qd sit Deus, quosse
 negat s: tho: nos cognosce de Deo, qd est Co: imperfe-
 te it. mi: et effusa. Ideam igit, quom de deo informa-
 ta habemus, quavis clara sit et distincta, quoniam con-
 tinet ab illa, qua soli Deo conveniunt, et qly Deo ab
 oibus alijs entibus clare et distincte securo, est in em
 profeta et manet e. Nam, qui a mirimi robz exhibet
 trinitatem personarum divinarum in una rati: ou generalise
 scilicet a patre, au processione Spiritus S: a patre et filio,
 sed in qui a abentis sume profeta plenitudine profus

Defiāt.

In 18: 85:
n: 12.

unde de hoc spū concipimus potius quid o sit, quā qd sit
Deus: Dps o Mr docuit S: Thomas, s: d: m: S: augu: his
verbis. + deus ineffabilis est: facilius dicimus, qd o sit,
|| quam qd terrā cogitas, o est hoc Deus, in aliē cogitas,
|| o est hoc Deus: oia que spū in terra hōis et aialia, o est
|| hoc Deus, oia que spū in mari, q: evoluit per aerē o est
|| hoc Deus: qd qd lucet in celo stelle, sol, et luna
|| o est hoc Deus: qd qd in celum o est hoc Deus: Angelos
|| cogitas, virtutes, potestates, Cherubim, Seraphim,
|| Sedes, Dominatos, o est hoc Deus. et qd est hoc solus
|| potuit dicere, qd o sit. o m: potuit s: d: S: Augustinus:
promittat hęc oia in pi terrā man, alii, hōis,
Angelos o cū Deum, nisi s: d: d: in profata qd m,
s: d: m: vērā ac distincta habuisse. hęc a p: ca ra
ā parentibus, nec ā magistris, s: d: a solus Deus est oriunda
ul dicitur.

§ 2.

Quibus potissimē rōnibus qd o sit, a Deo
demonstrare potest.

Quamvis huius arbitremur, nemine fieri unquam dubita
 re potuisse, quod ⁱⁿ deo existat, a quo quaelibet vis et
 aia animus, regatur, utpote cuius idea omnes lois, infi
nalit, in instibute rei no exigit, ut ca. origl, quod ad
illis exigentia, quam probanda com vite afferte
solunt phl, sic attexamus. ca. et 3 plis generis,
 Metaphis ip, ph et moralis, quae oia sunt apostro
si quod aiunt su ab effatu ad causa. ap priori fice a
cau ad effatu re de, utpote in a oium reum ca
pri ripiu altu aut cau se priori hbt.

Demonstratio existenti a dei
Argu Metaphis.

Argu Metaphis volumus ca, quae ab ip humana
mentis et ingrit om illi considra et id cau. nam
ment humana su a cau et id idea in is et Metaphis
ph fic pro ut pale : sid ig to
h nam origl um.

Et studo is idea de fice idea entis fume ip fute;
o n ob ala re den ex allentiora aut meliora de leri =

fil, quod...
 S. aug...
 ians, p...
 m. al...
 el. aia...
 aut per...
 sol, et...
 Ang...
 phos...
 et h...
 S. Aug...
 u, ali...
 p...
 lac...
 de...
 exis...

omnibus preferimus quam quod illi ad fidem hauriam
inferioris, quod nobis inquit, magis audere conperimus,
atque illa fides sume inferioris fuerit sume perfecti
aliunde quam ab ipso deo proficisci: & potuit, rā
reus ab nobis ipso, reus a parentibus aut magistris,
reus deus qd a rebus ^{sum} appudabilem consideratione huius
est, cum sum a inferioris reus in nobis, reus in rebus appe
latis, continetur, ut contineri debet, si hinc fides sum
me inferioris originē ducet, 2dum illud axioma
supra caput 24 par. 1: relatu, qd qd est perfectioris in
re aliquid in in a, potius illius est & formaliter
veniret, contineri debet.

qd illa fides est a deo proinde est etiam deus.
Confirmat. et omnibus rebus, quae rationaliter rationem, ab eo
est quod alii magis iabent, quod minus inferioris merito
habent, ut ultro eis benedunt, rā qd omnia qd a deo est =
violencia in animalibus sunt illa et spiritibus meliora fidei
camus, et spiritibus spiritualibus huius proponimus.

aliqui magis et in dicitur et ponit, nisi per comparationem
 et aliquid magis quod profectum fit.
 quod existit aliquid in summe profectum, id est, et a se ipso exi-
 stens, a terra infinitum, in se, uno verbo, Deus. et in Deo
 non est dicitur magis profectum realiter intelligimus.
 adeo existit Deus.

Dicitur: et summe profectum est summe bonum, et proinde ulla
 potest mala, quae la plura occurrunt.

Dei: ans. nulla potest mala, nisi inde maiora vellet
 esse bona. si maiora bona existit dicitur: hoc ad
 infinitum Dei bonitate potest, ut est permittat mala
 ut existit et ad bona.

Insta: Deus potest tollere mala, et o vult, et vult, et
 potest. si in se, nisi est, in se est, et proinde Deus. si
 dum, est infirmus, adeo et Deus.

Ad: Deus potest absolute omnia mala tollere, si velit, sed
 nihil absurdum, si ea permittat, cum creaturas liberas
 condiderit, et bonum et male contingit agendi po-
 testatem concessit unde o vult mala, sed si quod in ea
 permittit.

Si dicitur per se, ut inde maiora bona colligat.

Argumentum 2dum Melaphisum.

Quod in Idea clara et distincta vi altius compete-
dit, id de se et certissime potest affirmari: haec non est
in a veritate ac certitudine signa, ut supra ostensum.
Atque existentia actualis continetur in Idea clara et distincta
ita ut, si certis sume perfecti: nam eius sume perfecti con-
cipi potest sine existentia actuali, quod est perfectio.

ergo existentia actualis certissimi de Deo potest affirmari:
sive quod idem est Deum existere certissime, est.

Dices: ego quod concipiam montem cum valle et rivo
conuincam, et circulum esse rotundum, et scilicet monti et
circulum existere in rebus natura. ergo a pari, licet existen-
tiam in idealitate sume perfecti competeat in deum,
minime concludi potest, Deum existere.

R: n: Equalem et paritatem, nam eo modo se habet exi-
stentia respectu certis sume perfecti, quomodo se habet
vallis respectu montis, rotunditas respectu circuli. at qui
separat inquit Idea vallis et Idea montis, Idea rotun-
ditatis et Idea circuli, ergo existentia actualis haec et

necessaria separari o pot ab idea sumi perfecti entis, licet esse
 substantia actualis separari possit a modo, o circulo. n. v. in
 idea Dei in secula edim perfecti existenti non possibilibus
 continetur, o actualis, in idea o Dei sumenti perfecti exi-
 stentia actualis necessario comprehenditur. unde quem ad-
 modum existenti possibilibus separari o pot ab idea clara et
 distincta rei in secula v. g. circuli, ita existenti actu-
 alis separari o pot ab idea entis perfecti, scilicet Dei.

Justa: Existenti Responsio scilicet Dei, et hypote-
 si quod existat, necessario existere: quemadmodum circulus
 est necessario rotundus, et hypothesis, quod existat, o. v. scilicet
 Deus absolute existere.

Ob: n. oppositum. nam ut modus dicitur est, insinuanda est
 comparatio inter existenti a respectu entis sumi perfecti
 et rotunditatem respectu circuli, quales existenti a ubi-
 us op: scilicet existenti necessariam continetur in idea
 Dei, o. v. in idea circuli, quod dicendum, quemadmodum ro-
 tunditas a circulo separari nequit, ita existenti a Deo
 differri o pot o. v. concludendum, quemadmodum circulus
 et hypothesis, quod existat, necessario rotundus est, ita Deum

legal.
 phum.
 comp.
 i: hec n. v.
 ra o. v. l. f. p.
 clari o. v. f. p.
 e. p. f. p. t. o.
 l. t. o.
 affirmat.
 d.
 alle o. v.
 p. f. p. m. t. i.
 i. l. i. c. e. t. i.
 f. a. i. d. e. m.
 do. f. e. h. b. e. t.
 o. v. f. e. h. b. e. t.
 h. a. u. t. o. r. i. t. a.
 t. i. p. i. c. a. t. i. o.
 a. c. t. u. a. l. i. t. e. r.

et hypotesi quod existat necessario existit.
urgetur. à statu Ideali ad statum realem & valet conse-
cutio in eo, quod spectat ad rem existentiam, sed non in eo
quod ad eam pertinet, aliud quod concipitur, existens:
quod dicitur & patet. quod si existenti a rearia in Idea est
fieri potest contingens, concludi & patet, ipsa existere.
Sed: ars & valet consequentia in eo quod ad existentiam
possibilem seu contingente spectat, & in eo quod spectat
ad existentiam reariam: ut, ars est: Et quod ubi exi-
stenti a re est non contingens, quod est omnium creaturarum
rerum existentia tunc & valet consequentia à statu Ideali
ad realem in eo, quod ad existentiam spectat, ut licet
quis mundum quasi ab altero existente concipere, mi-
ne inde colligi potest, mundum à altero: quoniam in
Idea mundi existentia non potest, et contingens valet &
re, et actualis & rearia, sed cum existentia est rearia
sive cum existentia eodem modo in Idea est, aliam conti-
net, quod robustius in Idea a reari comprehendit, in
à statu Ideali ad statum realem valet consequentia,

in eo, quod ad existentia spectat, nam tunc existia
o minus est et tunc, quam rotunditas circulo: nec magis potest
illudens o existere, quam circulus potest esse rotundus, ergo a se
e perfectum o minus existentia necessaria in se conceptu esse
involvit, quam circulus rotunditas, unde o minus con
cludi potest ergo se perfectum existere, quam circulus esse ro
tundum.

Argumentum tertium.

Metaphisicum.

vel oia oia entia sunt contingentia, siue possibilia
e esse esse, et sunt eadem terra et cetera dicitur aliquid esse
absolute in actu.
Sed oia entia dicitur o potest contingentia, siue possibilia
e esse esse: quoniam entia contingentia a se ipsis existen
tiam habere nequeunt, cum sint imperfecta, et potest
erant nisi agente suum e perfectum in rebus non collata
ri, quo circa si entia contingentia finguntur o
existere iam o amplius esse entia contingentia siue poss
bilia e esse esse, sed oia sunt in possibilia: nisi quod al
terum naturam existere, a quo tanquam ab oia entis pluri
tudine, existentia accipere ab oia oia oia entia,

Contingentia est, si unum ex his illi absolute relatione o de
pendens, o factum, a quo reliqua pendant o a, pro
verbo Deus.

Dico. a se distributivo ad se collectivum, si o ad
a singulis partibus ad Nam collectivam o valid confe-
rento. qd quavis de se sola sint contingentes o
in Ma estiam collectis est contingens, si una, seu alia
est ratio propter ea collectione admitti necesse est.
St. D. a se o valid confertis a se sola o partibus ad Na
collectivam cum enumeratio o est se sola seu altum
esse convenit se Co. si enumeratio sit se sola aut
altum esse convenit se ri a se est se; cum igit
enumeratio seu indubitata est se sola, qd qd de se sola affir-
mati est, maxime si altum sit is esse, in de oibus
collectivis seu de Ma collectis pot affirmari, ubi loia
dictum est si se sola hos distributive accepti sint non
li obrogati o simul et collectivis quod modis, si
se sola estiam se nam seu estiam suam sint contin-
gentia, Ma eoru collectis est contingens o pot aut

via eadem in continentiis, ut probatum est, quod non est ali
 quod est lacus necessarium e factu, quod ubi quicquid est len
 tia non asserit, quod ego deus sed. Eodem autem agitur
 de alio soli collatione per se in a seque partibus ad
 illam collationem e validi consensio, nec vicissim ut
 miles die e per exercitum, tam elsi nulli tum collatio
 exercitum die perit. sed huius agitur de alio, quod el seque
 entibus, et soli collatione, et uter convenit.

Argumenta physica deum existere
 ostenduntur.

Argumenta physica sunt, quae ex rerum physice con
 templatōe defumuntur.

Primum Argumentum physicum.

vari et affectives occasioe horum in nobis agitari
 comprimimus. nam seque vere videt esse momentis expe
 rimus, et horum contrarietate, e nos e voluptate e
 dolore affici. et in veritate praesentia oculis nostris sen
 sument per oculos vident, soni grates, et auri aures
 e demulceat, e offendunt, quod idem de odoribus

et fortibus, de quorum alii fortis sunt, alii ingrati, et
deinde quibuslibet fortis sunt, motibus et affectibus
illis est sentiendum.

Et qui fortis est, ponit per se ipsa, licet si eorum effectus
est et spiritus, et voluptate et dolore in rebus seu menti-
bus nostris existare: cum quia per se inertia et intelli-
gentia, tunc enim, quia inter motus fortis, et volupta-
tem et dolorem rebus nulli rationis interest habet.

hudo.

Et tunc est, ut voluptate et dolore producantur
quod eadem occasiones sunt, si legimus inter quos huma-
num et animi rationem seu mentem constituit, ut
quosdam fortis motus dolor, quosdam voluptas
efficit.

At licet illa, quod generalis est, et omnibus libere con-
venit, ab aliis constitui potest, nisi ab eis, qui res omnes gene-
raliter continent, ac conservant, qui mentibus simul et
fortibus dominantur, qui his motibus, illis spiritum imper-

Tit. 2. quippe cō p̄valla e. p̄d rebus oībus simul pro
 p̄p̄che; eos q̄o constanti sp̄e r̄ōe moveat, ut q̄o sibi
 convenientia s̄t, p̄sequant̄, que s̄t noxia, fugiant.
 Existit igit̄ general̄ illi cōm̄ oīum auctor, conser
 vator, et moderator, t̄o tunc e. D̄o nominamus. ex lat
 gō D̄o, quod erat demonstrandū.

Adum Argum phisicū.

Certum est motū aliquem in corp̄ibz r̄alibz esti
 st̄re, neq̄id ā quoquam ultra r̄ōe negari auct̄
 F̄ dubit̄ redolere p̄t, atq̄i motus iste ā solo imo
 motore sive Deo r̄ario prof̄sifit̄: q̄is n̄ sive
 magnū sive parvū, sive tenuē sive crassum per
 se, et r̄ōe sibi cōn̄cipit̄ eē prof̄sifit̄, ne q̄is
 unquam moveri p̄t, nisi ab alio motore. o. p̄t a
 moveri ab aliqua creatura, quantumvis exaltati
 nisi ea vim illa ā Deo accepit̄, et ab eo continet̄
 ad movet̄, ut s̄ in f̄ris dicend̄i pal̄ f̄it̄, nec aliter crea
 tura quāvis p̄fecta movere p̄t q̄ora, quam ut cō
 cept̄ aliq̄i prout dicit̄ in p̄f̄a.

quod necesse est in aliquo motu auctore sive Deo
existere, à quo sola forma suum motum accipit
et, et in eo sibi convertente.

Notionem Aristoteli physicam.

Quidamque eadem operari et effectus aliquos producere
observato in rerum appetabiliu roam, ut hoc loco
generat, hoc locum. Sed ab aliqua causa ordinari
dicitur, cum fieri a se ipsis, ut solus hoc alteri hoc,
et hoc loco in sua fabrica, vix, et organum confor-
mationem peritus ignorat, existentia largiatur.

quod illa eadem ab alia pendent, ut quodiam opera-
to.

nam et illa aqua pendent, et a se ipsa est et operatur,
et rursus operatur ab alia recipit, hunc quoque progressum
dabitur in infinitum, et tandem sistendum erit in aliqua
una re in omni loco.

At qui dicitur et per progressum in infinitum, aliquid, cum nulla
fundamina causa movens, nulla quoque forma 2da, nulla

39
Bia, nulla ultima, sic effectus finis, et nec hō
hōm generant, nec leo leonem et quod oīo falsū est.
gōlande fistlendi in aliqua imā rerum eum cōa,
quē cōa dō dō: atqui ita existit dō.

Existētia Dēi Argūmēta mora =
libus comprobatur.

Argūta moralia sicut, quod de more doctis sicut
et in doctis solent eē accommodata; — quod mores
illos in respiciant, licet aliquando ex mōa p̄hōa,
et Metaphis deprobat.

Innum Argūta Morale.

Quidamque in hoc universo et omnino, ea in fines
aliquos certos et inconstantes perpetuo rite observa-

mus:
atqui eo quod in nulla cognitione p̄dita sūt, ut sūt
sūt huius mundi appetibilis partes, in fines certos
et constantes sūt, qui reguntur, nisi ab aliquo solo
resapientissimo movente et gubernante.

gō existit creator ille et gubernator mundi, quē
Dēū nominamus.

hoc oratio huiusmodi facti et profani scriptoris, ut
Dei cognitionem in omnium mentibus excitare et. Isaia. 40

C: 20: v: 26. et dicitur.

ad Rom: C: Innumera sunt quae per philosophos, poetas, moralium,
i: v: 28. et in litteris xii hanc rem testimonio, quae fusi refert
et l: 2: de
rae Georgii Lachartius et quibus veri Dei revelationem ingerit, falsorum quoque
et l: i: dicitur
rae instituta
tionum per huiusmodi mira nobis transferenda a foras, si quae a variis au-

thoribus ad in de huius veritatis confirmationem prolata
sunt, hinc recere valemus. Quae secundum verba est via
qua omnes christiani aut phili ingredi solent, ut ex quibus

ps: 18: v: i quae fide agroscomus. Etam ut ait propheta et celi
enarrant gloriae Dei et opera manuum eius animal

C: 12: v: 7 firmamentum. et Job: et interroga fumenta et docu-
erunt te et volabiles caeli, et indicabunt tibi loque-
re terra, et respondebit tibi, et narrabunt pisces
maris, quae in general, quod oia haec manus Dei fuerunt

rit.

Secundum Augustinum
Morale.

Mundus o existit ab aeterno, qd in hunc mundum fuit
 ab omnipotente quoda est
 aliqui ex istis est Deus,
 qd existit Deus.
 Major pbr. si mundus ab aeterno existit, tot
 artes, tot machinae ad vitam usum ream et per tota
 aeternitatem o latuisse, hinc modi pbr. ravigan
 di, pindis, rautica, pbr. di, ars topographica, rauti-
 brina, sive quae qd aquarum, sive quae verborum vi
 agitarum, aliq. innumera id genus inventa, quae si
 olim nota fuissent, nunquam ex hominum memoria
 obfca utilitatem fuissent deleta, aliquid hinc
 oia, reus deleta ei constat: imo quod hunc pluri
 me terram regionis res ceperint, o ignota est ex co
 loris, quae in ea terra fuisse deducta: et omnia
 hystoriarum monumenta ultra sex annos millia
 rtho o extendit: nullaq. facis bibliis et antiquiora.
 qd mundus ab aeterno existit, pbr. Carlo hunc ab omnipoten
 te Deo fuit conditus, Deu igitur omnipotentem existere recipere

est.
l: 5: Dere hoc Argum hoc eleganti Carmine exponit Lucilius.
cum rati Proclera si nulla fuit genitalis origo
v: 325. terrarum, et cali; sempiternis aberra fuere.
et seq: Cui supra bellum thebarum, et funera troia,
non alio alii quoque us acinre poeta?
quod tot facta rati totis acinre, neque usquam
eternis fame monumentis insita florent?
verum, ut quicquid loquel vidit alia fuma, reuere
rati est mundi, neque pident efordia cepid.
quae in quaedam rati alio excolunt;
nunc in auge fuma; nunc addita ratiis sp
multa, modo organici melior pperit foras.
Istium Argum Morale.

scilicet horum stultissimi, et dementissimi, qui sa
luti suam in questissimi dferim adduunt, absq
ulla spe lucri aut comodi ppendi.
Sed qui sine ulla rati, contra insita oibz habz de
=am, existere deum inficiunt, et in dubium rati, in
saluti suae, absq ulla euoluenti spe, in questissimi
dferim adduunt. na si, ut ijsi stulti opinantur, nul
lus re ipsa exolat deus, uti vni probi et fidels, qui deum
confitebntur, ni hil habz, quod reformideat, cui ijsi sa ca

fessio rorum post morte nquedi: qd si deus existit, utra
 ab ea sollicitudo eorum, qua post morte nobis obvertuntur est:
 ut in scriptis illis, quos in tribulationibus et angustiis maris et ocu-
 lis ad celum, inquam ad miserorum consilium attolimus.
 ut demum universa rana foveat, quae alia utidi in, non
 clamat, suumque ubi qd lesale auctorem: quae horrendum
 fessio supplicite alios maris, qui veritate cum
 manifeste in gratia, et perfidum pectus nostri qd abstru-
 erunt.

qd oium bonum demendissimii qd habendi, ipsorum oppres-
 sus deplorand a est conditio, nisi ad se ipsos revertantur,
 et in prodigiis illo in omni qd errore respiciant.
 huiusmodi pfecto rano sufficit cordato viro, ut ab
 aliorum in pietate sper se hucato. aut si forte in coru
 infamia incederit, ab errore statim refugiat.

S 3.

De peditibus dei altitibus distansibus et
 et speciatim de in consilato de humilitate
 et infirmitate.

huc...
 a...
 quoniam...
 i...
 foras...
 le...
 fessio...
 in...
 in...
 in...
 et...
 et...

Deum unum et in natura et hinc in personis fides catholica
nos docet, hinc distinguenda sunt attributa ipsius personae propriae
de quibus olim Thomas et alii in tractatu de divinis nominibus,
quod sunt oibis communia, de quibus et professo non differunt
tamquam. haec autem attributa 3 personis divinis communia, vocantur
essentialia, quia ad essentiam divinam pertinent; sive quia in
Deo clara et distincta Dei, seu entis sunt et perfecti
contenta continentur: eorum sola luminosa in intellectu de-
terminantur.

Quaedam huiusmodi in quo collocanda sunt differentia, ut
vocalia, essentialia et consubstantiva Dei, et quae sunt
simpliciter in qua comprehenduntur omnia illius attributa;
autem accidentalia, ut vultus, habitus, et cetera, et cetera
accidentalia, ad quae Deus definitur: debent esse a se, sive
necesse est explicari; an: in sum a simplicissima perfectissime
Deus autem Deus sunt perfecti dicitur debent, pro quo sunt.

Conclusio.

Differentia essentialis et propriae Dei in sum a perfectis
ne videtur collocanda.

Deo: in collocaanda videtur diu differantia esse et
specifica, quod solum clarum et distinctum dei ratione
et similitudine ab aliis esse sic distinguit, ut oia, que
cum proximis, ipsius attributa in eo contineri clarissime
et facillime intelligantur.

Atqui summa perfectio sola clarum et distinctum dei ratione
em exhibet, ut ab aliis esse sic seorsum, ut oia,
que proximis, ipsius attributa in summa perfectione contineri
facillime intelligantur.

ergo differentia dei essentia et specificia in summa et speci-
fissima perfectione videtur a collocaanda.

Major potest: Minor potest: cum deus deus summe perfectio
reli intelligitur ut ens a se ens, verum, summe bonum, summe
sapienter, omnipotens, eternum, infinitum etc. atque sic oia
attributa que ad exprimendam illius naturam necessaria sunt, pro-
cedunt, ut sunt ipsius bonitas, iustitia, omnipotentia, sapientia,
ceteraque attributa, sine quibus proprie et coniungitur ergo est.

Professio autem deus deus a se, ratio existens, oia

Deo...
et...
omni...
et...
sine...
et...
sine...
et...
sine...
et...
sine...

facile reliqua attolla, quae ut diximus, ad egi men
da Dei ratione stulticia, p[er]iurii. o[mn]ia p[er] se deficiunt
se se stulticia menti offerunt, ipsius bonitas, iustitia, o[mn]i-
potentia, sapientia, et cetera attolla, sine quibus p[er] se
concupiscit Deus, quia est se ipsa filii sp[irit]u s[an]cti, p[er]
uicium h[ab]et attollit illius, cetera daturus o[mn]ia p[er] se
omoda in eo p[er]fectioem concupiscit, necesse est.
Constitutio differentia ceteri et sp[irit]u s[an]cti Dei numeralia
ipsius attolla p[er] se ponenda, ac in o[mn]i q[ui]dem illigenit.
de qua p[er] se conclusio.

Utrum est p[er] se Deus.

Pl[ur]i: Dei nomine intelligimus, eius summi p[er]fectio. at qui
eius summi p[er]fectio est unum: q[uo]d unum est p[er] se Deus.

Pl[ur]i mi: Eius summi p[er]fectio debet esse supremum, seu
o[mn]ibus alijs entibus antecellere: cum ceteris prestat,
ipsi imperare p[er] se p[er]fectio: adeoq[ue] nullum p[er] se h[ab]ere
eius p[er] se d[e]i. S[ic] inde si duo essent, unde aliquis d[ist]inguere
inter se differunt: proindeq[ue] in uno et eodem p[er]fectio
seu p[er]fectio, quae ab alijs abesse: at p[er] se ita ambo

in eadem personam & participant: quod de deo con-
 siderari & p[ro]b. dicitur in 2° d[omi]ni, quare plures consti-
 tuentur, quam ratio in se consentientibus ulonit[er]a,
 eos, quanto plures fuerint, tanto mirors e[st] futuros.
 et nota, quod unitas n[on] divina & official[is] trinitate
 divina[m] personarum, scilicet patris, et filii, et sp[iritu]s
 s[an]cti. Pater & nullo est, sive est principiu[m] sive pri-
 ncipio. filius est a patre, ut a principio, & creatus, s[ed]
 genitus. sp[iritu]s s[an]ctus est a patre et filio, ut ab uno
 principio, non creatus, non genitus, s[ed] procedens. flagit
 in scholis catholicis agrosunt in deo una ratio d[omi]ni
 personarum, & personarum, & relationum, et s[an]cti rationes.

Primo. una in deo est ratio et divinitas, ut modo
 fuit probatum.

2do d[omi]ni occurrit personarum sive originum: una, qua
 filius oritur a patre filius per intellectum seu cognitio-
 nem, et d[omi]ni generalis: pater n[on] se ipsum cognoscen-
 do s[ed] generaliter seu filium. altera, qua sp[iritu]s s[an]ctus
 a patre et filio, inq[ui] ab uno principio procedit, vel

missus est filius; aut cum Spiritu Sancto est in specu
 columbae: est in sensibilibus, ut contingit, cum Spiritu Sancto
 mittitur ad justificationem impij.
 2do. 2us filius Dei relatus: scilicet paternitas, quod est
 relatio patris ad filium; filialis; quod est relatio filii ad
 patrem; Spiritus activa, quod est relatio patris et filii
 ad Spiritum Sanctum: quoniam Spiritus Sanctus producit; et Spiritus
 passiva quod est relatio Spiritus Sancti ad patrem et filium,
 a quibus Spiritus Sanctus procedit; nam ex patre solo
 Spiritus Sanctus procedit, ut tenet ecclia de consen-
 su contra gentes, qui ab ea nascitur.
 3do: Spiritus Sanctus relatus, per quem Spiritus Sanctus persona ab
 alia distinguitur, scilicet per relationem modo recensitam quibus
 additur inrasibilitas, quod soli patri convenit.
 4to: Spiritus Sanctus per actum ecclie in Deo est illud,
 quod est personae Spiritus Sancti coeest, ut initio huius
 capituli admonemus, scilicet quod in fidei clara et diffini-
 ta ecclia divina continetur: cuius modus scilicet quod lau-
 datur, recensimus et in symbolis recensimus.

an: c: 18
 lram: i
 ne: r
 i: d
 felix pater
 i: d
 and in celo
 i: d
 rati spirit
 definitio
 a ego in pater
 nullo mittit
 i: d
 Spiritus
 fides in pater
 na: d
 qui effect
 in hunc mundum

alio c. 9. 11 qd 12, magna profusio pia humani laborat eloquio,
"dicitur est in tra persona quod illud dicitur, sed re lae re.
re dubitandum, quia hoc fuerit ab luc l. i: Cod: Justin
oni fil: i qui est de sum a trinitate et fide Trinitatis,
et pro se contra fil, ut nemo de ea fide publica contra
dare audeat. Sed hoc de his dicta sufficiant, modo de
de spirituali spiritualitate et pauca scribimus. fil
90.

Conclusio

Deus est splendissimus, spiritualis, inimitabilis, summe verus
summe bonus, summe iustus, misericors et.

1° Deus est summe perfectus, ut nemo regat.

atque summe perfectus est splendissimus, spiritualis, inimitabilis,
summe verus summe bonus et.

2° Deus summe perfectus est splendissimus, et ex variis partibus
constat: nam ea partes et essentia seorsum perfecta, se
se se mutuo perficerent. si ergo esset perfecta constaret et in
perfectis, quod conueniens est.

2do est spiritualis et incorporea, quia per multos modos in
perfectus est, ut ad spiritus dignitate accedit.

hinc est profectus est inulabilis: quia inulabilis est
pfectus, quia carere o debetis sunt profectus, eadem ratio debet
ei sunt vera et sunt bona, quia veritas est bona et
et

et profectus

ergo deus est simplicissimus, spiritus, inulabilis, sunt
bona, sunt vera, sunt iustus, misericors et.

observandum quod in deo absolute simplicissimo, nulla sit
admittenda compositio pfecta, quoniam plura pfecta inter
se distincta existunt. nihil enim pfectus angustias rationis
mentis diversis pfectis divina essentia, divina natura, et

bonum conceptus

ergo metaphysica in deo cogitatur compositio, sed est
generis et differentia seu essentia et attributa: quae
compositio in mente nostra non est facta et in deo non est
enim moduli quodam illius generis spectata, quoniam
cum aliis entibus a se productis dum analogiam
quandam convenit, cum ergo deus sunt profectus, haec est
illius differentia, quae ab aliis distinguit. Summa autem profectus
nam est spiritus et factus, rursus a nobis dividitur in verum et

Um bonitate fragilibus, sequam, et virtutibus, seu doctis
quoad eos sume profecto conati plerumque intelligunt.
Haec est nostra mensura, sub specie argutissimis finibus
limitate, conditio, ut nec ergo ydum simplicissimum alter
quam per diversa factis seu rebus, itaque per diversa par
tas consideret. Nam quod sit ergo, id est nobis speculatio
ut, velut illius generis, quod sit simplicissimum, id est quod
differentia concipit, ut iam ostendimus. nunc de
illius inconfutabile et abessentiale sit

conclusio.

Deus est etiam inconfutabilis et aeternus.

Sol. Deus est ergo sume profecto, aliquid ergo est sume
profecto id est inconfutabilis, et aeternus, id est, id est inconfutabilis
omnibus per suam inconfutabilem: et hoc ipsum per suam aeternita
tem. ergo Deus est inconfutabilis et aeternus.

Questionem maiestate divina quodam parum digna movet hic
aliqui, an scilicet Deus per suam inconfutabilem diffusus sit
in spatio imaginarij, quod tunc est haec mundum

o. si rissa huius presentia: atque in praesentia et futura o.
sua et essentiali rissa huius presentia: ut mundus ante
qui creatus, o. erat et essentiali rissa praesens. cum o. di
cet: nunc quomodo obsidio Troianae o. est et essentiali re
rissa praesens et praesentia.

o. et essentiali salute in abstracto huiusmodi successione
includit.

quod si oppositum praesentia oia, et futura e. de pra
sentia. o.

o. et essentiali presentia obiectivi, ut aiunt, quales de
o. oia in se ipso huiusmodi obiecta quaedam presentia videt.
si nego illa presentia e. rissa, id est, de reali, et
actuali essentiali, ut quod se habet, nunc o. oia
Abelii a laico o. est deo praesens, nisi quatenus deo
in se ipso rem illa tam clare videt, quam si modo se
reverti o. in se ipso, cum sit praesentia, eadem est re
quomodo alio.

Definenda o. est et essentiali in se ipso, et in abstracto
considerata, quod sit duratio, principis et fine carens

quæ soli Deo competat.

Duratio quæ principium habet, et finem habet, quæ est duratio
Anglorum, aut humanarum mentium, imò fortasse huius
universitatis; in scholis vulgo dicitur deum, tam etsi deum
et pro eternitate, et pro aetate huius aliqua quædam
horum classicos sunt alii. Denique si duratio principii et
finem habet huius vocatur.

Sola et eternitas soli Deo competat, quia solus Deus est
et per ætiam, solus est et se ipso, solus necesse in finem
claudit existentia; cetera vero sive spiritualia sive
corporalia, possibilia sunt et contingente, unde ab ente
sunt in se facta sunt et accipere necesse debentur
paucis adhuc de infinitate dicitur huius.

Infinitum proprie vocamus, quod nullis finibus seu lo-
ris circumscriptum est, sive quod est in suo genere et ho-
minum, et quo nihil datur ulterius. ut sapientia et po-
tentia Dei infinita, cum summa est, nec in se augetur,
aut ab alia superari.

Sciendū dicitur in finitū pfectū, cuius pfectio nullis limitibus co-
eretur, siue quod ulterius pferri nō potest, aut aliud se ipso
perfectius invenire.

Duobus tamen modis sumi solet in finitū in scholis: scilicet
in finitū actu, quod proprie in finitū nomen meso, et
in finitū potentia, cui in finitū appellatio minus proprie
convenit.

Primo dicitur in finitū categorematicū, hoc est predica-
bile, quia solitariē et sine ullo addito predicatur,
ut in hac proprie dicitur in finitū, postea si categori-
maticū appellatur, quasi dicitur simpliciter predicabile, quod
potest si in aliquo addito potest predicari seu attribui
ut nunquam dicitur pfecta sapientia hōis est in finitū, nisi ad dā-
re hōi vocem ad incrementū quibus scilicet, nunquam
potest dāre hōi sapientiam, quia pfecta incrementū ali-
quod in finitū suscipere potest: quem ad modum nūme-
rus dicitur in finitū, nisi ad dāre hōi vocem Dū incre-
mentū, quia nullus est numerus hōis, qui augeri
potest in finitū sit igitur.

Conclusio

Deus est actu et categoriae materiae infinitus.

Ibi: Deus est summe perfectus, aliquid enim summe perfectum est actu infinitum, siue infinitas habet perfectiones actus; alioqui ipsius actus magis completus esset, ne proinde ad summe perfectum quod est summe perfectum respiceretur, unde baruch & de deo c. 3. v. 25 sic lytro: magnus est, eto habet finem, qd Deus est actu, et, ut aiunt, categoriae materiae infinitus.

¶ Non a Deo in finibus dei in soli actu completus in finibus nulli a substantia creata, nec ulli quantitati, aut qualitati, quia nunquam fieri potest, ut a substantia creata, u. qualitate siue continua siue discretas, u. qualitate actu infinita producat.

¶ Item: creatio spiritus sancti, quod fit a se ipso, siue ut lytro theologi, ipsi spiritus sanctus, independentia, quam consequitur potest, alia, o. forma creata, ne in potest potest perfectio ibi a deo exoritur, quia plus spiritus infinitum ipsi communitari potest, cum deus duos perfectionum thesaurus exhibere queat, ne ulla habet potest creatio a deo perfectio, quia perfectio spiritus infinitum a se produci potest videtur.

limitibus
aliquid se
ly: habet
machi, et
in ipse
et pro dea
redicabit
finitate
deus habet
in attributa
in se ad deum
nunciat
mentis
ad deum
Deus in se
in augustinus

neque in ulla produci potest, seu multitudine, seu magni-
tudo, et quilibet alius infinitus. seu enim multitudine et magni-
tudo et quilibet infinitus est idem esthema seu omni po-
ssibilem magnitudinem, et hoc potest maior, ne divinitus
quod produci. atque nulla creatura potest multitudine et magnitudo et qui-
libet omni maxima, cum nulla, cui addi potest aliquid a deo
nam nullus est numerus illi.

Cuiuslibet et potest adia, nulla magnitudo, quin potest
magis extendi: nulla quilibet, ut sapientia, quin incremen-
tu suscipere potest, alioquin aequalis foret sapientia divi-
nae quae simul maior, nulla potest existere, quod nulla dari
potest multitudine et magnitudo et quilibet alius infinitus

§ 24

De scientia, voluntate, cogita-
tione libere aut dante divinis.

Quae scilicet est posita sub divina, sic deo in-
conspicibilis, ut res creatas, minime respiciat, quod
scilicet, quae ad creaturam relationem habere intelligat.

scilicet deo

Item occurrit scilicet deo, quod nihil proprie aliud est,
quae de se ipse, quatenus res in se ipso potest, sed ipsa

rati fieri potest in scriptis, nam et de eorum in ceteris con-
 sideratis, et eorum epistola videt, illa in suis in utrobis
 fides in quibus in eorum exemplaribus, et archetypis suis 196
 continetur, hanc in suis deus vocat.

Archetypam hanc fidei, in qua deus omnia possibili-
 um vocat etia, appellant thelogi suam fidei intelli-
 genti e, atque practica dicunt, quia decreta illas
 produci antea dicit, in eorum produci divina volunta-
 tem dirigunt, quatenus esse divina voluntas, secundu-
 m fidem inutabilem suam decrevit et operatur.
 unde illud vulgo habitum in scholis theologicis fidei
 Dei dirigunt, voluntas decrevit, omnipotentia executi:

siue ut auctoris loquomur, multa deus intelligit
 possiblea in suis fidei, et quorum numero quaedam
 efficacissima sua voluntate creare decrevit, idque per
 omnipotentiam suam, cum vult, executi. sed postquam et
 infinitis rebus possibleis, quos deus in fidei intelli-
 git, aliquos produci decrevit; tum in suo illarum esse et decreto
 silentiam videt, in cognitione sua sua, qui thelogi suam
 visum nominant, quosque secundum hanc omnia practica

in scriptis
 in ceteris
 in utrobis
 in exemplaribus
 in archetypis
 in suis
 in deus
 in voluntas
 in dirigunt
 in quatenus
 in divina
 in voluntas
 in secundu-
 in fidem
 in inutabilem
 in suam
 in decrevit
 in et operatur
 in unde
 in illud
 in vulgo
 in habitum
 in in scholis
 in theologicis
 in fidei
 in Dei
 in dirigunt
 in voluntas
 in decrevit
 in omnipotentia
 in executi
 in siue
 in ut auctoris
 in loquomur
 in multa
 in deus
 in intelligit
 in possiblea
 in in suis
 in fidei
 in et quorum
 in numero
 in quaedam
 in efficacissima
 in sua
 in voluntate
 in creare
 in decrevit
 in idque
 in per
 in omnipotentiam
 in suam
 in cum vult
 in executi
 in sed postquam
 in et
 in infinitis
 in rebus
 in possibleis
 in quos
 in deus
 in in fidei
 in intelli-
 in git
 in aliquos
 in produci
 in decrevit
 in tum
 in in suo
 in illarum
 in esse
 in et decreto
 in silentiam
 in videt
 in in cognitione
 in sua
 in sua
 in qui
 in thelogi
 in suam
 in visum
 in nominant
 in quosque
 in secundum
 in hanc
 in omnia
 in practica

Dr: quoniam ad rem productioe minime tendunt, sed ex
hi iam productioe pecti aliqua horis differentia, ut loquar
hoc est, ut in praesenti, ut in praesenti, ut in futuro non
existens, videtur, et quae praesenti inchoat, quae hinc
sua ad unum conipitendi modum posterior est de
to dei, seu ad hanc divinae voluntatis, quoniam ali
quas pducere, si de substantiis agit, ut ad operandi
ad hanc si de liberis voluntatis actibus, sed sermo in
stipulatur.

Cum igitur nulla necessitate agatur deus ad rem aliquam pducen
dam, sed liberi est pro voluntatis suae beneplacito
producat: hinc scilicet, quae tunc praesenti deus existunt
aut existebunt, ea contingenter deum existere, et exhibere
quaeque futura sunt contingenter deum, et necesse est futura
et contingenter deum, et necesse est in suo conceptu si
sistentia involvere.

futura et illa contingenter pecti sunt generis, alia vero absolu
te futura sunt, alia sub conditione deum, ut absolute futurum est
unde scilicet, in deo deum adventu, quo vivos et mortuos

Judicaturus est. si peccata a his iura, et si donorum,
 De qua Christus loquitur & erat futura, nisi. si benedictio, quae math: 11: v:
 posita e. fuit, nimirum si apud istos, eade, qua apud iudeos 21:
 probata fuisset miracula. id e. si uersis in uis, pre-
 dita a iura propheta & : erat futura si benedictio, nimirum = Joan: 30: 2.
 in si in uis de iura ab istis pro persistere, ne penitentia
 agerent.

Est qd in ista, qua absolute si futura, ad illa diuina
 sua speciem pertinet, qua uelut siam uisionis uocant.
 Sed de futuris conditionalibus, quae o. in celo a Deo
 cognosci constat, quam absolute, u. inter se uisibili
 ueligi, ~~est~~ ^{nam} istis modi si futura, o. nulli gra-
 uis ueligi 3. quaedam in Deo siam ponunt, qua me-
 diam uocant, sicut inter siam siam intelligenti d
 ad siam uisionis, constitutam, qua fit uelut futurorum
 conditionalium exploratio, ad qua Deus ante nullu de-
 cretu prouidet, qd quilibet libera reia in his aut illis
 circumstantiis posita fit autra o. alia. si a hanc siam
 si speciem uisionis, quod, ut aut futurorum conditionalium,
 uisibilis, aut ad siam siam intelligenti d, aut ad siam,
 uisionis futuranda. n. uingunt, u. conditioni, si qua,

quædam sunt futura ponere dicitur Deus; et hæc illa
videt, in deo, id est condicionali, ut volunt; si ergo ad
sua visio pertinet: et ea conditio est ponenda, ut in
intellectu mere possibili remaneat, et hæc ad suam pre-
sentiam intelligentiæ præferenda. ad ubi non tracta-
tis ad obliquam pertinet, non hoc loco. De con-
sideranda cum libero voluntatis no arbitrio præsentia dei
questione, quæ præter limitibus est tractanda et ex-
tremis sit igitur.

Conclusio.

Deus futura omnia certissime novit.

Sol. qui omnia quæ sunt, quæ fuerunt, aut futura sunt
in sua voluntatis deo, in præsentia seu exis-
tentia videt, id est futura omnia certissime novit,
ac prænovit, ut per se clarum est.

Atque Deus omnia, quæ sunt, quæ fuerunt, aut futura
sunt in sua voluntatis deo, in præsentia seu exis-
tentia præter: nam cetera rem omnium possibilem in se
deus per suam præter intelligentiam, existentiam et

prophetiam presentium, ac futurarum, in suis decretis
per suam visum intuetur: deo quippe res aliqua existunt
et fuerunt et futura sunt, quia a deo videtur eas et posse
si de substantiis cogit, et auxiliu suu ad eas producendo,
ad libere, si de liberis motibus sicut sit sermo: hoc quod est
una est perfectio divinis, ut nihil ipsum fugiat, al-
oqui o ceteris sumi perfectio, quod absurditate invol-
veret.

gō deo futura oia certissime novit, ac prænovit.
obi: i: si deo futura oia novit, nulla in rebus rema-
net electiois libertatis, id est, o hōmō potestate agendi
v. o agendi seu facultatem eligendi, unū de aliis
adhibitu: atque factū est: gō et nō

R: n: mai:
Sbo mai: si deo futura oia novit, oia necesse est
venire. gō nulla remanet in rebus electiois libertatis.

R: n: anō:
Sbo anō: si deo futura oia novit, oia sunt certa, ac
determinata futura, gō necesse est venire, R: n: qd:

hinc illa
si fuerit ad
necesse, id est
ad suam sicut
sicut hinc
de creatura
et sic de
dicit etiam
aut futura
a se igitur
aut novit
aut futura
sicut hinc
hinc in sicut
sicut hinc

St. illud est ne futurum, quod est potest esse, sed
quod est de determinate futurum est, est potest esse: ergo
est ne futurum.

Al: ne mi: illud est potest esse, quod est potest esse, sed
quod est de determinate futurum est, si presertim
ab humana voluntate pendat, potest esse, sed potest esse, sed
non potest scribere, est potest esse, licet habeat ut potest
mutari potest est potest esse hodie scriptum, ergo quod est
de determinate futurum est, aliquando est potest esse
absoluit.

et distingui est mi: si quod est de determinate fu
turum est, est potest esse facta est potest, quod est
futurum, est absolutum, et ut illa est potest
est potest esse est potest esse: quod est de deter
minate futurum est, illud est ne futurum, est potest
esse est potest esse, est potest esse est potest
esse est potest esse est potest esse est potest esse

est potest esse est potest esse est potest esse
est potest esse est potest esse est potest esse
est potest esse est potest esse est potest esse

est potest esse est potest esse est potest esse
est potest esse est potest esse est potest esse
est potest esse est potest esse est potest esse

hypotesis a tali est, ut alio modo se habere u possit,
quand in existit, uq hoc si constat, male et pōt, ut
o possit et o constare.

Atque id est hypotesis est ea, quae hypotesin quandam efficit
sive qua ipse iam facta quae a hypotesi, o pōt alio modo
do et reges hypotesi quod dicitur, o pōt in motu o ē.
falsum in gō, quod certo et determinate futurum est, id
scio futurum ē necessitate hypotesis, sive et hypō
thesi, quod si futurum: uq et hypotesi, quod eum hodie
scriptum, o pōt et scribere, sicut et hypotesi, quod
nunc scribam o pōt et scribere: sed negatur, quod
determinate futurum est et si scio scio futurum absoluta
necessitate, ^{ita} nec plerumque futurum est, ut pōt abso
lute o ē futurum.

ad id quod si quod determinate futurum est, pōt et
futurum falsi pōt praesentia divina, absurdum est, gō
dō dō.

R. d. mo: si quod determinate futurum est, pōt
et futurum in ipso composito, et facta hypotesi, quod
praesentia si dō ut futurum, si falsi pōt praesentia

scribere, p
esse in: gō
scribere, o pōt
hypotesis
o scribere
dicitur, pōt
o quod dō
o pōt abso
scribere
quod si
hypotesis
o dō dō
scribere
absoluta
scribere
scribere, ut
in se absolute

Divina Con: si quod Determinate futurum est, potest
et futurum in se Divisibile et absolute, falli potest pro
fieri Divina reg: et concepta mi: et Syn:
quod ergo Determinate futurum est, etiam Deo praevisionem,
vel futurum, et potest esse, in se Compositum, et factum
hinc potest, quod praevisionem sibi dicitur Deo vel futurum: quia
cum praevisionem rei futurae sit posterior illa se, fallit
vel futura, componit fieri et potest cum negatione ipsius
rei eventus: quemadmodum fieri, quae petri actu am-
bulanti video, tum negatione ambulationis petri tunc
quaquam componi potest. Sed quod certo ac Determinate
futurum est, quod ergo a Deo praevisionem, si absolute et in se
Divisibile, et absolute: scilicet ab praevisionem Divina spectatur
quod ergo potest esse, quemadmodum effectum etiam fieri
Deo petri ambulanti, potest habere petri, rationem fieri, et volun-
tatem visionem meam Divisibile et ambulare, et petri et se
suam rationem raris et ambulare, sed non et hinc potest
quod Deo ambulante video, et potest esse ambulare.
Sicut igitur cognitio nostra rebus ipsis, quae vivimus, necesse

filati & in fact, sed pro utra se pl, attingit, sic dei pro
 visio sua visio circa qd futurum, comodo, quo futu-
 ra pl, refert: adeo qd quod libere futurum pl, et videt
 deo libere futurum, quia prius deus videt, causis liberis
 se se ad agenda determinantibus auxiliu[m] prestare
 ut liberi operentur. Item, quod necesse est ut ea
 necesse est eventuras se videt, quia illa a se deinde
 intelligit.

Nota: eodem modo de ceteris actibus liberis a deo
 provisio iudicandū videtur, ac de peccato et anti-
 christi futuro, atque antichristi & peccare,
 in absoluto et in se divisio, quod quod determinate
 futurum est, et a deo provisum & pl, in absoluto, ac in
 se divisio & evenire.

R: n: mi: Pro: mi: si antichristus potest & peccare fieri
 potest huius potestis, quia potest & in peccato, atque in
 huius potestis fieri & pl, quod & potest antichristus & peccare

R: ut: mai:

Pro: mai: possibili in actu, sed non, nil se aliquid

gōsi articulo, pōt o peccare fieri pōt hīpōthesis, qua
ponatur o cō peccatur.

Q. D. an possibilia autē redantur nil sūt absq̄ di,
si ad unū dicatur ad alium & modo, quo possibile est cō:

Scy n. et scy: . possibile quippe hūc est antedictum o
peccare in sūp̄diviso à p̄fectia divina, et absolute o in sūp̄
composito, et facta hīpōthesi quod à Deo p̄visio sūt pecca-
turus nam qui p̄videtur à Deo peccaturus reverse peccatu-
rus est, cum scā visio sit p̄terior rebus fallent ut futu-
ris: adeoq̄ facta hīpōthesi quod p̄videtur peccaturus o pōt
fieri alia hīpōthesi qua ponat o peccaturus, ut qui fingit
autē peccare o pōt manente eadem hīpōthesi fingi o peccare,

quod absolute et sēclata hīpōthesi ista pōt pōt o peccare.
obicies 2: quod futurū est ex hīpōthesi p̄visionis divine, illud
est necesse futurū o libere. aliquid peccaturus antedictū futurū est
ex hīpōthesi, quod p̄videtur à Deo. q̄ necesse o libere est fu-
turū. Q. n. mai:

Obbo: mai: quod futurū est ex hīpōthesi antedicta, determi-
nationem voluntatis, illud necesse futurū est o libere. Et quod
futurū est ex hīpōthesi p̄visionis divine, illud ex hīpōthesi
antedicta determinationem voluntatis futurū est. q̄ necesse

n: minime ab fundu est proficiam Dei pendere a voluntate
humanae determinatione, Inqm ab obto; quia sua o est nihil
Daliario obli sua: neq id ultra in deo pfectiorem arguit.
part: i: quod: ungeb: qd: Thoma + sua: Dei est caa rerum, qd ab i: mi
17: a: 8. nime pendet, n: ut ab oblis.

Q: D: ans: sua practica seu splicis intelligentia, per quam
Deus res o possibls in suis spis novit, et p quam proinde in
rerum caeae dirigib, et qua ab spis divinis o distingui
tr, est caa rerum factam directrix, Co: sua speculativa,
quam visiois vocant, qua est splicis huius reru in hinc,
quod Deus in suis decretis res futuras novit, quodq proinde
est posterior, eo ducto, quo res creare constituit, si de st =
stantis agat v ad eam produci o auxiliu suu p hinc
si agat de aliis libris, illa est caa rerum n: ans et cly:
Itaq sua splicis intelligentia, qua Deus in spis suis res possi-
blis, et modu, quo produci possunt, intelligit, recte dicitur
caae factae directrix, ut aiunt, quia dirigib voluntate
divina inter operandu; cu Deus res aliter, p quam du spis
suis produci nequeat, qd sua visiois caae reru dicit o
st: cum n: dum reru concipiendi modum p hinc su

Decretum Divinum, quod res habet, ut existant, aut futurae sint,
manifestum est, cum requiritur, ut res in aliqua speciei differentia
existant, ipsa quoque proinde illis factis et futuris ei posteriori
voluntate Dei.

Cum Deus sitens sp. i. v. s. i. m. u., nihil aliud est, ipsius
intellectus, quam liberatio Divina, sive Deus ipse, fructu
h. gualent, intelligit; nihil aliud ipsius voluntas, nisi
electio Divina, pro ut vult, unde si accurati, et ut res est,
loqui velimus, unum est in Deo voluntas, sed propter angustias
nostra mentis, multipliciter solent dividi.

uno in voluntate beneplaciti, et voluntate signi.
voluntas beneplaciti est ea, qua Deus placet aliquid esse, sive
est agens, quo Deus vult res ipsa aliquid bonum, quia
illi placet: ut vult voluntate beneplaciti, mundum a se
conditum conservare.

voluntas signi proprie est in Deo, sed est exteriorum signum
quod Deus aliquid se velle sciat. signum a voluntate
Dei voluntas, ut effectus amoris Dei amor.

huiusmodi signum Spiritus sancti recensetur a S. Tho: et scilicet prohi-
bitio et permissio respectu mali, proceptum, consilium, et

i: part: 9:
19: a: 12:

opras respectu boni: unde versus
Præcipit, ac prohibet, permittit, consulit, implet.
Cum ergo Deus quod a bono præcipit, vult efficaciter aliquid
ipse signum, seu præceptum. o. vult ipse efficaciter
rem in præta regnum Abrahamo præcipit morti filii, o
luid efficaciter voluntate id præcipere, licet effici rem ipsa signi
noluit, sed non ut Abrahamus præcepto Divino obtemperaret,
prohibet Deus permittit et vult permittit peccatum: o. vult
ipsum peccatum, n. o. illud odit et punit. idem dicendum de
aliis voluntatis Divinae signis. quæ propter voluntatem signi ipse
includit voluntatem beneplaciti respectu signi, sed non o. ipse
includit respectu sui signi.
Deo voluntas beneplaciti dividitur in antecedentem, et effectivam.
voluntas autem est ea, qua Deus nostro conipendi modo vult aliquid
spectatum in se non a legem considerante, ipse adinuta, seu
circumstantiæ, hęc voluntas alio nomine dicitur prima, item ineffi
cax, quia a conditionibus adinutis suspenditur.
voluntas effectiva est ea, qua Deus vult, aliquid consideratum, an
oibus adinutis, seu circumstantiis dicitur secunda absoluta et effectiva.
utriusque exemplum exhibet in iudice, qui locum spectatum

ut hōm voluntate antecedenti vult vivere, sed eundē spectatū
 ut homicidā capite vult puniri. sic quōdā dicit psalmista & de psal: 113.
 Deus oīa quaecumq; voluit, fecit, intelligendū est dicitur vs 2: 11
 voluntate efficit, ab foluta et efficit, oīa n̄ quaecumq; vo-
 luit Deus fecit, oīa quaecumq; voluit, voluntate antecedenti
 conditionali, et inefficaci, quā velit a s. thoma vocato
 quia a hōe licet vera sit voluntas, conditionibus tē suspendit.
 sū intelligendū est in hō pauli & oīs hōs vult salvos fieri: i: ad timo: c
 quamvis n̄ plerimi salvi facti oīa fiant, tē vult deo oīa
 salutem, oīa salvi voluntate fieri, galens oīs p̄ponit p̄dca
 p̄ta, consilia et remedia: oīa n̄ voluntate beneplaciti, sed
 antecedente oīa efficit: sive vult deo voluntate ima, et
 ante oīs hōs spectatos, tē ut hōs a se procreatos salva-
 ri: id ē bonitati dei maxime consentaneū est, sed volun-
 tate 2da et efficit, vult quosdā hōs consideratos et
 peccato adinatos, seu hōs malos damnari, et p̄bis, quas
 p̄meriti s̄, s̄bia: tam id postulabat ipsius iustitia.

Oipotentia Dei.

Oipotentia Dei proprie est oīa, seu potestas efficiendi, qd qd est

inchoat
 efficit
 li. s. p̄
 vs. s. p̄
 grand,
 h. vult
 dicit de
 in s. p̄
 oīa p̄
 efficit
 al. s. p̄
 inchoat, seu
 item inchoat
 inchoat
 inchoat
 inchoat

scijſu cognoſcit illa mal, ſeu o ſi ſciſu o cognoſcere et
operari.
verū autē, quorū bonū ſpectat Deū, q̄b̄ et trias, et conſer-
vās mundi, o tū in unū ſi, ab extrinſeca neceſſitate
ſeu coāctive, ſi n̄ a neceſſitate intrinſeca, nam Deo o
reario mundi producti, ſi retinuit ſper potentia et
ad opoſitū, n̄ ſi ad o creandū illū, quia quāvis ab
altero fuerit deſtīnatus ad illū condendū, potuit illū
o creare, et ad hoc fuit in differentia in differentia poſitiva
n̄ ſi libeꝝ habuit facultatem mundi creandi, o
creandi, alq̄ eadem libertate, et in differentia p̄ Deū con-
ſervare, o conſervare.

Deus Dei.

Deus Dei p̄ parte diuina voluntatis, q̄b̄ aliquid
agere o permittere conſtituit. ut ex dictis factis operibus
est, ut ex dicendis adhuc clarius patebit.

§§.

De Deo creatore, conſervante et
providente.

Quapropter duplex Deo utitur et summe rerum omnium effecti
a: causa distribuit, creatio, quae rebus omnibus existentiis in-
ferat, conservatio, quae est continuata velut creatio, ad quam
et rediit providentia, n. providentia sua rebus omnibus conserve
ae regere Deus.

Conatus et interdum determinatio, cum ipse Deus rebus crea-
tis aut ad agendum se accommodat, aut eas determinat. De
creatio conservatio et providentia hoc Spinoza agitur. De con-
atu et determinatio separati differemus.

creatio definiri solet productio rei ex nihilo: et ut loqui so-
lent, productio ex nihilo facti, et ex nihilo facti. sic autem non
alio modo, quia facti à Deo in dependenter à illis aliquis,
cum à illis aliquid ad rei causam productiorem conspi-
ralis, hinc etiam divinitus, creatio.

Ceterum est creatio ad unum Deum plurimum, ipse non solum
est, qui mundum hunc aspectabilem, et seculum, quod in ipso
continentur, ex nihilo procreavit. sed etiam hic solum quod,
utrum creandi potestas, ita facti Deo propria, ut creata regem re-
tribui possit, receptum causa principii, receptum causa instru-

o. Synopsi
mao. clasp
necessitate
nam. Deo
habia. ad
quar. ut
fuit. illi
pos. illia
di. 1. o
ad. Deo. in
By. aliq. d
Pati. quedi.

hali, quā Deus ad aliqd. creandum, utatur, qua Deus fit.

Conclusio in a.

Creā^o p̄t ee ca^a instrumentalis creā^ois, dum odo p̄ ca^a
instrumentalem intelligat^r ca^a occasionalis.

Sol^o: illud ee p̄t ca^a occasionalis creā^ois, quod determiⁿ
non p̄t Deū ad creā^oem hui^us occasio.

atq^{ue} creā^o p̄t determiⁿare Deū ad creā^oem, hui^us
occasio: v^g: fieri p̄t ut Deus aliquā creaturā p̄ducat, advo^c
lum alterius creā^ois, ut sol^o creā^o tenuit in grāam Josue,

ut in occasioe quōvis organici determiⁿatur quod dicit ad ma
lum creā^o in humano factu; et occasioe sacramento

in suo signoru^m effluvio determiⁿatur ad conferenda
grāam: nō sacramenta novae legis dicitur p̄t ee occasio
nalis gratiae, cum ea in mentib^{us} humanis ex vi potent^{is} Dei

benignitate operent^{ur}.

q^o creā^o p̄t ee ca^a instrumentalis creā^ois, dum odo per
ca^a instrumentalem intelligat^r ca^a occasionalis. ad

si aliud q^oddam a ca^a occasionali dⁱversu^m intelligat^r
sicut instrument aliquod, quod Deus utatur, ut artifices ferris,
p̄table ocul^o, ca^a hoc modo conuenire p̄t ad creā^oem

: tunc nihil habebit se, quod hinc mundi operatio capax efficiatur,
quia & potest agere in ipsum nihilum: sed in aliquo potest
esse. multo magis est potest principis causa creationis. unde sub
conclusio 2da.

Aliam a ratione videtur ulla creatio potest creare, ut causam
principis, quae propria esse videtur operatio.

Solr: quod potest dare esse nihil, & potest esse aliquam creaturam,
ut causam principis, nam creatio est productio nisi ex nihilo.
Atque nulla creatio tribuitur potest esse nihil: cum hoc nihil
vel attendenti, clarosque et oibis in alio fides diligenter con-
sultanti solentibus per certam, seu Dei potest esse propria
ut aliqua sui participatio existenti aenti in partem.
hinc est quod SS. patres creatio videtur esse propria
verit veluti rota et characterem, quod Deus a creaturis se
inigit, nam in archa Noe palmaris adversus impi-
anos utebant, ut verbi alteri divinitate placere, quod
per verbum oia creata sunt, nihilque sine ipso factum sit.
Et nihil minus probabile est, quod ulla creatio potest aliquid cre-
are, ut causam principis.

Sola igitur causa in a, quae est ens per certam, sive ipsum esse,

na de...
modo...
de...
magis...
dicitur...
creaturam...
depende...
causa...
potest...
Dum...
causam...
intelligit...
ut...
causa...

in se continet, seu infinita est, ipse Deus est Dator rei Nulla est
sive ea grave, atque ex nihilo produci. ipse solus pariter
est creatorum existentia conservare prout breviter ostendi =

mus.

Conservatio est veluti continuata quaedam ac minimè inter-

rupta creatio: sicut potius est Dena creatio, atque galeries o imo

solam solum momentis, sed fluctibus et temporibus viget,

sicut ostendit ab ipsa creatio distincta.

2. plus diffini solet illius species, directa scilicet et indirecta.

Directa est ea, quam modo defini vimus. Indirecta

est remedium omnium, quod in nomine ponit: ut cum

quis accendit lucernam flammula contra ventorum vim ma-

nu protegit, ea indirecta conservare dicitur, removendo scilicet id,

quo estinguitur.

Circa priorem conservatio species unum rotis prestandum, atque

ostendendum, quod sine ipsa res creata neutiquam subsistere

potest: sic videtur:

Conclusio.

Creatio est regent directa Dei conservatio.

Solutio: quae videtur inesse perseverant sine continuata Dei

creare ipsa indigent perpetua Dei conservacione: conservari autem dicitur est
continuari scilicet, ut modo dictum est.

aliqui ~~creant~~ creant oportet in esse per se fine continua Dei
creacione, id est, fine perseverante Dei voluntate eo
in esse continendi: nam cum finalis sit participatio me exi
stenti a beatitudine nisi a voluntate divina per se ceperunt,
quia a Deo illis immo est voluit, ac proinde laudem in se consistunt,
quandiu voluntas illa divina, per potest divina voluntatis
actus perseverat, eo existet habet.

Et sane quod nunc existam, o inde scito, me post ho-
rum existere debere, nisi existantia mihi continuo tribu-
atur ab eo, qui est ens per se etiam.

Quod creatur continua Dei creacione indiget, ut existere per
gatur: non solum quatenus ad se ut logatur, sed quatenus
ad in om creacione, sed quatenus ad deum, id est, quatenus ad
conservacionem de in causa effatice et per pendit.

obi: is: opus ad factum fine artificis rem an: quod opus
rationale stat per se perpetuum authoris sui influit in.

R: n: scilicet: operis ad factum o habet esse speculativum,
sed num est ab artificis sed num est, hoc est partem dispo

sitione, non patet illis artefacti: dñi entitalem prius existi-
bant, quam ab artefactu disponerentur, ne ab artefactu volun-
tate pendebant, ut essent. et quod si dñi entia per
participationem, qua sibi dñi existunt, quod a Deo in defini-
tis fluant, sicut continuis illis influxu indigent; quare si
cessaret voluntas, qua Deus res creatas vult existere, et quo
p ab ipso emanare definirent, ac proinde in nihilum redirent.
gō gōmō res artefacta sine artefactu subsistere possit, et hō res
creata sit abra Dei creationem in se perseverare.

obi: 2: quod semel habuit eē, et post definire eē, sicut
hura in ipsa creatore habuerunt eē. gō o possum defi-
nere eē.

ol: d: moi: quod semel habuit eē, et post definire eē, per
se eo: per cessare in influxu sicut ead, a qua habuit eē,
r: et eo: mi: r: sicut: Anni et creatura a Deo proficiunt, et
ponit per se definire eē, sicut si ipso in nihilum rediret, sicut
si Deus influit in eas, cessaret: nulla forent ead emanatio, nul-
lu ead participatio, sicut in nihilum redirent.

Corollarium: 1:

Etiam si Angli, et res humana sicut substantia incorruptibiles,

quod ab in hinc qd m, et rone sui corrumpi nequeant.
Sicut a visant, sui in motu sunt, potest hinc ab extrinseco
definire eum: nam cum fuerit entia, duntaxat, per participacionem,
si deus in fluxu sui se ducet, o iam participacione eum, sed in
nihilum veniat.

Corollarium 2.

Si ergo aera existat, ubi deus a vel existat, et agitur, quia,
quod aere existit videtur, si deus vult, sed tunc momento sine
ulla intermissione est deus existit, nisi per intervalla loca
o transfracta; nam autem divina voluntatis, quo res creatur,
et continetur, ac sine intermissione consistant, nullis locis
est alligatus; sed deus ubi vult, operatur, hinc ratio
explicari potest agitur, quia gloriosi: nam ibi quia glorio
sua, post resurrectionem ad se ponetur, id est, creabitur, seu
conservabitur, ubi mens beata agitur: cum quia cogitatio nostra
sua deus desiderium a loco in locum fructus, quamvis per
intervalla spatia o transfracta seu transfracta, ne interpo
sita claustra perfingat, ibi reperit gloriosum quia, ubi
erit desiderium, seu cogitatio, o transfractis spatii intermediis
o extractis claustris interpositis, ante inquit S: Augustinus: f de civitate Dei
l: 22: c: 30.
ubi voluit spiritus, ibi possumus erit quia.

Colorariū 13.

fieri o pot, ubi passer in breca cadat, prout legitur Christo
Math: C: 10 Dicitur finis Dei voluntate: v. ulla res five spiritualis,
v. 29: five porca in minima, Divina providentia regit: rā
res quolibet, quilibetque sint, ut folium, capillus, &
pulvis grani, ubi in res et stabat, five moveatur, five
quiescat, potestissima sunt et potentissima Dei volun-
tate indigent ut conserventur. Sicut dicitur

De providentia

que a rebus Deus initio condidit, ea ipse in eis statum et
modo, quo existunt, conservat, ut modo dictum est, et proin-
de res plene ab providentia sua regit ac gubernat.
providentia a nihil est aliud, nisi eterna quaedam dispo-
sitiō, et ratio, qua singula in suos fines pertinent, et in a
simul in finem unum, scilicet ad Dei ipsius gloriam diriguntur.
h.

Providentia ergo, o solum intellectus operationem dicitur, si
quam aliquid videtur antequam factum sit, sed voluntatis
operationem, five decretum, illud ac consilium, quo opus ante
quam ponatur, videtur ac disponitur, in quem scilicet finem

Dirigendi fili. atq; hanc providentiam, seu decretū deo con-
petere manifestū est.

Quōd n̄ ul' supra diximus ad dei vocem spectat, ut fili' proban-
tissimū, sive d̄s p̄fectissimū contineat, et p̄fectissimū q̄ dicitur
de, si mundo o' adit, et res creatas e' ad ministras, et mode-
rantes; p̄fectissimū n̄ procul dubio est, uti vesp̄o providere, et
nāc resum consulere, qm̄ p̄dūla deprece, aut ea sibi
ipsis derelinquere, et alteri eorū curā demandare et.

2do. Deus et c̄ nobis probatū est, ois creatas in eo conservat,
aliquid ab ipso fieri o' pot, quia is pro p̄ficiat, eoz guber-
net et moderet; qō providentia resū creatarū deo con-

petit.
Sorsū quavis nemo, qui deū agnoscat, de eius providen-
tia dubitet, scrupulus h̄ oritur, quomodo curula deo
regente, et ad eoz finē dirigente, aliquid in mundo ca-
suale fit, aut fortuitum. Certū est h̄ plurima in
mundo case contingere.

probatū, si deus oimū curā gerit, cur fulmen o' raris fun-
dibz percut, etia fontē fecit, et c.

Sed h̄ h̄ondet: quid igit̄ dubitū o' fit, quia plurima in
mundo case seu fortuna fiunt: si ad casū d̄s creator

reperantur, in hęc oia nullatenus casu & fortuna fiunt,
si ad inā causā illā, quā oia disponit, et certo modo ut
contingant, ab altero deus sit. Casus & fortuna o den-
to, nisi respectu eius, qui dirigentis intentionē ignorat, tū q̄
Dei intentionis, primum ut contingant, hęc tunc casus hinc et
ista hinc, ut hinc casu fieri dicitur, o a iudicio Dei.
Quam q̄ multa in republica contingere videmus, quę
despectu rei fortuna sunt, despectu q̄ principis rei publicę
administrentis, in nunci fortuna sunt, qui ad finē illū ob-
tinendū illa negotia temeravit, cap media aut adhibuit
ut aliter evenire o potuerit.
quod a fulmine roventis, intus du probare, et in roentis
percutiat, cogitandū, talia deo dirigente fieri ob-
certos fieri, qui quos nobis fuit ignoti, o tū nulli sunt
anferendi, in nunci fydū temeritate est, tunc in genū rei
solertia destituta, ut nisi cuius rei causā qua
runt, arbitramur, nullū inā, mundo subter, et in celo
flare mortalia casu i etia:
si quis in rebus inferioribus superior causā presidet, in
cur Nam in mundo probatōem currimus, in negligens
boni, atq; paupere morbi, et premunt, et confumunt.

fuerati a florent, atq; diuitis, et honore precellunt, sed me
 libris Dominante 2. ha
 hec qdā plerūq; bonū querelā, qui vta boni ratione
 ignorant, eterna Nm spē tangunt. quippe si ad boni
 rationē attendat, sola vltis boni ratio meriti, qua qui de
 fluit, miser in re aspi d'et. hinc prouit, quia virtutis
 p'p'os, bona, qua docet, a moderatōe & exiui uat,
 cupis fructu: p'dicta diuitis, inopia vltis voluptatib; do
 bonē fatiunt, et q'us filij vltis & quonia bona minima
 bona p'fucata, et cortice Nm vira contingant. si: Co
ris mala ad veniunt, aut illa ad vltimam p'cedendam
 conducant, bona estimari p'ouat, et vltis, ea, quae tunc
 corū aīes a terrenis mundi cupi dicitur abstrahunt,
 et ad calybiū amorē transferrunt. in his igitur maxima
prudētia eludat, dum bona fuerati obtinent, quo
 deteriorē fiat i' probi: mala, quo meliores, et sanctios
 fiat.

§ 6.

De Deo mouente et contemete.

grauis et qua nulla maior in p'ntia videtur, hinc Deo, mo
 uente et contemete vltis orthoepia. Egdā qz confabunt

quod creaturae, quas condidit et conservat Deus, ut ad desti-
natos sibi fines suos perveniant, ipsis auxilium desiderant
sive quo ⁱⁿ efficaciis processu fuerint, ut quod motus et actus et passus
sive quo consistat istud Dei auxilium ^{primum} an ^{primum} sibi, seu
promotio aliqui, an sibi ultimum ducit ad finem conser-
vato. processus inter se conveniunt ^{primum} primum quod
adcreas spirituales motus hinc sibi, quod ^{primum} quod ad quo
reas, seu quod conveniunt videntur.
2. pl. in quo generis ^{primum} creaturae, alia spirituales alia quod
re in utrisque eodem modo Deus operatur, n. creaturae spirituales
habet vim agendi ab ipso accipere, quod v. moveri ^{primum} po-
tunt, et sibi movere, in quo de auxilio divinis quod ^{primum} primum
habet agendi, deinde illud primum ^{primum} datur ^{primum} confidenter.

primo a:
et datur, in quo motus seu promotio aut ^{primum} primum
vix intelligi primum quod actus, aut ^{primum} primum
rei ^{primum} aut in alio, quod hinc datur, seu motus deter-
minatur. motus quippe et ^{primum} primum, primum datur
primum agit idem ^{primum} primum: nam qui movet seu determi-
nat, primum agit, qui primum agit, primum seu ^{primum} primum
istis qui movet, primum, et qui determinat, primum

minat.

Ad motus spiritus est, et respectu spirituum, et respectu corporum.

motus respectu corporum consideratur, et in Deo, et in causis Deo.

Motus corporum in Deo est continuata corporum creatio, seu conservatio in diversis locis successive.

Motus corporum in causis Deo, sive spiritualibus, sive corporeis, et alio modo videtur, ipse qui velut occasionem corpora transferunt a loco in locum, sive in diversis locis successive conservantur.

Et: et occasione alio voluntatis, nec pars quaedam organica motus in diversis locis successive conservatur: quasi et impulsio visus corporis, aliud quod a loco in locum transferretur, aut alteri applicatur, ut velut impulsio navis ad scopulos adhibetur.

Alio: motus seu processio respectu spirituum spiritualis si militat in Deo, et in causis Deo.

Processio spirituum spiritualis in Deo est generalis est, et specialis.

Processio generalis est impressio aut inclinatio seu processio ab auctore ratione spiritibus omnibus inditaper quoniam in bonum seu felicitatem generationem generat, et malum seu miseria autem generat, et voluntas hunc motum in quovis hoc spiritualis miseria generat, gaudium est averfatur, et refugit, et felicitatem generationem

ad Deum
Deus
motus
in Deo
in causis
Deo
motus
corporum
in Deo
est continuata
corporum
creatio
seu conservatio
in diversis
locis successive
motus
corporum
in causis
Deo
sive spiritualibus
sive corporeis
et alio modo
videtur
ipse qui
velut occasionem
corpora
transferunt
a loco in locum
sive in diversis
locis successive
conservantur
Et: et occasione
alio voluntatis
nec pars
quaedam organica
motus in diversis
locis successive
conservatur
quasi et impulsio
visus corporis
aliud quod
a loco in locum
transferretur
aut alteri applicatur
ut velut impulsio
navis ad scopulos
adhibetur
Alio: motus seu
processio respectu
spirituum spiritualis
si militat in Deo
et in causis Deo
Processio spirituum
spiritualis in Deo
est generalis est
et specialis
Processio generalis
est impressio aut
inclinatio seu
processio ab auctore
ratione spiritibus
omnibus inditaper
quoniam in bonum
seu felicitatem
generationem
generat, et malum
seu miseria autem
generat, et voluntas
hunc motum in
quovis hoc
spiritualis miseria
generat, gaudium
est averfatur, et
refugit, et felicitatem
generationem

profectu licet ipsa aliquando quarat in eis albis, in quibus est
posita

Premotio specialis seu praedeterminatio specialis dicitur, quae quaedam
causa vera specialis ad actu aliquem specialem a deo movet,
aut excitat: cuius propter quod dicitur specialis phisica et moralis.

q: phisica

Premotio specialis dicitur, quae causa vera efficitur et phisica ad
actu seu motu specialem a deo determinat: cuius considerari
potest respectu intellectus et respectu voluntatis. premotio phisica

q: creati, est
illustratio ipsi
intellectus.

specialis respectu intellectus, quae rem specialem a deo informam
est, res quae ipsa spiritus. ⁹ est alia ratione movet concipit intel-
lectus.

Premotio phisica specialis respectu ^{voluntatis} intellectus, creaturae ^{et illustratio} determinanti,
causa dei quae ^{est illustratio} ~~ipsa est~~ quae ~~non specialis~~ a deo ~~formam~~ movet
ipsa spiritus voluntatis, creata et ex mala in bona phisica ac et ipsa
conscientia ~~re~~ ^{si} in bona fide, ad actu bonum, in super aplica
fo. ~~aliquo~~

Premotio moralis est excitatio quaedam voluntatis, creata
facta dum hominum morem et consuetudinem, et ipsi alluci-
endo blandiendo, obsecrando, minitando aliaque confimili
ratione apud hos usurpata, quae omnibus per se resistunt cre-
atae voluntatis, sed ea non excitat. haec ratio orator au-
ditores movet ex his praetervenientibus, flentibus.

2do. praeter haec motionum genera, numerat ad huc conar-
tus, quae simultaneam vocant, quippe vulgo desinit eo-

praktischer Causa in alia ad eundem effectum producenda.

ut cum duo bairuli fuerint laticia fuerunt. & a tali modo
do concurrat Deus cum voluntate creati. si quidem
unus bairulus & alii bairulo fectis, aut ab eo pendet,
quoad actum & actionem, sed unus ab illo adiuuatur, ut
ambo fuerint ad eundem effectum producendum; voluntas a creatura
Deo sola est, et ab eo pendet ut quod.

Si in hoc casu concurrat nomine intelligatur auxilium, cui
Causa ab alia praestitum ad in illis indigentia, sive
ut loqui solent exigentiam; quemadmodum bairulo in
terra sperato, et sub onere anhelanti, qui se imploranti
manum tendo, ut auxilium meo adiutus se se erigat:

tum nihil obstat, quominus Deus cum voluntate
creata concurrere affirmetur, ut postea dicemus. sed
singula ordine sunt pertrahenda; atque a primis inci-
pienda.

facile, ni se vehementer fallor, conveniunt philosophi,

in philosoph
quod quidam
a deo movetur
mibi
et el phie ad
confutari
mibi phie in
Dignissima
ipit iakt.
fuerunt
mibi ac rissa
in fere aplice
habet creatura
et qui altius
conferunt
mibi orator an
d.
aut ad huc
lego desinit

quod Deus quod omnia per se fieri moveat seu premo-
veat. ut pote qui eis omnem motum tribuat. enim verum est
quod libet siue crassum siue tenuissimum siue rari siue et
etiam fidem quodvis alius locis in aere, remotis in
stantia preindivisi confidenter, omnia autem et motus est ex-
pers; nec moveri potest, nisi ab alio moveatur. et cum in
motibus et mobilibus progressum in infinitum ratio ad-
mittat: inquam aliquod motus exorsus esse est, a quo
motus omnis in initium ducatur, et in quodam transmittatur siue ut
claris loquamur, quod quodam in diversis locis successive con-
fuerit, aliquid tale est Deus: quod Deus quod omnia per se moveat.
hac autem motus aut preindivisi, quod Deus quod omnia per se mo-
veat, o videtur esse autem a creatura et conservatio quodvis resera
distat.
et si nihil aliud est, quod ipsamet continuata quodvis creatio,
sive successive, ipsa in diversis locis confertur, prout supra
definivimus. hunc in quodam creaturam intelligitur, autem est
nihil possit, hunc in intelligitur conservari, cum continui
creatur: id quod in eodem locis est hunc qui esse deus, et in diversis

si locis cum aliqua spatio successione, et si moveri corrigito.

quomodo seu primario spatio a Deo, et videtur esse actus a crea-
oe et conservae vera distincta.

Si namque fingamus autem Deum nihil aliud velle, quam quod aliquid
creare esse in istis actibus quos illud est alicubi. item et si Deus
et aliud velit, quam quos ita conservare in pluribus locis, ut
nunc quod quiescat, hoc ipso solo quod moveri intelligitur; nec
multitudo locorum actionem aliam speciem distinctam a con-
servae exiget. nec proinde habetis plura fieri, et re ipsa,
sed metaphisice non formaliter et ad idem diversam conserva-
tionem seu relationem se distincta. quod una et eadem actio
quod a Deo creata, conservata et movetur.

Et quod si creatio sumatur pro actione, quantum quod est
sententia data est motus illis ea posterior dici potest videtur: et
item si creatio spectetur prout est continuata profertur
quod in variis locis productis. tunc et quod a se ipso et existat
creari in unum debuit, ut existens; deinde continuata quod
conservae indiget, ut subsistere pergat. et post autem con-
servari, quia certo loco et tempore conservetur, quare si
pluribus locis successive conservari dicitur, statim moveri
intelligitur, atque ita motus nihil creatioi addit, nisi si plura ce-

quodam, ut ~~est~~ aius, connotatione seu relatione ad diversa
hora; ut conservatio eadem nihil addit nisi connotationem
seu respectu ad hora diversa. unde creatio, conservatio et
motus pro una eademque rebus active diverso modo specu-
lari videntur in se parte.

At fortiori dici potest, Deum conservare cum omnibus creaturis, quales
sunt ea omnia modo in eis speculatis, secundum in tali esse, puta
in motu, dum indigentiam causarum earum omnium
resum occasiones continent. nam ut si globus aliquis in loco de-
terminato ponatur, statim cum eo concurrit Deus, ut ad eum eam
causam deditur delibatur: id est, ipse in se hunc mundum de-
clivitatis locis suscepisse creare aut conservare per se. atque
ad id occasione deditur et impulsio motus fluit a qua
globus deorsum protrahitur, dum hunc a se constitutum, deorsum
minabitur. et hinc de motione globum dicitur hinc, ut ego et de-
quod a se hinc admittantur. modo est pendendum, quomodo
Deus cum spiritibus creatis querat, quod altioris videtur esse
indaginis: cum quod duplex est precipue in his facultas, scilicet
una passiva, intellectus proprie, altera activa voluntas, scilicet
et proprie ad id, quod parte utraque a Deo moveatur.
quod intellectum creatum attinet, certe Deus et hinc a concur-
sum sunt hinc hinc, sed et hinc proprie, movet ac potest movet,

quodammodo in se ipso illuminat.

Solus: movere intellectum creatum, est ipse determinare ad intelligendum se ipsum.

atque Deus intellectum creatum determinat, ad apprehensum, quod
hinc ipsum indefiniter ipse illuminat, idcirco utique intellectus
est, sive de se ipso solum atque causa occasionali, sive occasione
motus spirituum animalium, idcirco legem quam inter se et mente
habuit, ut occasione quorundam spirituum motuum, quos deus in mente
ipsius excitaret, obire videret: o. n. intellectus creatus se ipse
illuminat, prout infra ostendemus.

ergo Deus intellectum creatum movet, ac promovet, quatenus
ipse illuminat. hinc de intellectu creatum, quod in multis pa-
rtibus videtur difficultatem. Sicuti operatio ipsa est, quod de
motu voluntatis creatae disputant, quae de se fit

conclusio.

Deus dicitur continere in voluntate creatae ad omnes effectus il-
lius actus.

Solus: qui cooperatur in voluntate creatae ad omnes effectus, qui
gentiam ad omnes effectus illius actus, hinc continetur in
voluntate creatae, ad omnes effectus eius actus, etiam ita continetur
Deum definitivum.

aliqui Deus cum voluntate creata in oibus et singulis illius artibus
videtur ipsius exigentiam cooperari: secundum ipsam singulis momen-
tis. Non in se simpliciter cooperari, sed in tali esse, ut in se
operantibus aut volentibus: et ad illius voluntatem organa dispo-
nit, ut ipsi obsequantur.

ergo Deus cum voluntate creata in oibus et singulis actibus ipsius
concurrit.

videtur ergo, quod concursus divinus a continua re-creatione, seu
conservatione distinguitur, cum nihil aliud est, sed, nisi con-
tinuata re-productio, seu conservatio, et non in se simpliciter,
sed in tali esse, aut statum modo, ut in se operan-
tibus, aut volentibus, aut assensantibus, id est ad ipsius indigen-
tiam seu exigentiam: quod praefertur vulgari scholasticorum
axiomatico significat, quod dicitur qui datur, dat effectum ad

esse.
hinc non concurrit Deus cum humana voluntate, qua
tenet ea in se simpliciter, et in se tali, ut in se cupientibus,
aut assensantibus conservat: sed in qualibus deus legem esse
conservat, ut artus, manus, pedes, brachia, pedes, casualiter defi-
dentium voluntatem, movet et impellit.

ubi videtur hic aliqui, si Deus in diabolico concursu, ad omnes actus
in humana voluntate concursu ad actus peccati, id est

fieri ac motu:

aliqui Deo hoc modo: concurrunt ad actu peccati, ad expellendum finem
suum, ut puta qui fieri, ac volens ad id concurrunt, quod malum
est, quod Deo attribueretur reus est: gō o voluntas immediata
cum humana voluntate ad operandum.

Q. d. d. mai.: concurrunt ad actu peccati moraliter sumpti
hoc est, ad substantiam actu peccati; quod o qd diffinitum ab ipso
agente et termino seu obto con.: concurrunt ad actu peccati for-
maliter sumpti, hoc est ad malitiam ipsius actu, vel ad rationem
repugnantis con. simili modo d. mi.: ut etiam sequelam sui
reus est q. d. fieri ac volens concurrunt ad actu peccati, hinc
tota pars est propria electione et determinatione, con.: qui con-
currunt ad actu peccati, propter actionem ad creaturam et conservacionem mi-
nime distincta con.: unde rege sequitur: in actu peccati
2. distincta qui dicitur, unum quod dicitur moraliter peccati, scilicet ipsius
actu substantia, quod est aliquid positivum, et reale, quare o qd
est ab agente et termino, seu obto distincta. aliter quod
vocatur formale peccati, ipse malitia ipsius actu, quod in eo
consistit, quod quis in creatura culpa sua creaturam, et ordinem
conspiciat, nec in Deum, ad quem lingua ad finem ultimi
motu diriguntur o voluntate, videlicet actu, contentum

ergo est superbia, siue amor inordinatus, prope excellentia
considerari potest, v. quod est amor, v. quod est inordina-
tus, et habet in creatura. in modo, spectat substantia ipsius
actus, quod est quod reale est primum. De modo, spectat il-
lis malitia, quod est privatio perfectionis, cum ipse creatur
creatur, nec in deum habet. similiter in occasione huius spec-
tari potest actus substantia, seu occasio, quod prima est, deinde
malitia actus, quod est contra rationem. Habet occasionem
ergo invidiam, proindeque deficit, nec ad finem suum, qui deus
est tendit.

Deus quod ad malum peccati conuertitur, cum sit in eis causa rem-
otum, ergo ad continuata quadam creatura conuertitur, et non
in se spectat, verum in illis, ergo in eis amantibus prope ex-
cellentia, v. in eis occidentis; siue in eis substantia, in quo ergo in or-
dinata prope excellentia amant, v. quod habet in extendit,
ut aliter confodiat.

Deum malitia actus ad deum lege discrepantis, et sit
quodam modo, v. quodam modo plus, sed non defectus, seu
privatio perfectionis, aut relatio repugnantis cum ordine seu
relatio, ut alibi probatur. ut ipsa deum habet, et sit actus
seu, nec cooperatione, seu conuersione, cum deo effecti

cre o potest ordini regerant, sed sola creat, qm o non
 qui finit vias suas, malis facit, o m cogit aut in peccat
 ad male agendum.

Am a dicunt adveferu, quod ille est fil, qui scilicet et
 volens ad actu peccati concurrat, id ubi qo intelligi debet de cau
 aliqua potest. eg de hois, qui et ppa de determinate ad actu
 illu concurrat, o de ca iura, edisti, fac Deo, qui per con
 de actionem conservat hanc in ca spliciter et inu bati, xpe
 inee seu in statu agentis, puta in w statu, in quo esse
 alterius fregit ad movet, nisi n. Deo adhuc actu conase
 vel, ante o seu concursu plane seducet hoi ad epulenda
 sicqz hoi ille o amplius existet, o falte concursu
 seu ad actu seu statu ipse derogant, hunc qo agendi
 potestate ipse spoliat: quod ab ipse dei ordina videt
 aliter. Deo n. ita condidit locu, ut cu aliquis in ma
 num consiliu sui, adeo, ut quatenus in parte fil infle jura,
 voluntate sua, ei concursu sunt, a conservat minimi
 distinctu, o fil derogatur, quia in se nihil est, quod boni
 bati ^{at} fustitid dicit derogat videtur.

Quodlibet hoc loco, ubi eadem sunt actus sui movendi seu
conventus, et eadem idem operantur.

R: o eadem phie actione, si actus speculatio ratione pri
cipii. tunc e actus speculatio ratione principii: o felix, v. en
liber ab agente distincta, ubi est duo agentia, ibi 2 quo
op phie actus ei necesse est. sed si huiusmodi actus

speculatio ratione effectus, aut boni, dici potest una et eadem ratio.
Deinde movetur legendo una eadem op actus vulgo vocatur
ut eadem scriptis dicitur; que a manu et calamo proficisci

tr.
Conclusio 2.

Deus potest voluntate creata phie movere et pro
movere pro motu generali.

Ob: pro motu quodlibet est impulsio seu inclinatio que
da voluntati creata ab auctore ratione in dicitur per gratiam
ad bonum gratum contendit: que quodam in impulsio o unius
aut alteri festinat spirituali, est propria; sed oibus est communis seu
ad oes generatim pertinet, ut auctore sunt definitum.

Atqui Deus hac motione voluntate creata phie movere
et pro movere, nam creatio nihil habet a se ipsa: et speculatio

cum voluntas creata huiusmodi perfectione in se sentiat, necesse
est, ut hanc ipsi Deus impresse sit, continuoque conservet.
unde nisi voluntas creata in perfectione illa alio deflatur
vel, seu potius sit tunc in privatis bonis, quae apparen-
tia huiusmodi & vera bonorum in se sit, spiritus subiectus illius
motus.

ergo de voluntate creata phisice movetur, ac promoveatur
promotioe generali. at istud est et praedeterminatio, quod
iam dictum quod phisice & magna phisice difficultate
lem i alio quae ad specialem, et ad quemcumque volun-
tatis creata alio de promotione, magna inter ista vincula quae
vobis versis, dum ab aliquo ea negant, alii vero notant
ad ista alio.

Ipsi qui velut medici via inanis, afferunt, dum phisice
promotione specialem voluntatem, quae voluntate huma-
nam ad alios bonos excitat, ipsi super ea phisice movere ad
huiusmodi alios bonos, et super ratione motus specialem si
gravis sunt in actibus liberis, sive ut legibus, deli-
beratis, quae ratione utitur & superant, praedeterminatio, quae in

moti.

Quod si quod Deus voluntate humana movet moti spec
ali: al moti. hoc ergo vincit.

Moti moti; cadit, qua una res aut causa obliant aut
cau exultat, movetur, dicit, dicit moti, et confeludi
ne horum, ipi blandiendū, militandū, exemplis actionis
provocando: ali: qd subli: modis.

atque Deus voluntate humana hoc modo movet et
provocat: nam modo visus sed videtur, modo mihi ser
dicit exempla nobis ob oculos ponit, ut a vidis nos retra
hat, et ad virtute estimulet, modo si cogitatio nos
bis inspirat, qd voluntate manū velut exprime facit,
et favorū verbi sui precum ministris ad meliorē vi
vendi rationem nos vocat, ut animi ignota est.

quod Deus movet in ac promovet humana voluntate
moti specali et moti.

quod quod faciente alia sequi moti, ut certis et affia
citer ad bonū delectari venis, ipi phiam promovet in

per gratiam, quod sui phare ritunt.

qui opera h in nobis et velle, et perficere pro bona volun-
 tate, sive pro gratuita et specialis benevolentia, is
 certe voluntati humanae phie movet, et praemo ad
 utroque bonos et supernales motioe specialis, nimirum per
 suavissima et eff. caissima gratia sua delectabilis
 en: sicut opaco, quae se nissa facit velle et bene
 placito seu gratia vita, seu specialis benevolentia
 specialis est, o generalis, phia o generalis gratia mea
 lig delectabilis.

atque deo et aplo et operante in nobis velle et perficere
 pro bona voluntate scilicet per eff. caissima delecta om-
 nia gratia, quae gratuita est, et specialis de beneplacito
 data. inde permittit ab aplo hae ad motio: cum
 metu et tremore vestra salute operemini: sicut una
 de actibus presertim supernales agit, et sufficien-
 tes sumus cogitare aliquid a nobis, quasi et nobis sicut
 efficiantia nostra et deo est, ut h. l. idem aplo.
 go concludunt deo motioe phie, voluntate humana
 motioe specialis per gratiam ad alios bonos et supernales.

philip: c: 2
 v: 13

2: ad corin:
 c: 13. v: 5.

offertionem suam praetera confirmant. Variis hinc Cellis
hinc SS: patrum testimonis, praefectio S: Augu: Est
qbus praetera constare aiunt duos esse vultus, grad
actualis videtur S: Augu: scilicet gratum luminis, quae magis
na iam illustrato, ut videtur, qd fit agendum, et gratum delicta
os atq; an oris, quae ad agendum fortissimi sed alijsi
mi et efficacissimi determinato. Luna quippe ignorantia
haec, vel brevis, rursus diffundit; delicta S: mala tepidi
tate vivit. hinc est, quod gratum actualis, quod effi
cat deo, quodq; mente interiori mutatur, seu phisic et effi
catur movetur, q; rursus illi exhalat, id S: doctor defini
rit, inspiravem delictis, et cogitatio S: anore faci

am q; est.
verum haec missa facta non est, utpote quae theologo spectat
magis quam phisicis, hinc non auctoritatibus quibus sibi
pergrandum nec quae supra naturam sed emananda et arbitri
trantur, sed quae lumine naturae cognoscitur, illiusque vires o
superant rursus sibi stabilienda et reprobata.
Et non est agendum est hinc difficultas et obscura quaestio, an
videatur deus voluntate creatura in actibus liberis, seu ut

hinc: hoc est facultate, quod quod fuerit, in nobis exprimitur:
ut potum me determinat ad scribendum & scribendum: si
ve potum egre conatus duxerim, quod me o' hinc in a
speltus, sed in tali et, rgi inee scribentis confusel. ra
conatus, confusio et creas id di versa hinc conuolva
tionem seu relationem inter se disergant, ut sepe dicitur.
god & deo & promouit phie, promouit specialiter, volun
tate humana in actibus deliberatis, quod hinc videt
no & fuerunt.

Primo vero quod ad actus malos: si deo phie promou
vel promouit specialiter volu' dicitur creati in oib; et
suis actibus deliberatis, qui rati viri & fuerunt, et
sane ad actus peccati & determinat, et in peccatis: in
q' dicitur extra promouit phiam specialiter in actibus
prosumere & potest.

atque deo volu' dicitur creati & ad peccata & determi
nat aut mouet: alii vero in peccatis auctor dicitur esse, et
oium, quod potest fieri ~~et~~ alio q' dicitur mori rui,
quod de deo cogitare auct & hinc fuit.

gō Deo voluntate creata in actibus liberis, quod rōe vīro
 superant, profectim in malis specialiter p̄mōtione p̄tā o p̄t
 movet. hāc p̄cipue illis qui p̄mōtione Deo p̄tōm
 p̄t in liberis actibus voluntatis creata, et quod rōe vīro
 superant, o ad^{mi}llunt.

ab hinc Divina p̄mōtio p̄tōri hinc p̄cipue or̄gō
 qui nō nē sua hēat.

Primo. cōd dō o agunt nisi motu et applicatōe ā
 Deo: s̄d hāc motus applicatō est p̄tōria et p̄tōria gō
 dō p̄tōria sua p̄mōtio.

Minor patet, n. v. l. de motu o est p̄tōria obli. d. f. r. o
 quod dō motus, s̄d p̄tōria cōd efficiatō, quod dō p̄tōria,
 Deinde est p̄tōria, nā cōd est p̄tōria effectus, et motus suo
 hinc, qui est actus sua cōd, quod agit et motu cōd
 cōd ab alio, movetur ad agendū, et agit, qui a movetur
 - et applicatō.

Minor v. sic p̄tōria: in movetur et agentibus s̄d dō
 dō agit, nisi motu et applicatōe ā Deo: s̄d ois cōd
 dō s̄d s̄d dō Deo, ut hinc movetur, et cōd hinc,
 gō o agunt, nō movetur, nisi motu et applicatōe ā Deo, nō movetur

constat.

Mai: Deducuntur; immo inducuntur, sicut in rationibus, quoniam inferiora
moverentur ad agendum in alio superiori genere.
In rationibus inferioribus potest aliquid movere et agere ad superioribus,
sicut in hoc casu aliquid a voluntate in artificialibus
inferioribus, artifices moverentur, et applicantes ad superiora arti-
ficia, sicut in subditis in politicis inferioribus ministri a princi-
pe in exercitu milites a duce etc. hinc ratio. nam in
independentia et appellatione filia est subordinatio, ut
inferior superiori subdatur, in inferioribus, ut qui ratio non
est, sicut in unde cum agit, et movetur ab eo, sicut se
ipsa movere, hoc igitur subordinatio est, sicut in
miles et infans pugnat, cum appetit, et applicat a volun-
tate sicut in petrus pronuntiat in aliquo affatu, in
subordinatio est. adde in rationibus, quod quod ab alio
moveretur in aliquo actu, illud est in movere, ad completam
in in isto actu, quod si ratio movetur ab alio in fine
actibus, est ratio, quod absurdum est
Dei originem. sicut de fluxu strumens, dualis sub respectu

in d, alium instrumentu o cogit et se ipso, sed ab alio moveri
 debet ad agendum; go laud de e cogit et se ipso, sed a sua lau
 de ad agendum moveri debet. adeoq et voluntas, creatu a deo
 moveri debet ad agendum.

Actu. qui respicit finem ultimum univesi, ois eo sibi coo
 perante, debet agere et movere ad hunc finem; sed deus
 respicit finem totius univesi; est de univesali sere creator
 moderator et gubernator; go eis est ois laus ad illu mo
 dum se obz aplicare.

Actu: pb: illud qui finem ultimum univesi respicit, oia ad id
 in illu dirigere debet. sed pb illud efficere, nisi
 applicet et moueat creaturas ad agendum conformiter ad hunc
 finem. go debet illas mouere et applicare. adeoq datur

promotio pti a d.

Confirmatio: cum p dicitur a sibi in fallibilis, nee est ad
 res sibi seditas ad finem suu infallibilis dicitur euducati
 sed sola promotio pti a d probare pd. go datur.

Pb: mi: qd qd probat ta hic adstruitur fallibile est. cum
 argo: si simul tanq a crea pcedat, alq est in differe, ut
 supra dictu est; modica moralis sapiens pfectio
 go infallibilis dicitur providentia sicut aliq dicitur

[Marginal notes on the left side, partially cut off]

defficitur, nisi per motum hanc certissima vis euen
tione.
Istam. ab eo quod ad utrum libet est in diffirens, o sicut aliqua
causa, nisi ab ali quo alio determinetur ad unum: sed plerumq[ue]
causa dicitur se in diffirentes, ad utrum libet, maxime
voluntas humana, prout apertum est: q[uo]d o agens si fide
determinetur ad unum, a causa ipsi in a, quod solum p[ro]pter deter
minare voluntate.
nec volere putatur, si dicitur, quod humana voluntas
p[ro]p[ter] q[uo]dam in diffirens, sed in diffirentia activa, ut cuius se
ipsa determinat, adeoq[ue] arguitur intelligi debere de illis
dualitatibus causis, quod ip[s]e diffirentes in diffirentia passivi
va, nec se ipsa determinare volent.
Itam contra e[um] videtur, quod sui voluntas humana dicitur
determinari sui determinari, quia a nullo alio determi
naretur: Sono illa repugnare, ut ipsa se ipsa sui determi
naret, ac ut si in a noscitur, in a causa. quod via absur
dissima videtur. E q[uo]dam fulent voluntate humana se
ipsa determinare, si solum deo movetur et applicatur et.
Istam: de ratione dicitur applicari se ipsa ad suos q[uo]s
a se, applicandi q[uo]dam modo p[ro]p[ter] se, si Dominum

eis male sit, ac sibi male in spūali seruiant, pñe
 si pñe ac in ipsa rem nōa constituti hēat Domini
 pñe dōs sup̄ om̄ia dñs, & pñe moaliter, et
 aliqua stordinatōe moali, sō rōatē, et eijsa rōati
 conditiōe rōatē: qđ ad in spūalē oia rōalia appl. tan
 hēc et alia & mirorū momentū argūta pferunt pñe
 notioris pñe pñoni, quā ut nīc hęc q̄rta questio
 e p̄gino, in p̄re uideamus, omnib̄, hęc quippe
 hēisse suffiūt, ut qđ ubiq; qđ pñe os rōatē in fud op̄
 rōis confirmatē pferant, intelligamus,
 ne hē pñe adū, quod pñe pñe pñe dñe pñe
 aut dñe, ut qui ad illud pñe pñe, dñe pñe
 eadem fere rōatē, quā supra q̄rta ad conuē
 simillatē fūti argūta oblatē, rōatē.
 autē: Dñe pñe voluntatem ad dñe pñe
 pñe, & ad malitiam ip̄s, fū dñe eī eī ad pñe
 autē, & ip̄s malitiam, atq; mōre ad moale dñe pñe,
 & ad formale pñe.
 obichōibz, quā ut ip̄s fūti, rōatē fūti pñe

quod id superuacuum arbitramur, quippe nulli pastri ma-
nus dare uobis uisum. salus quoque ueritas, si uultis quod opi-
mioris, quae maiorem strepitum in scholis excitationem quam
attulerit utilitatem, fundamenta referemus, plura
forte in hylgia de illa elucubri. et.

Caput 2. d. u.

De Angelis.

et ratio spiritus alibi a deo creati et ab omni genere conla-
gio stimulat, quae generali angelorum ratione continetur
aliquid una cum genere substantiam aliquam completam con-
stituentem, quae ratio huiusmodi seu a deo uocatur, quae
quidam belluarum animas dixerunt, appellantur: de
angelis hi quoque duobus duata sal. Septis, ayru, de
alio postea.

Si:

De ratione Angelorum.

quod latine rationis hoc gradum Angelus significat. pro-
cipuum Angelorum officium est mandata divina perficere
ut angelus gabriel ad maria uirginem missus deus, uerbi
in carnationem ipsi auxiliatorum: alio nomine uocatur
intelligibilis, et a quibusdam Edmonis quoniam Edmonis rationem

Luc: 1: 1: 1: 1:
26.

Solis et aliis demeritis seu malis spiritibus et uisum esse
quod Chaos tribuit.

De finit solent in se habet aut angelis, spiritibus quidam crea-
tus, suo modo completis. De spiritibus, sive substantia spi-
ritibus et cognitionis participis, o quibus, substantia est haec.

Itam quibus o se deum uideri, et istis mandata perferre:

Angeli o uidentur et deum et ac deum mandata perferunt ^{math: 18:} ^{u: 10:}

ut, ut modo de angelis gabrieli distinguitur. Sicut
loqui et regunt in ista parte, ut intelligat et legere de-

mon, quia etiam et emergentia apud gentes inuicem.
+ hinc in uentibus lateralibus: sicut in uentibus 3 et plerumque ^{mar: 1:} ^{u: 13:}

naam a deo de condito, spiritualis filius et forma sive
angelica abundantia.

Quid est Angelus de spiritibus creatis, ut a deo distinctus,
qui in creatis est, et omnium reatum auctor et conditor.

Quoniam alio sunt in hoc deo et angelis distincti, in
maiori quod deum filius est, sive ens per uentibus:

Angelus: filius deus factus per partem in processu, in uentibus
est umbra, sicut deo comparatur.

Denique de suo modo completis, hoc est finit, in uentibus

constituta in una cum gōne ratiō aliqua integritate
 in hoc a: & ratiō, à Deo destinata: solo quippe ita fieri
 solent, utrius alterius compositione venire et ratiō in libe
 to seu conditoris voluntate o: dicitur.

act: dpl:
 c: 23: v:
 8.

~~procedit~~ frater Epitaphos, qui nihil nisi gōnem in rebus
 agrosant, et faducos, et quid dicitur o: et reformatione
 neq: angeli neq: spiritus, ratiō et s: patribus hanc gōne
 is quam latinis absens esse vident, angelos et substantias
 quaedam spirituales gōnibus tenuissimis, ut sole aëris aut
 igneis conmixtas: idq: o: Plin et platoniconū schola hanc
 ferant, s: in scriptura s: auctoritate firmare niteban
 tur, quae in gōne s: adū quorundam leuitem s:u: lyb:
 videntes a: Angeli d:u: filios hominū quod dicitur pulcherr
 acceperunt sibi uxores ex oib: quas elegerant. Non potuit
 a: per spiritus uxores accipere: atq: inde Angelos gōnos et
 inferbant.

c: 6: v: 2:

verū in platonico familiarē fuit, ut demones seu itage
 los = inq: tenues quaedam, s: in gōnos substantias, et potius
 ut mentes gōnibus tenuissimis conmixtas coniperent. cuius opi
 nio fuit posteriori modo accepta gōne Galia patribus
 vident o: dicitur esse, quod illorum dicitur Angelorum

natā nondū satis fuit p̄p̄sa. certū tñ est, o posterio ribus
 Mm̄ ecclie & seculis agitas fuisse substantias spirituales et
 in gōtas, et hāc vi quīs subsistentis; v. m. in multo adu sta
 bilitatē ā thō & eccliam assertū fuisse, ab dōctis, o
 modo dū fuisse ēē substantiā in^{im} materialē et ordinis plene
 diversa ā quōribus, s̄d alias quoyū et hāc substantiās, quas
 intelligēntias seu substantiās cogitantes, vocamus, ab oī p̄p̄
 sū mōdō commercio et coniunctiōe liberis, glos pulabatur
 substantiās, ā glos celestia quora moveri arbitrabatur,
 unde tam vobis est spirituum notitia, qm̄ mundū esse,
 s̄d utriū aliquis et hāc quīs subsisterent id o nullis ecclie
 partibus, v. ignota erat, v. o satis accurate prospectū.
 quōd v. genesios C: 6: 4: 2: Angeli Dei filios hominū
 in uxoris accepisse dicant, id de Angelis p̄p̄e dicitur,
 intelligendū. s̄d de hoībus S: m̄i de sethi nepotibus, qui
 ob patris p̄dalem, filii Dei, v. ut p̄amū legitur Angeli
 Dei appellant, hi a accepit uxoris et semine Caini, quos
 filios hominū dicebant, unde proav genitos gigantū gi
 gants fuerat. s̄d aliud opponit argumē et artē Sta

dicitur
 p̄p̄e ita fū
 ad inglo
 m̄i in vob
 hūctōe
 s̄d bon gōt
 i substantiās
 aīs aut
 dōctā hāc
 i dōctā
 s̄d i hō
 ad pulchra
 s̄d non p̄m̄t
 alio quoyū
 m̄i fū et hāc
 hāc, v. p̄m̄t
 quōd, accepit
 dōctā p̄m̄t
 i Angelōm̄

ultima synodi vicinioris, qua fuit rōra vna peti-
tum, in qua ydm̄ approbata fuit Joann: Episc: Thesalon-
iensis de angelis, quod geros arbitrabatur, primariis sen-
tentia, unde colligunt Angelos & Spirituales s̄d geros
cum Joanne Thesalonicensis eū liberos, quia sola gora
& Spiritus per illo ex primario.

Ad respondendum sententia Joannis Thesalonicensis à con-
=ilio generali aliqua ex parte fuisse approbata, scilicet, qua
vno angelos p̄ngi & vetuit conciliū, & tū inde sequi rōem,
quam affectat Joannes Thesalonicensis, rōe quod Ange-
li fiant geros, fuisse approbata, rō ipsa rōem illā
in medio reliquit conciliū, super ea q̄d qm̄ orantia =
vit, unde tū oīa Angelos n̄ m̄vra ultra geros, p̄fici
vires p̄vnt, gora in ipsa rōem cum Spirituali conciliū,
admittere minime necesse est, et contrariū in concilio
latum necesse supra laudato videtur definitū. Cum v̄ Angelis
nomen variis Spirituum ordinibus tribui solet, de huius mo-
di ordinibus unum numero consensu inter se illi. Cuius
in opinio, quod ex S: d̄p̄nsio petito, rōem huiusmodi
ordines & in istis hierarchis sacris principalibus rōem, qui

ordines et S: scriptura de duobus.

Ima hierarchia scripturas, Cherubim, et Thronos.

Da Dominantes, virtutes et potestates.

Alia principatus, Archangeli, et Angeli specifice sunt

plures compluribus. Sed sunt horum omnium tractatus ad theologia[m]
Ibidem.

§ 2:

varia quaesita de Angelis proponuntur, et
vulgata responsa in solvuntur.

Nulla hoc capite congerimus, quonia[m] in scriptis Dei
nobis nobis habendum e[st] arbitramur, neque hoc arguere
plurimum est, et aliunde magna et parte conice
tur, potius, quam veris rationibus, est solvendum.

Quaeritur i: utrum Angelus in ejus sententia ad fidem Christa
non pertinet.

Ad affirmativum, non frequenter fit in S: scripturis sine
veteris, si sine novi Testamenti Angelorum fit mentione: Et

Raphael lobia filium suum duxisse, et suum redem-
tisse legitur in libro Tobiae. gabriel ad Maria[m] virgi-

nam missus est, et Angelus pastoribus prope bethlehem luc: c: i: v:
et nazareth, et noctis vigiliis super grege[m] suum agen-
tibus ratum salvatoris annuntio[m] et ad caetera omnia luc: c: 2:
v: 9.

na dea p[er]
i: Kessal[is]
m[er]ito p[er]
s[ed] p[er]
a sola p[er]
ic[er]ij a[ut]e[m]
f[er]it, qua
p[er]m[an]entem
quod Ange
v[er]um deum
annuntia =
f[er]it, i[st]i
bati conu[er]sio
in in concilio
Cum v[er]o Ange
ad, de h[er]es[is]
se h[er]es[is]i. C[on]
in h[er]es[is]i. C[on]
abib[er]e p[er]f[er]

testimonias, quae jussim occurrunt, et tractari scripturas S:
tra danti ignota esse possunt.

Quaestio: 2: an existant Angeli ^{rationales} mali demonstrari
possunt.

R: illi quod dicitur demonstrari per hoc frater potest. ra-
aliqui exhibent et in eis existunt ^{en} in inveniri, id est,
a malo spiritu agitati, qui in rebus extra ordinis
agunt, et res procul gestas memorant, et divales lin-
guis sibi contra ignota loquuntur. Haec quae omnia humana ra-
tione superant, neque in Deo referri possunt: Cui Deus ob
scurus aut blasphemus vocatur, quibus et ignis profertur, et
erogantur, unde a malis Angelis variis inspirantur, et per
ista Angeli saltem mali existunt, firmi. Cur et in boni.

Quaestio: 3: utrum Angeli ante mundum generati
sint conditi.

R: Probabiliter est una cum mundo generati fuisse productos,
aliqui moyses scribere et phisiel. in principio creavit Deus
caelum et terram: si autem Angelos condidisset. Haec est ratio S:

ipost: q: 6: i: horat

a: 3: ibi: docet idem S: Thomas Angelos et in terris, sicut in a fuisse

q: 62: a:

i: 2: 3:

conditos, hoc est, in statu gloriae, seu beatitudinis spiritualis
sicut in statu gratiae, et beatitudinis naturalis, in quo cum eis

liberi ab omni necessitate cum extrinseca, hinc intrinseca pote-
rant auxiliis gratia supernaturalium munerum. hinc a ipsis unio ha-
bitatis actu supernaturali beatitudine adipsi: ut hoc quoque
cum unio caritatis actu sequitur, si mens illius, operante a quo
fuit libera.

postquam a Deo fuerit beatitudine, orem auxilium in eis pote-
stas perveniendi: sed eorum voluntas in bono fuit confirmata, o-
fensae ac beata hominum meritis, cum summo bono fruuntur, male
agendi potestate velut feliciter amittunt.

Quam admodum in unio caritatis actu beatitudo supernaturalis
et confirmatio voluntatis in bono ab Angelis si obtenta
est, ita unio superbiae actu latrociniorum principum, tra-
cum suis aspectibus demerentem dicitur, et confirmatio in
voluntate in malo fuit promeritis.

Quaestio 4: utrum diversae Angelorum species ad se fuerint pro-
creatae.

R: id probabile videtur, tamen seraphini, cherubini, thronici et
caeteri ordinis speciem se differre videntur. in uno quoque
ordine plures enim sunt Angeli solo numero distinctos
nihil videntur.

Quaestio 5: utrum sagittis hinc datus sit Angelis custos

fructus
nati
demonstrari
in p[er]...
quasi
ha ordinis
diversitas
lucra ra:
ni d[omi]n[us]
seculo, ad
spiritu, p[er]p[etuo]
cur q[ui]n bono
p[er]sona fuerit
libere productis
in p[er]sona p[er]p[etuo]
l. h[ic] est r[ati]o s[er]v[ati]
p[er]p[etuo] fuisse
h[ic] dicitur fuisse
s[er]v[ati] qui cum...

De affirmativi id est intelligit ex matthi c. 18 v. 10.

Quia: ubi ubi ubi ubi ubi in loco.

De: res spirituales, ut sunt Angeli spiritus et cetera in loco, tamen in se
vires seu substantia solida, et est in se peculiariter sita, ut
est in loco continetur. et tamen aliqua sunt locis in conceptio

est et per se vult quod sapienter tamen in conceptibus, ut in
in generalia in loco et cetera. quod tamen ubi ubi in loco quod

i: p: 9: 2:
a: 2:

S. Thomae: et hinc est, quod vulgo dicitur in loco existendi ra-
-tione aut modo diffinire solent sita, sicut in
scriptura et definitive.

Secundum autem in loco est in scriptura, quod ambitus a loco,
semper proficere quod, in quo continetur, et tamen una personam
id est in parte, respondet altera alteri: ut spiritus humanum

si est in loco, solus quod convenire de, et spiritibus
id est in loco definitive, quod est in loco definitive loco

est proficere, si tamen, ut ab eo loco et tamen sita aut tamen
debet, quod sita res spirituales tamen in loco: ut Angeli

gabriel fuit proficere tamen be: vis: quando in falsa
loco tamen nos futura salutaris, sed ab aere istis

ambiant et fuit tamen debet. addunt et multi, quod est in
loco definitive, id est in loco in loco loco, et tamen in

is opus est ~~per~~ per locum intermedium transire, ut
cogitatio nostra si ex urbe Roma viam se faciat, si loca inter-
media transire debet, sed repente, quod erat obmodum spali
momento profectus est viam. huiusmodi motus est, ad
 propria mensurae substantiam, ad diuinitatem, quia homo est alti-
gatus, sed firmus ab omni genere est soluta ut dicitur in
facile moueretur, quam cogitaret, nec alibi esse videtur
quam ubi cogitaret: unde si de Roma viam de alio loco
cogitaret dicitur ^{profectus} esse post Roma huius viam, tu alibi, quod
est locus ubi homo contineretur, sed quod in ista forma pro
cogitationem profectus foret, et alibi, quia mensurae spiritus
et alibi a Deo conseruari videtur, quam ubi cogitaret
Quod: 800. circa cognitionem Angelorum, utrum Angelus
cogitaret visibilis, simul et invisibilis.
R: probre est multos istos a Deo creatos videtur, tu-
rum visibilium, tum invisibilium fuisse conseruatos: sicut
gelos huius beatos legunt plurimos adeptos, ubi Deum in-
teritioe, facie ad faciem, et veluti defunctis multis oculis pre-
sente intuitu videre ceperunt. in Deo huius in lumine
huius intelligibili, vident quod in re ipsa vult Deo re-

lura, idcirco in dignitate manent, et peccata intelligunt, quos
 tunc ipse inter sanctos in Deum dirigimus, i bonis opera sua
 congruunt, ut sicut olim testatus est de cherubis Raph-
 ael his verbis. quod orabas cum lacrimis, et speras Iob: 12: 9:
12.
 bonis modis, et derelinquellas prandium tuum, et mor-
 tuos abscondas in domo tua, et nocte sus-
 picias eos, ego obtuli orationem tuam Deo.

Sanctas hinc cogitationes nostras in cogitationes cupulab S: tho-
 mas, et nisi eas ad illas dirigamus. nam sicut Deus est 1: 1: 9:
57: a: 2
 deus scrutator, ut his verbis docet hieronimus scrutator est cor hieron: c: 17
9: 9:
 omnium et in scrutabile, qui cognoscit illud et ego Deo
 scrutans cor, et probans reus.

Quod malos Angelos seu caecodemonas spectat, longam pau-
 sara notant, quoniam beati, nec oculis cogitationes nostras pen-
 trant, nisi de eos dirigant, sed illas coniecturis suis, scilicet et
 operibus, aut motibus suis ratiocinando assequi conan-
 tur. Strigti quippe oculos ac hinc ratiocinantes, seu unum et
 alio colligunt, ut constet ex testatore et qui ad Christum ac Mat: 23:
13
 cessat, ut et ipsis responsum in fere potest, verumne cum dei
 filius, etc.

Quod: q: quare Angelus se se invice allegat.
R: Angelus loquitur in his aliis, qui ipsius cogita-
tione ad alterum angelum directa. Et si deus tan lege
inter hos constituit, ut ex occasione quorundam figurarum
se se invice manifeste forent eorum cogitationes, in his quo-
que obstat videtur, quod minus et sola Angelus intentione
se voluntate, tamen et occasio ipsius cogitatio alteri
Angelus, in his. Hoc patet, nec ulla nobis alia occidit
commodior Angelus in loquente. Explicandi ratio, quod si
ad causas occasionales constituta a deo legem confugia
mus. nam cognoscere ratio ut iam diximus, quod ab An-
gelis movemur, quod tamen sicut eorum voluntas, aut des-
derium est causa occasionalis, et quod aliquod idem dei bene-
placitum movet. ac quomodo est quodam modo in motu,
qui voluntarii appellantur, quomodo habet et ratio sua,
sive divinitus, cum eorum voluntatis actibus connectione
ita aliorum quorum motus idem deest divini, angelus cum
voluntate, quasi causa occasionalem sibi in ponat.
Hic de Angelis sufficit, aliter si qua ad hoc sint,
de his exponenda com adis in theologia tradentur, modo
de mente humana nobis est agendum.

Caput 3um.

De mente humana.

varia de mente humana disquirunt, quae sicut Syllabus hoc
ordine discurrunt.

imo, quod sit mens humana, et quae illi ratio.

De actu demonstrari potest immortali.

3^{ia}. De intellecta voluntate alioque mentis facultate

libro. Deinde de habitibus rationibus humanae mentis.

Primum.

Quid sit mens humana, et quae
illi ratio, facultas.

Mens humana seu animus humanus, ad animam rationalem
haec est idea substantiae, est substantia quaedam spiritalis, et co
gitans ad imaginem et similitudinem dei creata, et ipse
desideratorem illi quod regendo accommodata. Quae alia ratione
Dei similis dicimus, quoniam quod ad animam rationalem, seu
mente conceptus, quae ipsius cognoscendi, et amandi
proprietates efficitur.

Quod mens humana substantia sit, ex omnibus partibus admittitur,
qui in nomine substantiae intelligunt, id, quod est substantia, quae
sua propria, aut in ordine: cum enim mens humana

libro
in lege
figura
in libro
intellectus
has alibi
a omnibus
quae sit
figura
ad deum
aut deum
in die
in ordine
ad finem
conspicitur
in angelis
in ordine
ad deum
ad deum

7
Sicut in se habet aium cogitationum, quae in nobis reperitur,
rearius illi est substantia, ut quae in se habet, in qua
propter illis in se substantia, ut quae in se habet, in qua
sicut in nobis substantia aliqua cogitatur, quae mente humana
in se habet aium rationalem aut rursus.

noie cogitatio. Metaphysica illi interior et confusio per
quam actus suus est in se, quae quae agimus,
ac patitur: ad id videtur esse mente humana in se
habet cogitante, ideo fit ac dicitur, quod in ipsa fit con-
fusio aium cogitationum voluntatum, appetituum, sensus
num, quod in illa reperitur.

Quae: hic in mente humana illa definita a parte di-
stinguatur, sicut quae spiritus in se immortals pro quo

Sed conclusio.
Mente humana a parte distincta, ad hoc est spiritus,

in immortalis.
Sb. quorum multa invariabilia et certa distincta inter se
illa in se habet a se invicem distincta; atque multa certa,
et in mente humana et quorum inter se distincta. quod
et ipsa a se invicem distincta, maius patet et in, quod

lum in loca huius parti: Denique cuius ab illis cellis
 et in eis elvanti sumus.
Præterea ab illis cellis invariabilis sumus et cogitatio
 ut et in deficiente parte. ab illis invariabilis et cella quod
 est et in se suis soliditas, et impenetrabilitas, prout in phisica
 explicationibus: atque cogitatio est in se suis impenetrabili-
 tas, aut soliditas à se invicem distans. et quod cella habet
 cogitatio, cum est in se suis, aut impenetrabilitate seu solidi-
 tate, quod quod afficiuntur. quod et in se suis summa à quod
 rebus distans.
Quod illa inter se essentialiter in se suis distans, quo-
 niā cella diversa distans, et invariabilis. et in se suis cella
 una diversa, per proprietates nobis delectat in se suis,
 nec aliquid signum habemus ad iudicandum in se suis
 eū diversa, quoniam quia in se suis distinctis proprietatibus
 advertimus, et in alio modo observamus glaciem, et in se
 inter se differre, nisi quia ignis calidior, glacies a refri-
 gerat: aut oculis à pede eū quod distans, nisi quia a oculis
 intuemur, et diversa obla distans, pedibus a gradi-
 mus, et sustinemus quod aliquid nobis summa ab illis

ris specialiter diverse proprietates, immo antedictam, nulla
est attributa, nullaeque proprietates, quae magis inter se opo-
rante, quam multis hunc modum ad se recipiunt proprietates, quae
magis inter se opposita sunt, quam cogitare et extendi.
Quod namque ratio quae habet in seipsum et cognoscere, quae
substantia affertur potest, inter ipsam et motum, aut inter vo-
luntatem et figuram?

ergo dicendum magis et quod est per se diversa, ac proinde
si quod habeat extensionem, quod non cogitare hunc debet
in extensione, quod idem est, ac in spirituale et immortale.
nam ratio est spirituales seu immortales nihil aliud
intelligit, quam id quod partes est habet, et extensione despi-
citur.

Conferatur 2: illud spirituale et immortale est, cuius ope-
rationes spirituales sunt, et ab omni materia plane est pendens. at-
que operationes materialis humanae, ut sunt volitio et intelle-
ctus, sunt spirituales, et ab omni materia nullatenus pendens, ut
liber est intellectus nulla plane extensione includens,
utroque enim optime conueniunt, nulla parte materiae materialis

re. ita quod dicitur exprimitur, hanc hanc cognoscere reddi
 obsequios, quo plus habet cum ipse continet, et in uerba
 fieri subtiliores, et distinctiores, quo magis se a ipse subtra
 hit; ut manifestum fit in estasi et trance, ubi mens a corpore
 quodammodo extrahitur, et in aetheria, et distincta
 oia videt et. qd mens humana est spiritalis; ad corpus
 immoalis.

Cof. 3: mens humana in corpore rem in agnoscere se con
 plectitur, ut in hanc latitudinem colorum inmensitate,
 et diffusa unde quaeq; corpora, linea latitudinis expe
 riri possunt, quod oculis notari nequit, et sic in diu
 dum est, currit. multa q; alia ab ois profecto non sum
 da conipit, ut ueritate, sapientiam, unitatem, pulchritu
 tudinem, suorum, item principia intelligibilis, hancq; oia
 et similia, absq; ullo speciei subsidio absq; pura et ab
 oi mea inveni intellectu possit. qd et ipsa immoalis
 sit neesse est.

obi: 1: Dicitur qd, quae simul cognoscere et extensio
 ne in uoluntate, ut sit idea doloris uolens et. alid qd
 speciei qd, quae sine extensione aut ipse ipse possit

...nulla
 ...sepo=
 ...quod
 ...hanc
 ...que
 ...hanc
 ...inde
 ...de
 ...in aet.
 ...alid
 ...fieri
 ...in qd
 ...ad
 ...intelle
 ...ad
 ...intelle
 ...ad

gōelms, quae ille dicit, p̄t simul cogitari,
et extensa.

Ar. n. 1. q. 1. a. 2. quomōdō huiusmodi in ea involvant cogi-
tationem simul et extensionem, oīa scilicet, quod cogitatio
re et extētia unū sūt in extēsiōe, sicut solum compositio
sicut et cogitatio et extēsiō sūt ista unū cogitatio, et extēsiō
unū compositū constituant, quibus in eo variā cogitatio
et extēsiōis modificatio, se reperit, quae simul ab ip-
sorum p̄t p̄t ab imaginatio attingunt.

Et sicut sicut aurali p̄t dicit, operabit illos sicut
in imaginatio p̄t, in q̄b extēsiō in p̄tione conu-
tit, nihil aliud nobis est liber, quā cogitatio, et
extēsiōe simul existere, sicut res et modus et quod eī
p̄t. ad id ut haec duo nulla tenent sibi opposita,
nec quod sicut de rebus illis p̄t, quae sicut p̄t
sicut, et sicut sicut conformes, et haec cogitatio et
sicut oī modo a re et extēsiōe distincta.

Dicitur 2. Idem mens a quod distincta dicitur, quia dicitur
sicut sicut ab eo cogitatio, ab ipso haec res nulla est, gōel.
Sicut 3. iustitia et misericordia dicitur sicut sicut dicitur

conceptus, et in prout iam supra annotavimus, ubi de deo
 egimus, omnesque legi videtur, amba deo conveniunt, alio de
 filio. item multis et signa aliiq[ue] signa rei essentia modi libet
 in diversos conceptus, et haec exprimitur, in eodem filio rati
 one. q[uo]d est eo, quod conceptus rei cogitantis filii distinctio
 a conceptu rei essentia o[mn]i filio, quia potest unum eide[m]
 rebus multi convenire.

Et dicitur: maius in christi. id est magis a quo distinctio, quia
 habet conceptus ab eo diversis rebus, impletis seu adae
 quatis, con: quia habet conceptus ab eo diversis per ab
 stractionem intellectus, item et in adaequatis n: maius: et
 n: maius: et signa:

Justitia et misericordia Dei in deo o[mn]i ad duas res
 complete conveniunt: Justitia n[on] sine iusto intelligi
 o[mn]i filio, filii sicut rei misericordia sine misericordia,
 ac proinde cum rati modaliter differunt, potest
 esse in eis deo. ad complete intelligens q[uo]d per se sola am
 mutua est essentia partibile, figurata et. cum exclusive
 et con omni quae multi completantur.

Et contra intelligens mente esse substantia completa,

quae unum p[ro]p[ri]um, & quae unum, quae dubital, effi ab ea
removendo, quae ad g[ra]m r[ati]o[n]em p[ro]p[ri]am: et sic cogitatio
estensio p[ro]p[ri]a incompatibilis in eod[em] s[ub]j[ect]o.
Similiter figuram ad motum & p[ro]p[ri]am conijci, nisi in materia estensa
ramificanti motus recipit in g[ra]m habente figuram, ita o[mn]i
unum intelligit figuram nisi in materia optata ad motum.
Magis igitur est discernere inter motum et figuram, et inter
rem estensa et cogitanti. quia a s[ub]j[ect]o o[mn]i s[ub]j[ect]o mobili
nulla amplius superest ratio p[ro]p[ri]a figuram aut motum, ra-
de rati[one] modi est, ut g[ra]m s[ub]j[ect]o s[ub]j[ect]o sine illis conijci p[ro]p[ri]a,
et h[ic] motus sine illa. quia igitur p[ro]p[ri]a se cogitanti conij-
p[ro]p[ri]a g[ra]m nulli in g[ra]m in rem rati[one] p[ro]p[ri]a cogitanti rati[one]
differt a s[ub]j[ect]o estensa, ac p[ro]p[ri]a s[ub]j[ect]o s[ub]j[ect]o est in a[ct]u.
Cum mensura motus sit g[ra]m desiderata atque illi regendo
a[ct]u[m] data, p[ro]p[ri]a illis desio[n]e et p[ro]p[ri]a, modo g[ra]m
et p[ro]p[ri]a est, quomodo g[ra]m sit conijcta.
Tota ista est p[ro]p[ri]a rati[one] docent, menti et g[ra]m rati[one]
ita simul et conijcta, ut mensura habet g[ra]m movendi;
et vice versa p[ro]p[ri]a g[ra]m in cogitanti in mente, adeo et cogitanti
o[mn]i s[ub]j[ect]o g[ra]m motus quidam in g[ra]m motus estensa, et in p[ro]p[ri]a
occupat¹⁷ mente cogitanti, ori entis q[ui]s: quomodo dicitur g[ra]m mo-

hinc. ad quæ ratione et modo hæc est ratio, ut ac ne vis quæ
 capere volumus. nulli nulla hic comminatio, sed quæ
 æque capta est difficultas, si hinc difficultior, ac ipsa
 melis et bonis comminatio nec comminatio se multis agit
 Divis. alii qui ad accidentia realia, glitatis quæ oculis,
 à se hinc ipsa difficultas confugiunt, exemplo gravitatis
 oculis glitatis illis, quæ quævis quæ est hinc in quæ
 p[ro]p[ri]e agit, illa deorsum ferendo. sed hinc modicam
 densa et oculis glitatis à a nobis alibi et p[ro]p[ri]e
 fuge, et adhuc magis p[ro]p[ri]a et p[ro]p[ri]a.
 alii volunt meli, quos et ipsa est hinc et hinc quæ
 visibile aliter et hinc est hinc, quæ ratio optimi
 et quævis applicari et in illud agit p[ro]p[ri]e arbitrarie
 veni hinc hinc æque p[ro]p[ri]e intelligi p[ro]p[ri]e ac in hinc, magis
 et nec se ipsa necessitate est hinc intelligi p[ro]p[ri]e quævis
 visibile p[ro]p[ri]e hinc, cui in illa est, agendi. alii alia
 comminatio, quæ se in illis, referendis quævis
 hinc p[ro]p[ri]e videtur, referre omittimus.
 veni, ad hinc meli hinc de se non operari, quæ p[ro]p[ri]e

hinc
 capere
 æque
 melis
 Divis
 oculis
 à se
 p[ro]p[ri]e
 densa
 fuge
 alii
 visibile
 et quævis
 arbitrarie
 veni
 et nec
 visibile
 comminatio
 hinc
 referendis
 omittimus
 ad hinc
 de se
 non operari

hinc est volentes illa difficultate hanc qua liberis in con-
cipiendo illa coniunctione, seu ut vulgo, aiunt, unione men-
tis et corporis et parte hinc possunt occurrere, qui in futurum non
poterunt sciri existimamus impossibile est humanis
intellectui comprehendi quando res rati et quorundam
spirituali et in corpore hinc rati potest, et quod in gloria,
vel in gloria patet, nisi si in gloria hinc pre-

^{hic}
Sorro quia duarum principum hinc rem mentis rati et corporis:
hinc devaluos, quod res mens rati et de rati, rati per
res rati, et plus dicitur ab eis coniunctione, seu ut ai-
unt, unione intelligere volumus. una inter quorundam inlequa-
dit. altera est, quod dicitur mens, et pulchra, et postrema
de illa, quae mens et hinc coniunguntur, seu unione, et
ambobus in uno aliquid scilicet, et ut loquuntur
dependentia seu solutione involvit: qua ratio et respu-
tuus duae ~~duae~~ diversae res in eum quodam modo tran-
sunt. ut in ipso corpore, coniunctio seu unio, quod a gere
et potest potest dependet a se mutuo. Duae in forma dican-
tibus unio, quod illa est vicinia, ut unum in alterum agere

etiam si hoc ab altero pati potest, quod si necessum, potest.
 ut ambo simul et semel agant, et patienter, sed se
 simul, si unum agat, et alterum patienter. Eodem modo duo
 motus inter se non agunt, quando in eodem officio sunt
 atque ita ordinantur, ut reuera atque velint, aut dili-
 gent, nisi alterum, hoc ad eundem modum dicuntur, si a
 ratione a vita agant, quando aliquod quodam operatio
 dependet a vigiliis, etiam in somno, quando
 aliqua vigiliis sunt dependente ab operatio
 seu potius motibus, etiam in somno, et hoc in potest, quod
 Deus inter motu humana eiusque est quod sunt filii,
 que sola est optima ratio conuentionis seu unionis
 huiusmodi.

Lumen vero humana definitur sicut latet vigilans, deinde
 inter, quod sunt vigilans, atque iam a iure creatio sua
 instanti, etiam utroque, nec omnia dum dormiunt.
 Quod est, quia cogitatio est in omni eorum, quod
 potest alibi iam exponitur, ab ipsa rebusque sequitur
 quia ipsa definitur. Quod admodum est sine esse.

ione, quod est illius inveniuntur et sic attinet, et aut tamen
si o. p. d. sub n. est huiusmodi facti solida et impetrabilis,
ibi est q. s. seu man. et ubi illa sollicitudo, et hoc deservit
ita n. ubi cogitatio est magis et nec est, et ubi est n.
et ubi cogitatio sollicitudo, ibi n. magis affectu nec est.
adde, quod nec sibi actus, adeo ut cogitatio in vi
in letitia alii sibi p. d. est et debet, adeo ut nec
sua ai am sine actu sine cogitatione et in p. d. que
actu sine cogitatione, si ab ea sustulatur, nihil in la
possituri et absoluti amasum est, per quod existat,
Prima regis generalis sui in alia alitatis efficie=
ty ad cogitatio huiusmodi quod nihil aliter est cogitatio p.
Sed obicit: ai a se nec in imo cogitatio sui no=
modo, utpote in utro tractans imo regem in infantibus
sua primordis, nec in forma cogitatione dici p. d. Cui
hunc rati cogitationem confititur et simus. q. s. magis hu
mana et facti opti di. substantia facti sibi cogitatione. di.
n. m. s.
Sicut id videtur aperta, est, quod si hunc magis ma

cogitant, tunc utiq; eam cogitationem recordaveris. alij
 eam cogitationem minime recordantur: ubi n. ille, qui eam
 recordatur, quod in somno in facta, aut in somno, ne
 dicam in utro matris cogitare fingit. Certe non
 nra tunc nra cogitat, aut cogit^{is} cupit est.
 Q. n. mai: aliud n. est, nos cogitatio eam cogitationem
 nram, et aliud eam in posterum meminisse: plus
 n. requirit, utri alienis recordantur, qm ut illis fi-
 nis ^{con-}sci: ubi recordantur: qm diu nra cogitatio in-
 da est: requirit, ut illius species in nro cerebro aliqua
 vestigia relinquant, atq; postea nos reflectendo recordemur.
 ut a cogitatio sufficit, si nra pphos seu cogitatio consue-
 rit. quod o solum nobis dormientibus accidit; sed et ipse
 infantibus in utero matris. Et v. licet mens nra in hunc
 negligentis cogitabit, nec ob sopitos sps aures qd ut vocant
 spiritus nri quas cogitabit vestigia cerebro factis imprimen-
 tur, o tunc cogitatio defuit est existimanda.
 At ego in dubium est in factis nram in utero matris multo
 libere cogitatio, et illorum mentis in sps coloris frigoris
 fibrillatio, doloris, quod ex coniumtio illis cum gori

proficiuntur occupari; quibus quae cogitantur & amplius reor
dentur, possunt, quia in illorum cerebro nulla ponunt inveni
vestigia, pro qua mensura ad res, de quibus cogitantur recolen
das determinetur, nam memoriae in sola mente, sed maxime
in impressis cerebro vestigiis consistit, ut infra et plura scribimus;
tunc quia mollis est cerebrum ac satis lenax; hinc enim quia
ab omnibus simul, et ex omni parte circumstantibus quibus ob
debiliorem habitum nulli quibus agitatur: ex quo fit, ut
saepe ~~diverse~~ diverse impressioes confundantur, ac se se mu
tuos deliant. quoniam firmior nam ab initio sua creatio cogitetur,
minime hinc fuerit cogitatum memoriam esse, antequam firmior
fuerit cerebri substantia, ac spirituum, aut vestigiatorum in eo in
pressorum lenax, si autem id mihi videri debet, cum in nobis ipsi
aetate iam adulta, nulla remaneat eorum memoria, quae
et modo dormiantes, sed et eorum, de quibus vigilis cogitamus.
immo in infantibus vis maternae uterum cognoscis ea ipsius et me
moriam quae quandoque reperitur, quae plerumque sunt adul
ti. Certe namque hoc est, et quod diuina experientia confirmatum,
infantis non omnium, quae sibi exhibentur, notitia, dolus, ac discretio
mira ipse, id quod multis ante, quae ea vocibus exprimitur potest
quod ipsa est in infantibus viget rationem demonstrat; quibus ob

infirmā ad huc generis constitutionem et in certis motus ad rem con-
 dem dicitur attendere oportet. Et factus de dicitur aperte habet,
 Dari fides, menti nra innatas, id est, nobis a natura et ab ortu
 nro nobis cogitatas. q̄b̄ nihil aliud intelligimus, qm̄ lumen
 illud naturale, quo deus mente nra illuminat, seu verum, quod
 clare ac distincte percipitur, speciebus naturaliter informat. Cuius
 ut demonstravimus de natura seu essentia menti nra fit, ut spiritus
 et animus sua creatio momento cogitabilis; cogitatur a ois de re
 aliqua fit, et fides nra nihil aliud intelligat, qm̄
 res cogitata, quatenus habet quoddam ei obiectum in mente
 pro ut schola loquitur: sive brevius dicamus, qd̄ qd̄ in cogitatione
 nra versari potest. manifestum est deus fides menti nra innatas,
 seu cogitatas.

§ 2.

utrum mens humana possit demonstrari in or-
 talis.

Mentis humanae o sensus ac verum omnium spirituum vita in
 cogitatione consistit, o n. aliter vivunt spiritus, quam per
 cogitationem, nec proinde intervenire possunt, nisi cogitare desinant,
 quoniam a existentibus cogitatis competes esse intelligunt, atque
 ita tandem vivere consentiunt, quoniam existentibus, longis ex-
 tenduntur a existentibus, o n. illi spiritus aliter esse possunt, qd̄

ne aliter cogitari.

Cum q̄s qualescūq; aliter mens hōis sūt in d̄o, idē plerūq; est,
ac figuratē, ut h̄i mens hōis p̄d̄ q̄m est a ḡoī feminatē,
p̄gat existē: si n̄ existat, vivere ipsa n̄c est; cū ipsa vita
ut pote quae in coglatē consistit, ab eis existentiā separa-

ri ō p̄it.

illud a fide certū est, immo fidei Christiāe fundamentū, aīo
rōis cōteritū ubi ḡoī carere libere, sed in d̄o ē.

Matth. C: 10
v: 28.
Joa: C: 12:
v: 28.

hinc Ch̄s d̄s. & nolite inquit, timere eos, qui quidam
quōs aīa a ō p̄it accidere. et alibi & qui d̄it aīam su-
ā in h̄o mundo, in vita aeterna eos custodit ea.

Cum a ō sola auctoritate f̄d̄i ratiō h̄o h̄o agendū sit,
cum q̄s Lateranense conciliū s̄b Julio 2: et h̄o iō cōtē-
bratū p̄līo ōo sessiōe q̄ exatē ut ad ista capitalem
in Christiā Religiose veritate demonstranda oīs in gen̄i
viro, et industria adhibeant; h̄i namq; partium eī orb-
frante q̄ innumeris p̄t̄ ratiōibz, quaz veteres et recen-
tiores p̄lī altiter undē, efficaciores profere.
p̄ntē velut certū oīs statūendū, mente namq; n̄ a ḡoī
separata a d̄o destina p̄t̄, sed ad nihil redigi: cum a
d̄o cuncta ex nihilō produxerit, oīs p̄ntes sive velut,

in ni hite potest redigere. ab v. hui illud Nm in ynicite, ubi mag
humana posthym a goro est soluta, superstat, et raã sua esi =
gal. pro quo fit

Argumentum in Metaphisicis.

Illa substantia immortalis est, quae a goro separata subsistit,
et visibilis. 1mo quoniam aly in mltis humana a goro separata
subsistit et visibilis. 2mo quoniam subsistit, cum sit substantia goro
profecto distincta; quae proinde nec goro ad subsistendum
indiget, nec aliunde per se impropria pernicia vit.

2do visibilis: nam cum spiritus cogitet eius quae vita in cogitatione
posita sit, in nime fluitat subsistentem, quia visibilis, goro
magis huius est immortalis.

2du. phisicis.

Mens humana est deterioris conditionis, quam alia in fini
oris ordinis substantia pura quae aut pars goro, atque goro
a mente relinquitur, ut pars goro a sua in parte separata
subsistentia postulat, ut est, certitudine phisica, ramum
a trunco avellum, in combusto, aut in pulvere combu
nulo trunco debere remanere: ac demum certitudine me
taphisica constat rem creatam posse ipsa defecere, potest, sed
Nam si Deus voluisset, deum suum ad existendum ipsi fluitat.

serit, et deo hinc conuenit o. f. d. u. i. l. u. i. p. a. r. t. i. p. e. r. u. e. n. t. e.
altera à qua minime pendet. unde Ecclesia b. h. e. a. i. l. t.
C: 3: u. 14. didici, quod oia opera tua quae facta sunt deus profuerunt in
perpetuum.

gō solute quōe deo mult. conuenit o. d. e. n. e. g. a. t. a. d. f. o. d. i. s. t. e. n. d. u. i.
f. d. h. u. m. m. u. l. t. e. y. p. s. e. m. q. m. q. d. c. o. n. s. e. r. u. a. t. l. u. m. h. o. c. h. i. d. i. s. t. i. n. g. i. t.
quod quō utpote ex partibus consistat varias mutatioes f. b. i. a. l. i. f. e. u.
u. a. r. i. o. s. f. p. e. t. i. b. u. s. a. u. t. f. o. r. m. i. s. a. f. f. i. n. a. t. i. s. m. u. l. t. i. s. q. u. a. e. p. l. e. t. e. s. t. i. n. t. e. r.
g. r. a. f. p. e. r. e. b. i. t. c. o. r. u. p. t. a. u. a. n. a. u. e. a. t. 3. t. i. m. u. s. M. o. r. a. l. i.

Regari o. p. d. h. u. i. u. i. u. e. r. s. o. b. i. q. u. e. r. i. p. u. b. l. i. c. a. b. e. n. e. c. o. n. s. t. i. t. u. t. a.
sunt aliqui p. a. e. b. e. g. u. b. e. r. n. a. t. o. r. i. a. q. u. o. s. g. l. o. r. i. a. r. e. g. a. n. t. i. q. u. i.
u. i. l. o. s. c. i. m. i. n. i. t. o. p. e. r. o. d. e. l. i. b. a. t. i. s. d. e. l. i. t. i. m. e. r. e. d. e. r. e. p. e. n. d. e. t. a. l. q. u. i. h. i.
f. i. e. r. i. o. p. t. n. i. s. i. m. e. o. p. o. s. t. m. o. r. t. e. m. f. u. e. r. e. s. t. e. t. a. n. e. a. t. r. a. h. i.
u. d. e. m. u. s. i. n. f. a. r. t. e. s. s. e. p. i. s. i. n. d. i. g. e. r. e. e. t. o. p. p. r. i. m. i. u. i. p. r. o. b. o. s. u. d. o. m. i.
r. a. r. i. a. u. d. e. l. i. t. i. s. a. f. f. l. u. e. r. g. o. m. e. n. t. e. h. u. m. a. n. i. t. a. i. n. o. r. t. a. l. i. t. e.
n. e. e. s. t.

Dei ipse est origo uti potius, quo deum existit supra

demonstravimus
eorum quippe deploranda est ementia, qui sine ulla em
lu mentis spe, salute sua in calidis inu dferunt ad du
ant.

Sed qui menti humanae non in illam esse infirmam, ac demerita
 et aditule in laborant, ratione etiam si magis interitum facit et
 noxia vel falso sibi ipsorum conantur, nulla ipsos tam spullos
 fiducia necesse manent: quod quidem in ista et vita certis obedi,
 at si ea morte et obediatur, ut demonstratum a nobis putamus,
 quibus et quibus horribiles perficiat sua peccata sunt daturi,
 qui modo religionem omnem abiecerunt; sed ipsi non tamen in
 teris et estis, pulsanti obstinatis animis restiterunt, donec
 instantiam mortis punito remota erroris nebula omen
 tum suam impietatem, velut aperti oculis suspicere ce-
 perint. ergo ab horum hominum infamia recedendum, totis quoque
 viribus in illorum sententiam eundem, quia altera vita esse pe-
 tent, sua quoque vivendi rationem illis intuitu componunt.

obiciunt: ut Ecclesiastes Lybr 7 vers 17 dicitur, homines et iumentorum
 atomum, at qui iumentorum anima interit, ergo et homines.

R. D. mai: unus unus est. quatuor ad moriendi respectu
 quatuor ad moriendi modum rei mai: et co: mi: n: sythia
 hoc est fumentum interitum, sed diversi modi, dum enim hoc
 moritur, anima sua magis eius a parte quod separatur, sed non pe-
 nit, sed sibi ipse pergit, ad ubi fumentum moritur, anima illius

est ab: aig' h'as, q'no' in q'no' humano regendo destina
h' abaccomodatus sit, in insper' deo in eternitate coniungi,
aut presens ei sive in tristitia, sive in gaudio postulat, utroque
ad eius simi' litudinē creatus et velut si illa loquifas est,
quada' illis partia' sit.

Ingle: Magna est inter hōs, et bellus similitudo. q' est
similis interitus.

Al. d. an. magna est similitudo, quo ad functiones aia
les, et ff'os accomodatos, nam hōs edidit, dormit, depro
bat, et fies in bellus, et item doluit, gaudent o' fies
in ille, quod oia ff'os continent con: quo ad functiones
nre spirituales, et rōe accomodatos, n: an, et c' q' d'.

n' o' bellus q'no' sero modo senti ant; o' h' rōe ant, atq'
ea intelligendi, q'no' ut ac libere h' donat, quā hōs.

Urge: ff' quada' bellus, in q'bz eg' quif'issima pp'ra rōe
tiaō: q' est.

Al. n. an. si n' in bellus, et ad id eg' quif'ita rōe aō,
suasq' cogitōs, q'bz da' fies, et h' inter se, s' d' n' rōe
cum communicant, ut hōs inter et h' rōe, quam lin
qua ignorat, posita continuo usu lingua illa saltē
in perfuti absq' h' ut in is amter in inre p'it, atq' in
bellus nullis vōibz aut fies cogitōs suas, ut oportet

Al. d. an.
ff'os aig' h'as
q'no' in q'no' humano
regendo destina
h' abaccomodatus sit
in insper' deo in
eternitate coniungi
aut presens ei sive
in tristitia, sive in
gaudio postulat
utroque ad eius
simi' litudinē creatus
et velut si illa
loquifas est
quada' illis partia'
sit.

robis in conuni uol, lam elpi organo ad hunc loquendum
pdonis magna ex parte sint prodita, ubi piz, et pilla-
cios liquet

Obi: s: mens humana ppter qd instat ad deo creatura
est, qd solute pte quod animabat, et ad quod infor-
mandu erat condita dicitur.

di. n: ats: q: spiritus ppter qd solute pte pte laam ro-
bitiore ppter ignobiliori creatur deo, qd ppter pmet
ipm unde mens rra, ulpote, quod ita inu ambarimus,
ad dei pmet pte form ata, et ppter ipm condita, qd pte
mense, hui qd interit, defuncta est, ut male q multi con-
tendunt, qd dei gloria in ppetuum feruire dicit, unde in solute
pore pmet pte remane ree est

proba: quod habet initium, habet et finem, qd aliquid mens hu-
manae habet initium, qd et finem. sic qd ipm su maia habet
initium pro re initium per creatorem ipm, nec hui finem habet, qd ipm qd
aut ipm, quod ipm exigit, licet ipm diversis formis, et ppter, nec redigit
in pte pte
nem.

ad re hui, nisi deo ei conuofu sunt ad existendum deo
get, qd a fortiori mens humana, ulpote pte, su maia
longe robior, ipm exister perget, nec ad re hui rediget,
nisi deo ei conuofu sunt ad existendum pte habet.

urgetis. si mens cessat in pueris, viget in juvenibus deficit in se-
 nibus. praeterea in goro sans est sana, in aegro agrotat, in
 tremulento turbatur, ac cibus demum goro multavibus est obnoxia.
 go = goroa est, = ceteri si pendet a goro ut es soluto & solvitur.
 R. D. ad: mens cessat in pueris et: pueri autem ipsi: non qui hinc
 hinc a goro commotione, esto: pueri si ipsa sua goro
 n: ceteri: id est in goro mens cessat videtur in pueris, viget in
 juvenibus et: qui a Deo hanc legem quae inter et mente
 sanivul, ut nulla vera sint mens cogitatione, quae ista =
 tim o ceteri, aliqui spirituum in organo goro, motus et
 vicissim. unde quos magis expli. ceteri final illa organa, e.
 Berioq. et expeditior spirituum motus, crescere aut viget
 videtur mens ipsa, quod facilis et promptus, imo fortis ad es
 git autem determinati.
 Cuius v. turbatur, aut deficient spiritus turbati quos ob
 eandem rationem, v. deficere cogitatione videtur. quare in larygo
 et phrenesi et ebriitate o mens ipsa, p. ceteri laborat,
 quod est ipsis mens instrumentum: hinc o ceteri, p. ceteri
 bene v. curare debet. p. dubi mens a goro est solvitur, nul-
 lis hinc mens goro motibus est agitata, p. eandem eodem
 statu p. mens: nec proinde videtur esse ipsa, ea soluto

gore intrinseca, et aut in hiis abintra a gore o pedeat
ad persistendum.

Quonia go mens humana a gore secula persistet ad huc in
tellectu, quod illi, quia ipsi stat post sunt a gore di
selisū fil futuro, sed ut veni fallerunt, ille nobis priores
habet, quippe quia dei brevitate pendet, ibi ut o nisi con
iectura ad roferu ponimus, quomodo huc hōis fove
luti bō frō usura sit.

illud dicitur a rovi mens, illa rpi fore in dicitur, ac p hōis
cogitatur, dicitur, sego ysa intellectura; alio cog multa
qua in deo in hōis, et q bō in affiridate, et conia
dione aliqui hōis. nō ex una qd cog ovidale multiplex
alia est.

Propterea aīā a gore secula mōsi nō pōt, ea rpi
rpi motus, qua spūitibus ~~convenit~~ convenit, rpi pōt
cogitatur, prout de Aryle applicatur.
deinde eodē modo, quod de Aryle statim, suos cogitatur
alio mōtibus ^a rpi pōt.

sentatione rpi affiridate, seu sentit, si rpi se salis fūria
proibitioni quada humane mōtibus affiridate, quod oca

sicut hinc solus a quibus, ubi dolor et gaudium, quia in de
 doloris ac laetitia sicut hinc affici potest Deo volente, quibus affi
 citur, ubi quod est associatum. imo et abhorret a vtroque, quia in
 portione repleta cuiusdam a deo ab humana quod separata
 sic disponi potest a deo, ut quae admodum occasione motum
 qui in parte humano fuerant, et gaudium et dolor sicut com
 vebatur, ita in occasione motum istius in parte portione gan
 dium et dolore fuerant, eaque ratione applicari potest, quod pariter
 dum ralis mentis in furoribus ignibus torquente, rationalis
 cum sicut flammis consumi nequeat: occasione in mo
 tum cum fuerant, in parte, dolore vultu ipse et deo
 volente in fine huiusmodi in parte dolore cruciari
 possunt.

S3:

De intellectu voluntate aliisque mentis hu
 manae facultatibus.

Quod probetur in substantia existente occurrere munita sicut
 intelligere et velle, duos quod praevidet in ipsa facultate pra
 cipuas diffinitiones esse, nimirum et intelligendi vim et volun
 di: prior in intellectu de, posterior voluntas, in quibus intellectus

magis p[ro]p[ri]e seu intellectus e[st], q[uam] intelligendi facultas
et volentes potius volendi actus, q[uam] potentia facult.
p[ro]p[ri]e illi, quos Thomistas vocant, hoc bino facultates
amale et ipsa diffiniuntur, ut rob[ur] videtur facult.
per se am. Ex nihilo est cogit ad huiusmodi facultates, q[uam]
male ipsa fuerunt, si mens sola extra realium illa
diffinitione intellectus et voluntatis mensuris defungi possit,
atque mens sola sit intellectus et voluntatis functiones obire
extra realium huiusmodi facultatis ab ipsa diffinitione.
mens n[on] potest cogitare, cogitare a[ut]em est intelligere et velle,
ad hoc intellectus et voluntas real. Diffinitio a[ut]em male
ipsa dicitur secundum
Ex: n[on] hic est aliquid intellectus, q[uam] mens intelligens,
et p[ro]p[ri]e, voluntas est eade[m] mens volens,
intellectus porro definitur facultas humana mens er[og]at,
et modo est p[ro]p[ri]e, est q[uod] ad dicitur, mens ipsa p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e seu intellectus est.
Quomodo a[ut]em intellectus seu humana mens p[ro]p[ri]e, o[mn]i
his ligetur
Benignitas est seu p[ro]p[ri]e Aristote, ut aiunt, duplex diffini
diffinitio intellectus, cogente scilicet, et p[ro]p[ri]e, seu p[ro]p[ri]e

est possibilis: prius dicitur esse eum, qui est potestati intelligi-
biles, sicut alii intelligi debent, cum viderentur species intellectuales
sive ideas, hoc est spirituales, sive imaginis, id est per conversionem
ad phantasmas sive convertendo ad species exteras in phan-
tasia depictas, posterior est eum, qui species illas intellectuales, sive
ideas ab intellectu agente formaliter recipit, res dicitur in-
telligit.

Nota voce *gulla* in *non*, quam hinc adhibet ables
mente ipsa sive rationem rationalem & intellectum propriam
mentis facultate sumptis exprimit. porro mente
rationem agente sive ut patiente dicitur et haberi nihil ve-
bat: est enim agens, quatenus se ad agendum determinat, quod
sive voluntas dicitur, est patientis, quatenus intelligit, autem
Intellectus nominatur.

Quoniam igitur phantasia voluntate quodam rationem sive mentem
quatenus vult, agere determinat: sed cum nulla via nec
in obiectis ad intendendum sive sive organum sive sive sive sive
nec in sive sive phantasia ad eas species formandas agere
sive sive sive sive in rebus passiva et voluntas, ad
ut intellectus nec ideas sive species intellectuales sive a se

iplam e. ad id adal ~~id~~ recipiat
animu. e. intellectus autem eorum species autem ratio per se
nec ignoraret. Si ipsa iam intelligibili car. specie, seu idea
informaretur, nec proinde nova specie ad eos proinde indigeret,
quod si eos ignoraret fieri nunquam possit, ut eorum speciem re-
presentativa prout Lyotr, fabri cret, am rei ignota nulla
fingi possit imago aut species aut idea, ut os rovinu, qd
concludunt nullu ex hoc videtur in nobis intellectus, a quo
unde in deducunt humana mentu a solo Deo non per
informari. Anni n. ipsa nec eorum fabricet, nec a rebus seu
obis in ea imitatio, sepe est, inquit, ut illa a Deo,
is informata si dicatur, nisi forte ^{quis} dicere velit male
constat, e. a Deo duntaxat, sed a maligno hoste imi-
ti, quod dici possit, nulla ratione seu idea rati sui
mala e. fieri, sicut per adulteriu, furtu. et. si mala
e. est, am ipsi Dei ministri du alios ab adulterio e. furtu
deterrere per illos habere debent, e. seu a furo, et adul-
teri, sed solus amor e. desideriu, aut affectus voluntatis, qua
e. istis per in oratu, et oblectamento eius capil, e. hinc
indifferencia oblat capil, aut ~~per~~ male dicendum est,

affus a ille in nobis a Deo efficitur, sed ad hanc voluntatis
 rā p̄p̄t̄. quod si meo dō p̄p̄t̄ in ore, tū q̄ q̄ is ac-
 quiescat, hinc cogitatio illius vocat a thalyz morosa.
 p̄p̄t̄ q̄ d̄voluntate altera ut iā d̄p̄p̄t̄ med̄is huma-
 na facultati d̄feramus, pauca flūmenda videntur, de
 memoria phantasia et ratiōe, ut p̄ ad intellectū p̄t̄inuat,
 et salū ei affines sūt.

Memoria in hoc est facultas aeraoatis, seu huma-
 nae mentis, qua rem prius cogitatum recordamur. cu-
 i nihil est aliud, qm̄ ipsa res, prout occasio est vestigiis
 in cerebro residuorum et ratiōem residuum aialiu-
 per hanc in vestigia d̄ferentiu ad acta rem p̄p̄t̄is-
 rā d̄terminat, ut alibi exponitur.

phantasia seu imaginandi vis in hoc est facultas, qua
 res humana res p̄p̄t̄as s̄b imaginibus p̄p̄t̄it; aut
 potest ipsa res, seu aia res p̄p̄t̄as quater et in p̄p̄t̄
 sis cerebro vestigiis effip̄itū aialiu p̄ causatigia
 flūmētis, ratiōe, ad ali quod p̄p̄t̄as s̄b imaginibus p̄p̄t̄as
 cognoscendū et iudicandū.

Quo denique hoc est bonis et malis suavibus, seu unum et alio rati
infrendi, eoque proinde intellectus scilicet factus seu mens
quatenus ipsa, sed in voluntate includit, de qua modo
in aliqua dicenda venient.

voluntas igitur altera mens facultas definit, facultas,
quae bonum generationem ab intellectu exhibitu scilicet et
malum asserat. seu est ipsa mens quatenus bonum cognitum
scilicet, et a malo recedit.

Et quod iam supra enunciamus voluntas et estres aliqua
sive entitas ab ipsa a mente et ab intellectu videtur diffin
zeta, sed in modum summam mens quatenus intelligit,
intellectus dicitur, ita quatenus vult voluntas nonni ratio, sicut
voluntas est, quod rursus inde ac facultas ipsius, rati in
tellectus, tamen intellectus et voluntas nihil aliud sit, prout
dicitur, quia mens ipsa, quae diverso modo spectata et
intellectus et voluntas nunciat.

Quoniam tamen aliud est ipse, aliud velle, nec quod
mens in voluntate scilicet, aut quatenus, quia prius aliqua
satis, confusa ipsius cognitione sit informata, hinc in
tellectus ipsius brevia dicitur voluntas motus in fine

ubi observandum, nullam vim p[er] in fieri voluntati,
quo ad ipsas artes interiores, et p[ro]p[ri]as, quo ad amorem, et ad
non p[er] se cogi ad amandum contra p[ro]p[ri]am inclinationem, alio
qui re aliquid eandem amaret, eto an esset, et et
vollet simul seu velle et velle et in vita, quod se
re recuperationem in velle, p[er] ea h[ab]ere vim p[er] se, quo
d motus exterioris et p[ro]p[ri]as, quod h[ab]ere eam occasio
nalis in p[ro]p[ri]as fuit aliquid, et p[er] se aliquid in velle desinere,
du[m] aspectu[m] meditatus, et p[er] se, et amorem, du[m] qui esse a
mat.

unde h[ab]ere voluntati eam p[ro]p[ri]am liberam quo ad artes p[ro]p[ri]as
et in h[ab]ere, sive, quod de est, omni arte voluntati
in eam p[ro]p[ri]am liberam a coactione, quia liberum fuit p[er]
a voluntate et non ulla vim externa p[ro]p[ri]as:
et in p[ro]p[ri]as liber est a reali necessitate.

Et in libertate a reali necessitate, et quod liberum
arbitrium sive lib[er]um eluctis et d[omi]ni, est ea, quod omni
propter necessitatem, h[ab]ere eternam, de qua mod[us] d[omi]ni
h[ab]ere, h[ab]ere internam amorem, est a necessitate interna
sive necessitate reale, aut necessitate reale inclinationis

per se quidem voluntatis ad bonum naturae sequendi, et
 male naturae fugiendi. unde o summi liberi a necessitate
 ali naturali, et ultra circa amorem boni, et odium mali
 generaliter: quia o potius o amorem boni generaliter
 sive felicitatem naturae neque mali, sive miseriae o odium
 se.

Sed bona privata voluntati naturae ad se recipiendi o alii
 cum id eo quod situm libera libere eligendi potest
 statu sive et multis unum potest absque potest
 me: cum, si unum sit id absque potest, aut relin
 quere: quod ultra in differentia quando requirit in
 illis, sive de his in Ethica sive.

cum o libere arbitrio in voluntate positi et phis
 factante per meum videtur iudicium, quod idem est
 ac arbitrium intellectus o voluntate solere in fetore

attribui.
 cum potius sit actus voluntatis, quam intellectus: est in prole
 in loca annotavimus. effectus o effectus, quo voluntas aliquid pro
 bat o in probat, sive quo se se in parte affirmante
 per affirmacionem ipse o negante per negacionem inflat, pro

et sic de qbus fertur iudicium, est consentaneum.
Ite valet, si dicatur, quod iudicium sit cognitio; huius a pte
neat ad intellectum, proinde est illud.
Nam falsum est iudicium et cognitio cum posterior sit cogni-
tio seu pte. et n. affis et diffis mentis aliquid approbantis
et improbantis, quod utique brevem rei cognitionem requirit.
unde in nihil familiaritatis formos quod habet, quoniam quod
de rebus in cognitione est iudicandum, pte ad rem ptes
attendendum, quoniam pte iudicium.
Ite in qdgm efficitur, si dicatur, quod intellectus vel sit
circa verum, voluntas a circa bonum illi; iudicium et circa verum
sit, ad op ad intellectum pte.
Nam disponditur, quod eodem intellectu solo vel sit circa
verum vel pte, ut circa verum vel affirmandum, vel negandum.
affirmatio qd verum et negatio falsi; sive coniunctio pte simi-
lium, et disiunctio repugnantium, est re ipsa quedam pte
actio boni, quod se voluntate, quae in bonum nititur, et al.
atque adhuc hic circa iudicium et standum venit, iudicium pte
voluntarium, licet et sit pte liberum, libertate electionis: nam
ubi conatio seu pte pte atque et pte videtur, est, ubi licet
libertissime, ut rearis voluntas fertur in affirmacionem et nega-

100

oem, fuis & accidit in eo iudicio, ubi illi attenti et soliti conuersione
 & separati est obfusca; ubi n. est voluntas et electio et sui liberi
 Determinationi affirmat & negat unum de aliis, quod si huiusmodi
 solitudinem honorarium iudicium esse dicimus, unde
 contra voluntate unum iudicamus, aut si aliam asser-
 timus, & dissentimus, nisi forte ore tenens et melius posse
 scilicet & spe utilitatis, et aduandis animis, et affatu diuinitate
 & alia quavis in ista ratione. at in ulla ipse contra volun-
 tate a quorum prohibitione liberi et cuperemus: unde brava
 huiusmodi iudicia nobis videntur, et brava remanentia
 nos sui iudice, quae huiusmodi male ducta sal fuerit, si con-
 =ffus sui affus nos, qui ut dignus liber est, accipit.
 Ceterum quomodo intellatus gubens per imagines go-
 =reas ipse phantasia ratione donatur; si voluntas prout in
 boni ffibile iudice, aut a malo ffibile et motum go-
 reorum occasioe reuocatur, appetitus sentiens dr. id est sur-
 fus in appetitu compensante, et irascente solus diuidi.
 unde eadem mens, quatenus gradum abra in agni gorea
 intelligit, intellatus; gubens & ffibile gorea quoda-
 modo re conturbat, phantasia nominatur: si occasioe nobis

Spiritus animalium rei cuiusda recordetur, memoria, si autem
et alio colligit, ratio dicitur. Simili modo dum quodpiam ultra no-
tionem quorundam appetit, voluntas est. Si occasione motum quo-
vis idque profectum cum aliqua delectabili conditione appeti-
tus sentientis vocatur, qui in sepe et concupiscens est, si rati-
o delectabili fuerit, et irascens, si ad diuersum impellatur.

§ 4.

De naturalibus humorum mentis habi-
tibus

Habitus ratione intelligimus facultati aliqui, quae fauere
habet ad ad agendum, per se et immediati inuoluntate, atque definitur
si solummodo quibus facultati aduentitia, quae facilis operatur.
habitus: alii sunt supernaturales, quos rati-
o dicit sine nobis: idcirco dicuntur infusi, ut fides, spes et
charitas de quibus hic et agimus: alii sunt naturales, qui reprobis
artibus comparantur; unde et acquisiti vocantur, quare
breuiter habitus acquisiti, defini potest, agendi facultas
reprobis artibus comparatur. iuxta ea, quae haec de re iam in
loca habemus.

Habitus et ille acquisitus et spiritualis dicitur, cum rati-
o facultati spiritualem; tunc effirari in reprobis ad quos magna

et p[ro]p[ter] p[ro]p[ri]etate[m], et mox ad debemus: De Gove[n]s, si facultate
Gove[n]a ad agenda determinat. utroq[ue] e[st] bonu[m] est, et d[icitu]r
h[ab]e[re] malis et vitiu[m] inu[m]p[er]at.

Omnes habitus sp[irit]uales et intellectu[ales] et morales apellat[ur].
Intellectuales d[icitu]r, qui mentis intelligentia et cognitione
suav[er]at: ideoq[ue] intellectu maxime resp[icitu]r, qui a p[ro]p[ri]is, seu
cognitione intellectu competib[il]i.

Illis sp[irit]ualibus, sapientia prudentia, scientia et ars
De q[ui]bus ia alibi egimus: hijs habitus, qui a boni s[un]t
virtutes mentis inu[m]p[er]at[ur] error et h[ab]it[us] vocante
mentis vitia, deniq[ue] opinio, quod et ratio p[ro]bab[il]i ducit,

et fides humana, quae hominu[m] duataq[ue] ab authoritate
et testimonio sustulata est, h[ab]it[us] in differentes nominat[ur].
habitus moralis in elicit voluntate ad bonu[m] et ad malu[m]
morale: si ad bonu[m] inclinat, virtus moralis: si ad malu[m] seu
peccatu[m] vitiu[m] morale inu[m]p[er]at[ur].

Utina e[st] quoru[m] solent in quo bonu[m] habitus sp[irit]ualis
in sua consistat. quod ut facili[us] intelligat[ur] in memo
ria revocand[um], quod iam s[er]p[er]e inculcavimus, i[n] secul[is] mente
errant et conditoris voluntate Gove[n]s motib[us] inq[ui]s occa
sionib[us] determinari, ut vicissim motus Gove[n]s constare,

In q̄n occasione felpis et abate. ea n̄ est gōris et multo fortius,
ut nulla sit cogitatio, qm̄ o statim aliquis spiritus alicui
motus obsequatur, quem ad modum nullus in cerebro motus aut
dicitur, quin aliqua oriatur in mente cogitatio. ois a humani gōris
motus per spiritum alicui fluxu perficitur, ut in phia dicitur
ho, qui spiritus aialis in hinc aliquid sit, qm̄ spiritus et purior san-
guis potius, quae in cerebri an fractibus deflata nervos
inde exortos obbit, ac p̄ eos velut canales ad quos libet
gōris parte deditur et.

Cum gō felpis et quaedam constantem occasione ad
eos de partibus defertur spiritus aialis, vias sibi paula
tim latiores aperiat, ac maiores aequal fulcos, per quos
nervosi is gōris a gōris origine hinc, cogitatio confusam
occasione prebet.

his p̄ notatis clari videtur, quod libitio spiritus aialis in
intellectualis ut est fuit, qm̄ moralis, ut sit iustitia, et
in iustitia, temperantia et intemperantia. fuit qui neque
adiviat, tū ad veri cognitionem, qm̄ boni p̄sentignē,
cum sit ad obedientia facultate ipsa mente ad invens ad in-
telligentia et cognitionem veri, si sit intellectualis, ea v̄
ad bonum v̄ malum morale inclinans, si p̄ sit moralis v̄

solum vero spiritibus quibus humanam mentem in habitum sed,
 sed magis ex parte in unum presens crebro vestigiis liberiori
 spiritum ai alium fluere, et omnium ut vocant unum pedimen-
 tum remota consistunt. nam profecto, quod habitum in
 intellectu aliis spectat, si est spiritus mentis quibus seu affa-
 ctis seu dispositis, hunc non in morbi, nec diuturni
 habere spiritus aboleri potest, cum non menti afficiat morbus
 non res spirituales corumpat, aliquid quod dicitur esse
 in habitu intellectu aliis in se iam delecti animo.
 ergo dandum quod o sicut vera quibus spirituales mentem
 in habitum, sed magis ex parte in unum presens crebro ve-
 stigiis et consistant. a quibus non in suo spirituale habi-
 tu facultate sua reguntur.
 pariter quoque de habitu morali dicendum videtur, quod
 non pariter bona et mala mentis quibus, sicut et
 constanti in ore ordinis, si habitus sit bonus, et aver-
 sione ab ordine finalis sit habitus, facultate ad
 hunc aliquid agendi requirat, quae in spiritu motu et
 spiritus dispositis sita est. nam voluntas naturaliter per

Sola intellectus p[ro]p[ri]one ad agend[um] facti determinata, ne
ulla patitur mora inter agend[um], nisi quae ab affectibus
sive moribus generis iniebat: unde vincend[um] a l[ib]ro est ref[er]
stantia, quae a g[en]ere oritur, id est per contraria g[en]eris a
ffectione, quae in spiritum volu[n]tatis maxime stulticia
est. unde ut dicitur h[ab]itu[m] moralis propter ip[s]i[s] seu volu[n]
tatis d[omi]ni p[ro]p[ri]one in p[ro]p[ri]a quoque in cerebro vestigia,
expedito spiritum a[er]iali, motu, et in pedimentum omni
a[er]i remotione requiritur. Capitulum 21°

De c[on]tra et cognitione bellorum.

Sicque ungu[m] quaelibet p[ar]tes agitat, h[ic] in maxime
causa est, quae de c[on]tra et cognitione bellorum inspicitur
h[ic] qu[od] p[ro]p[ri]a g[en]ere emulanda pro viribus
n[ost]ris suscipiunt, qu[od] v[er]o circa ea d[omi]ni aliquid defini
ri p[ro]p[ri]a arbitremur: unde in d[omi]ni d[omi]ni facti in m[en]
tibus, ut relatus variis p[ar]tibus circa ardua h[ic]
questionem opinionibus tamque difficultatibus ni h[ic]
decurramus, sed magis lib[er]tati relinqueremus ea, quae

matremt an plukendi

De veteri et Christiani phlorum huc in opinionibus est, quod hic multum differant, cum n. ipsorum humana menti et animi gratia effingunt; nulla videtur difficultas belluorum, utpote hominibus in profectio sum animas n. gratias et maals statuere. at post qm Christiana deligit humana mentis spiritualitate et in orbi citate orbi debet; hinc qd de belluorum aia sentientia foret phlorum mentis exeruit.

Plurimiqz usqz ad Chastefi, qui circa mediu pcedit huius seculi floruit, hanc aia maalem habere, quae spuz cognitione et iustione pcedit, arbitratu est. at Cartesius illorum opinionem revertens naturalis est, atqz finitus est, belluorum ce meroz nala machinas, seu automata, nulla qm is pcedit organorum dispositione et qm figurandam contadit. qm opinione hanc ipse videtur a Thiogene Chimico, qui de pluvario et belluorum n. intelligere, sed no sentire regabat, et Florio, qui simi litudine n. ayroscubant,

l. 5: de plu
a. d. y. phloru:
li 20.

vires, humores, affatus, et belluinos: nec leone proci trophi, fo-
quenda ducta, et sanguinis, ac spirituum, fremitu pa-

C. i: de ira: hi autem mabant, prout referunt Juca + el S: dym-

C. 3:
x l: de gale stinoyt.

tale auct: In oculo Cartesii iam anno millesimo 554. hunc quod

61: alio: C:

30.

quinio

belluino omni ffum adimit, tradita fuisse afferunt a
gomezijs preira, medio hispano in lis quem ul patris
firmit et matris, rona celebraret, antoniana mar-

garitam insensit: nec o hijis vulgarit, in urbe me-

hymra campestri. vnaaula medina del campo.

Quida Cartesii fustatoris, quibz ipis opinio difficultati
bus est obvoluta, et quibus evidenti experientia atq

coi hunc ffum est extranea suspensa habite, in aium in
duserunt, ut hincante belluaru gora ab innumeros or-

be horaru relectibus elementis, ignem, aerem, a-

quam, et terra occupantibus malignis spiritibus regi,
hosq ea intram sub in is adivis agent, illisq froyera

tr officio. huncq opinione sua ^{im} ~~conius~~ ⁱⁿ ~~probabili~~ orbitan-

tr, quod exhi fit mundu malignis spiritibus abundare,
atq huiusmodi spiritibus aere potestate nuncupat atq

quodidiana doctm experientia mali qm spiritibus cargu-
 meronū gora, quā occupant, eo modo regere, ut illorū aīa
 u videant; qd nō dicam, diabolo bellorū gora o
 modo occupant qd et iusta mechanica dylta regere, ut
 orū aīa u videant, idq̄ u coveri simili, quod ma-
 z qui p̄li ino hēgē arbitrati sūt, Angelos calorū
 sphaeras solent luna, et planctus verbo⁴ astra oīa
 itaq̄ mundi machina regere, atq̄ sapiētia sua et in-
 dustria aīa, quā in magnis hīsa goraibz deest, su-
 pplere. adeoq̄ ne improbabili aīa quod ubiq̄ terrarū et
 per elementa dispersi spiritus, quisq̄ pro suo genio bellorū
 gora occupant, easq̄ idū organorū ipsorū dispositione et gi-
 gentia roscant et dirigant.
 Atq̄ deniq̄ p̄li sphaerico qd nō, sed et audacior, hūmili-
 bellorū aīa u sphaerico nri spiritibz, et ab oīa mala se-
 cultorū hancq̄ suā opinionē firmant ex bellorū gratis
 nitibz, quod oīsi sphaerico spiritibz conserve vident, itē
 ex aīa dī, qbz eadem opinio circa aīa bellorū sphae-
 eta sphaerico p̄li sphaerico. modo inū p̄ponenda vobis sphaerico
 argūta: qbz latēfieri opinio suā fulciant.

Primum arguitur collationem et S. scriptura deducta.

+ C: i: v: 24. In quibus et ubi dicitur de creatura belluarum hinc dicitur ad hunc usque

Dicitur hinc anima vivente. alij hinc nihil nisi ^{mentem} pro-

ferunt: quod proinde cognitio et sensus per se est expressus. quod
belluarum anima in conspectu et sensu est despicibilis.

In Levitico c: i: v: 17: et 19. hinc dicitur: hinc qui in
desertis israel dicitur ad eos qui peregrinabantur quod nos, sicut

in ratione alij anaxias cepit ferre, et avem, quod veli hinc
= hinc est, fundat sanguinem, et operi ab illi terra: anima
= anima in sanguine est.

hinc testibus confirmat illud quod S. Augustinus in alij patet inter
hinc testibus confirmat illud quod S. Augustinus in alij patet inter
Rom: 6: lib: opera S. Augustini velata, alij et opem in hinc brutorum anima est
de cognitio spiritus vitalis confirmat de anima et sanguine, anima in visi-
bilibus sed sensibilibus, memoria hinc, sed intellectus hinc, cum
c: 24.

carne moriens, in aera evanescens.

De opinione sua probare conatur sequentibus arguit.
Primum si brutum anima habere, quod cognitio et sensus ca-
pax est, hinc illa et naturalis hinc generata est, et spiritus vitalis et
quod inter hinc duo medium, opem forma substantialis per se hinc
non. sed nihil hinc dicitur anima brutorum, quod brutum? hinc
anima, quod cognitio et sensus sit capax.

Maior est opus alio ede fensum. Mi: pbt: is rauts
 In gora die a pti: v. maia fup qd ex se iuris, et abul
 hunc fingat, nuyin co h'exti p'itab, ut ad q' d'p'ia p'p'itad
 et cogrosendū q' p' fial, ut q'is q'is, quem p'indina o
 du p'itab obdarent, facile agrosat. Deinde si maia fup qd
 cognitio el p'p'is fivē costat ^{capa} Capas fingat, ni hie
 obul, quia el menti humana fup aia. h'is am v'itri=
 b' el h'is p'itab m' aalen el gora dicamus, quod h' r'eli
 gionē el ~~maia~~ r'ati ~~q' p'it~~ ed' versat. q' aia brutom ma
 als fup gora die requit.

sed ne spiritualis est. nam hunc m' m' otal' eū dignas
 secretis. p' d' n' menti humana m' otal' dicimus, quia
 spiritualis est, alio dissoluta gora, a quo minime p'ndel
 ad hunc p'itab exiget el p'p'at, q' pari r'ate aia hu
 tom si spiritualis dicat, solute gora eū alt' g'at' r'at,
 p'itab exiget el p'p'at adcomp' r'it' m' otal' : v. si n' h'ie
 omis mortals el solute gora f'us interire conijit, ni h'ie ob
 stant v'it' q'ia el menti humana p'itab solute gora,
 eū v'it' interire dicamus, ~~ut~~ ne ullam q' h'ie d' p'ari

ca agnitione sua et proprio se peccata, in pluri conadendum
est, ea omnino propter adu operari facturos, sed nobis longe
infantis, et alys in multis et quibusdam ppeudi et intelli =
gi vi pollere, et sole quod ea attingant, quae humana
in quibus plura sunt imperia: cuius rei exemplum, ut in
nere alia huc omnia, in cane libano, quibus agnitione
aliqua primum gramen sicut herba sibi convenienter, et
ad sanitatem suam recuperanda ois opti eligat, quod
nullis huc attingere potest, neque humana ratio et sensu
et exteriora gramini specie vni illis ac propriis, inhi =
mos ppeicare potest. Quod haec ratio, nihil huius vivere in den =
to, alys oia in nunc miras quod sicut fuerit sui organo
nunc que patiantur, a solo spiritu, ut vocant, ai alin =
et motu et ipso organo debita compositione pendet, et primo =
hinc leges in ipso a deo constitutas sunt, quem admodum
ois actiones illae, quae aio a aduente operantur, a si
mili caa ppeuantur, ut respiratio cordis motus, cibum
digestio, et similia alia. haec ois actus, et alia videtur
a quibus quod in automato aut machina fieri solent.

salmitat. atqui huiusmodi auctoritas sua maxime in
dentis et illis, quae sunt breuiter nuncupata, in quo aliquid
ullo proprio sensu cognoscitur et ipsius verum ita motus, quo
ab ipso fieri quodidie omnino experientia. quod est
ita: p[ro]p[ri]e: mi: regem: sed nisi iniuria deo inferatur.

quod est.
Hic est, quod arbitramur, p[ro]cipua Carlesiana
origo, quod p[ro]p[ri]e auctoritate, bellum, aia quod sentit ab,
cognoscatur et ipsius corere. vniuersum infere origo et mo-
tum leges tunc p[ro]p[ri]e profesunt, sicut p[ro]p[ri]e fingunt, ut iam
obliuioni et stupendis et perire rationem in bellis, arguentibus
bus earum de quibus et actibus repetitum eludant,
atque huiusmodi stupendis et bellorum actibus ad motum
leges riciant. sed haec ipsorum rationes p[ro]p[ri]e soltilis coniecta
re = veris ad huc fictiones, utque aia comprae hendi et po-
int, et videntur, qui solida auctoria.
et sic omnimodum quodam h[ic] omnino sensum aliquem in breuiter
admittant, sed tunc dicitur, qui nisi quodam soltilis
et omni aia quodam p[ro]p[ri]e soltilis, et ad quod ipsi h[ic] terminant.

Hic ludee videtur, cum n. q. s. summa et sumptuosa sit
 inter ista et s. s. qui mei q. s. et m. a. s. ad corp. n. m.
 q. s. est, inter s. s. q. s. l. d. e. s. s. ille, qui ^{que} cartesiani
 bellis tribuat potius s. s. et in ego s. s. e. e. videtur, q. s.
 vere s. s. quem admodum arte facta automata illos que
 quod id te carimus, s. s. ^{que} aliquo et h. b. e. videtur, q. s. v. s.
 est firmus, t. a. r. i. s. a. s. s. e. t. i. r. e. s. q. s. cartesiani h. i. s. s. s.
 effigiet, pro vero nobis obtundere voluit, ego r. a. v. e. s. s. s.
 d. i. i. s. t. a. q. u. a. h. o. o. p. i. e. t. h. o. o. d. e. t. h. o. d. o. v. i. d. e. n. d. u. m. q. s. b.
 p. r. o. d. i. p. u. i. a. g. e. n. t. i. s. o. p. i. n. i. o. n. e. s. u. a. s. u. l. i. c. i. a. n. t. u. m. q. u. i. b. o. u. l. a
 s. s. u. c. o. g. n. i. t. i. v. e. e. t. p. p. t. i. o. e. p. r. e. d. i. c. t. a. t. u. e. n. t. s. s. i. d. g. o.

Argum. i: et s. s. scriptura deducit.

Isaia c: i: v: b: d: e: b: o: s. c. o. g. n. o. v. i. t. p. o. s. s. e. s. p. o. n. s. u. m. e. t.
a. s. i. m. p. r. e. s. t. e. d. n. i. s. u. i. d. p. r. o. s. c: b: v: b: v. a. d. e. a. d. f. o. r.
m. i. c. a. o. p. i. g. e. r. e. t. c. o. n. f. i. d. e. r. e. i. n. e. i. o. s. e. t. d. i. s. c. e. s. a. p. i. a. m.

e. t. s. t. e. r. n. i. s. a. s. i. a. s. v. i. q. s. i. a. n. t. p. u. l. l. a. s. h. i. r. u. d. i. n. i. s. s. i. c. e. l.
n. a. b. o. m. e. d. i. t. a. b. o. r. u. t. c. o. l. u. m. b. a. s. s. t. e. r. n. i. s. a. s. i. a. s. v. i. q. s. i. a. n. t. p. u. l. l. a. s. h. i. r. u. d. i. n. i. s. s. i. c. e. l.

c. e. l. e. s. t. e. p. r. u. d. e. n. t. i. s. s. i. u. t. s. e. r. p. e. n. t. e. s. e. t. s. p. e. c. i. e. s. s. i. u. t. c. o. l. u. m.
b. a. s. a. l. q. u. i. h. i. e. t. a. l. i. q. u. i. s. s. i. p. t. u. r. a. s. t. e. r. n. i. s. a. s. i. a. s. v. i. q. s. i. a. n. t. p. u. l. l. a. s. h. i. r. u. d. i. n. i. s. s. i. c. e. l.

p. p. t. i. o. n. e. q. u. o. d. a. m. b. e. l. l. i. s. t. r. i. b. u. e. i. v. i. d. e. n. t. u. r. q. u. e. l.

Argum. Du à rōne petitiū.
Non mirū cū brutā sentiat, cognoscere et ipse, quā ceterū
est ea oculis, auribus et alijs ad sentiendū et cognoscendū organa
organā ab antea rōne accepisse, et ut dicantur de brutis, scilicet
et audiant et sentiant, cognoscant et ipse, plures aut
fieri a n. illisvis, alienis quā, atq. ut solum ad o
videre, audire sentire et. fin gant et dicantur fin gant
chire, quā nihil dicant, ayant sentiant, et cognosce
ont. qō brutā ipse, cognoscere et ipse aliqua sp. predi-
ta.

argum. 2: Nihil est ferre quā ab experientia a ceterū
ipse a biga videnti a magis abhorreat, quā ipse et co
gnitionem bellis adire. fieri. vis potest, ut canis vq
venaticus i compendia viarū leporem insequatur, aut lepus
et insidivarios flectus insperatos canes eludat; aut bestia
alid alijs ipse et insidias, ut qō et predia animal, si a ois
cognitione p. insidias. hoc fieri magis venaticos, qui ferarū ar-
tes et astutias norunt in animū suū inducunt: o n. eos fugit, quā
vafri sunt veteres lepores pro inimicis, ut canes per variis
cursus illud aut ut in sua recurreant vestigia; ut p. insidias alijs
quā o ois p. insidias, quo v. insidias ados, vincat ados

rem pedit. ut hi avos dolose solent aliu sibi de sebo suppo
 nere. nec ha tanta solentia in automati p[er] bona fide a
 gnosere, gatum in equis, canibus, fimiis, elephante et oib[us]
 p[er]i animalib[us] carnis. qd n[on] lupo supposito gradu canis
 in ip[s]is domum huiusmodi dormiente opprimat; lupo s[ed]
 maior qm ad facile huiusmodi imponi p[er]nit, venter d[omi]ni supposito
 viles hinc p[er]nit, ut miris fuit oneri; cum in avos ita
 venant lupo ad stationibus in dissolutis recantibus ab inle-
 gis visibus de sebo recipiant. qd quod canis p[er]tice olfac-
 tu aut visu deprehensa tremulo caute motu venatore
 admonet, an forte hinc et alia plucima ultra ultra co-
 gnitione a brutis fieri p[er]nit; afferant Cortesiani qm
 tui ip[s]i libere et spiritum aialium et organum mo-
 lib[us] et dissolitione deducit arguta unquam h[uius] p[er]p[er]a-
 debant, hinc a brutis ultra ultra cognitione et p[er]p[er]a-
 rem p[er]stari. statuerunt qd videntur quod bruta aiam
 habeant, qua s[ed] cognitiois, et p[er]p[er]a-
 3. si bruta o[mn]i habeant aiam qua s[ed] cognitiois, et p[er]p[er]a-
 cogas est, hinc deus videret ^{nos} fallere, ut qui bruta nobis
 exhiberet, velut s[ed] et cognitiois et p[er]p[er]a-
 prodita, qua

In nihil minus liberum, quoniam huiusmodi sensus et cognitione
sed nisi intellectus esset rati automaticus et mechanicus, ab-
qui dicitur nos fallere et per, quod brutus habet animam, quod sensus,
cognitionis et intellectus copos est.

habeat sensus principia illorum organa, qui tenentur brutus sensus
et cognitione perdita est, quorum opinio summo generis
magis accommodata videtur, quoniam Cardesiorum.

et in hoc est locum imo maximam partem difficultate, quod
reperitur, quod non sicut huiusmodi belluarum aut rati, ut
immo ne ut quod definitur potest.

Principaliter quod rati animal, et est forma substantiale, id est,
medium, quod dicitur inter et spiritum. sermo in sensum et alibi
hoc forma monstrum et plures, magis quod adhuc in plura
ubi de principis generis naturalis agemus, refutabimus, ut de
ea huius est quod quoniam loqui laudare esse sicut, nisi quod non sicut
omni potest.

alii etiam male quod dicitur esse affirmat, in quo cum Cardes
fieri etiam affirmat, qui et ea genera affirmat, ab aliis diffe-
rentino quod Cardesiani dicunt ea esse animalia et substantia
substantia et perioris generis portione in cerebri anfractibus
et preterea, et in cerebro potissimum videntur, alii etiam ut Gassen

lista voluta eē conleptu jolilissimoru dmaxime,
 motiliu et ahofozu qū fuloru in similiu, quā igne
 et calore coz hūmū, adcoz tenuissimū igne et flammū
 tā, quā quā in vige et aut endel, vltā bellud constituit,
 quā ubi hēc flammūla estinguitur morit.
2do: in hoc ā carlesianis parat differunt, quod carlesi-
 ani autozā suā flūtilitē flūtuam oīs ppriē dū hēc
 et cogitativis ex parte vclunt; alii v flammūla suā
 flū et cogitativis copacē constituant.
 verū ut supra in irō carlesianoru dū hēc iam vidi-
 mus id ā veritate oīs alienū videtur ex his ppriē dua-
 bus rōnibus, irō nullatenus conūpi pōt, quod itā
 suā spū ut ut hūc et flūtile fingat, eo usq; vclit
 pōt, ut flū cogitativis cogitativis, suā ppriē, quā spū-
 ritū est, nec qd quā cū quā cōi hēc, capat officia
 hē, atq; sic mōale et quōmū ē definat. 2do si simul
 admittat, quod aiā bruti, quā mōa est, cogitativis ca-
 pax sit nihil obicē videtur, quomū mōa humanū m-
 mōalē dūat, et quomū ipis spūritalitatē ubi bil et immor-
 talitas; quō oryga illa, qbus eozdem probare conati sumus

Quid quod huiusmodi quodam amplectenda parte, in tam
ampli negotio, quod si diaboli id illorum opinionum manu da
remus, quae statuit a his brutorum hoc est Demons
sive malignis spiritibus, qui belluam horum praestit, ergo
pro suo quoque generis et dignitate exultantibus et prestan
tibus et excellentia, et praestantia, gloriosus et plebs, viliora
et plebs denique infirmae gloriis diaboli vilissima et ab
iectissima regunt et movent.

Profuturo si verum saltem oculis, hae opinio duabus priori
bus si quae similior, saltem probabilior videtur. hae n. cate
statorum paradoxa, alio tum ipsi tum reliquis humore
generi perceptu inpossibilia procul onerata, a se sive malis
humore spiritibus sive sive ul. et in ostalibus in huius
locata videtur.

verum ut supra recensimus, ac modo ferre obliuiscimus,
superest alia ad huc opinio eorum qui brutorum aia
spirituales esse, alioque ob vi sua sententia ducunt, sive
opinionem huiusmodi praecipue rationibus ducunt, quod ea
sunt brutorum operatio, quibus Multa sive gaudio, tanta

14

prudentia, lunago si illa loquutus est, sapias ut orifi
 a principio veri spiritali et ab omnia seculo provenire
 ac produci possint, pro ut cui libet serio atq; sermo oim
 partiu studis animi attendenti liq; uind o appareat. 2do
 hinc semel stabilita opinione voluntate oia in uita oda
 et absurditatis, qbus prius involuente opinionis, auto
 mala et machina Cartesiana perfingunt; formae
 substantiae peripatetici uita eliminant, qd sentis hanc
 flammula in fumos abit, npi brutoru aia et spiriti
 tals et ab omnia seculo substantia, quae brutis o ser
 ac rebus humanis generibus, uita et cognitione tri bu
 unt, qm is his longe sunt imperfectionis.
 Ea n. mentiu humanaru est conditio, ut uocati aom
 ut aind reflexaru, et circa uita capax st; o item boni
 totu, utq; futuru partia ppiant, et casu uelut ipehu
 quem iustitiam uocant ponnit, et sine ullis rasi aom
 ambagibus ad ea, quae sibi conuoluit iudicant, ferant;
 neq; aliu, nisi uera uocaru stum habeant, unde patet
 magis hanc aiaom amentibus humanis distinet.
 Ideo quippe o modo pfectu uera uocaru stum possident,

Ad maiora adhuc ratiōe spiritalis, et ab omni ratiōe sensu-
bus claris spūalibus, ut puta deū Angelos, se ipsa et genera-
tione omni quae ab omni ratiōe et sensu ratiōe, et per mentem et
sensu, et abstractis.
atque longe inferiores brutorum ratiōe conditio, ut quae,
quodiam dixerim, sensitiva duntaxat filii, et omni fi-
lialis filii aequodales, atque sensibus et naturalibus mundo
occupatis, et passibus, et quibus deficientibus et corruptioni succum
beatibus ipsa quoque deficientibus et corruptis, simul perierat,
reū est, ut quibus solum a deo destinata filii, et a quibus velut per-
dial. sed de mente humana longe aliter sentienda. haec nō
modo quod sensibus quod suis praesentibus, prout innum infirmarimus,
sed in super ea ratiōe praedicta est, ut spiritibus cognoscit, et spūalibus,
atque a quod, cuius gratia minime creata est, simul adhuc
subsistere potest corruptis, atque tunc circa alia longe altioris
ordinis vi sua ratiōe occupatis, ratiōe circa mente spiritibus, et
beatificam deī alteri remuneratoris suis, sicut deum quod in
ita erat, ad ipsius voluntate se quod quod sunt, qui praesentibus ac
improbatis, comparatis, sunt, ut in spiritibus Diabolorum ipsi
Severam vindictam et praesentibus.

in otalis q̄o est mens humana seu brutorum aia: illa q̄ p̄ter
 Deū, et utilis in alterum generat̄ ex creata est, hęc v̄ p̄ter
 ep̄s, cui soli destinata est quo cum et ipsa int̄it. illa ad
 imaginē d̄i facta est; utq̄ velut ip̄s sit particula ab ip̄
 rate illi obsequat̄. seu ista utq̄ p̄ter d̄i d̄i al fil, et
 ad se mere p̄hibet̄ condita fil.

Et Nm̄ ab eis, ut hęc opinio sap̄ia divid̄ ad ver̄ fil, quia
 pot̄is illa sumopere com̄dare videt̄. fin̄ et variabile
 creaturā occasione sumimus, sum̄ d̄i sap̄iam admi-
 ramur et adoramus. Vt̄o amplior vult̄ et admirat̄ n̄a
 erit̄ quo amplior rerū ab ip̄o conditarū varietate de-
 hesimus. Debesisse a. reputabim̄ si. hęc v̄m̄ t̄, p̄ter
 hęc variat̄ spec̄um mentis et sp̄it̄, quos ab ip̄o creatas
 aliunde novimus. insuper brutorum aias creasse.
 Nemo inficias ibit̄, variis Angelorum spec̄s, quorū alii
 alii p̄stantiores ab ip̄o fuisse creatas; demū q̄
 ment̄ mente humana paulo ab Angelis minorata, ut verbis
 scriptura utatur, ab eo condita fuisse et. quidri m̄ dica-
 mus, quod, ut m̄ in terris sp̄it̄m̄ cordis aliquid est, atq̄ ad
 maiorem universi. duorem p̄ter mentem humanam, infer-

per buntorn aig longi ejfca in ferore condidit. illap folu
to gpe qdā amaret atq; patri a fua proqua creata est,
repetere. ista v. una cum fua gōne tui pūdeje defpirata fu:
eod, intairat, atq; in ni hūc abiret.
La cytr varid ft, que circa buntorn aig cum ferate,
opinionis et fententia; de q̄bo figis meile aram expifari
velit, ei refpondebimus, quod plutarichus circa fibi a fe
mel ipfo p̄pofita quæftionem refpondit. quæfira n. ar
pulli, quos lupi femel infeutos est, alio fua velociors, et
postq̄m diferat, id forte et eo provenire, quod lupi figis
res apprehenderit, ac proinde velociors evafiat, v. quod
quod metus pedibus alay addi difet magis p̄ri ita
ben impetūfset, qm postea retinerit, tūc fbingit,
res in quies, ita forte se o hbt. cum n. hoc inre nihil ar
hui ftare p̄e, ultro arbitremur, feremus, ne fi qd deoz
vere hūc vele mus, in illud fopifima laberemus, quod feto
ed o caam pro caa. nunc part.

Stinis:
1744:
Die 8. Februarii.